

Τάσος Ανθουλιάς

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Βιογραφίες σημαντικών ζωγράφων
από όλο τον κόσμο

Μια προσπάθεια να παρουσιαστούν οι βιογραφίες με απλά κείμενα και χαρακτηριστικές εικόνες ώστε να γίνει κατανοητός ο τρόπος που δημιούργησαν το έργο τους μέσα στις συγκεκριμένες συνθήκες της εποχής τους και της κοινωνίας τους και να γίνουν φανερές οι συνέπειες του έργου τους μέχρι την εποχή μας.

ΧΕΛΙΔΟΝΙ 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.		Σελ.
Φρανθίσκο Γκόγια	3	Βασίλι Καντίσκι	88
Μαντάμ Λεμπρέν	13	Ανρί Ματίς	102
Ουίλιαμ Τέρνερ	18	Μοντριάν	112
Ευγένιος Ντελακρουά	24	Πάουλ Κλέε	122
Γκυστάβ Μορώ	33	Πάμπλο Πικάσο	132
Πωλ Σεζάν	40	Ζωρζ Μπρακ	149
Ωγκύστ Ροντέν	48	Τζόρτζιο ντε Κίρικο	155
Κλοντ Μονέ	56	Μαξ Ερνστ	164
Πιερ Ωγκύστ Ρενουάρ	66	Χουάν Μιρό	175
Χίλμα οφ Κλιντ	74	Ρενέ Μαγκρίτ	192
Έντβαρντ Μουνκ	79		

ΦΡΑΝΘΙΣΚΟ ΓΚΟΓΙΑ

Ο Φρανθίσκο Γκόγια (1746 - 1828) ήταν πολύ σημαντικός Ισπανός ζωγράφος και χαράκτης. Το έργο του περιλαμβάνει περισσότερους από 700 πίνακες ζωγραφικής, 900 σχέδια και σχεδόν 300 χαρακτικά, που στο σύνολό τους χαρακτηρίζονται από καινοτομίες και ρηξικέλευθα στοιχεία σύνθεσης.

Ο Γκόγια γεννήθηκε στις 30 Μαρτίου 1746 από γονείς της χαμηλής μεσαίας τάξης στο χωριό Φουεντετόδος στην Αραγόνα, όπου έζησε τα παιδικά του χρόνια πριν μετακομίσει με την οικογένειά του στη Σαραγόσα. Σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών ξεκίνησε μαθήματα ζωγραφικής με τον ζωγράφο Χοσέ Μαρτίνεθ, καλλιτέχνη που συνδεόταν φιλικά με τον πατέρα του Γκόγια. Αργότερα, υπήρξε μαθητής του διακεκριμένου ζωγράφου Φρανθίσκο Μπαγέ, στη Μαδρίτη.

**Το σπίτι
που
γεννήθηκε
ο Γκόγια**

Το 1771 ταξίδεψε στη Ρώμη όπου συνέχισε την εκπαίδευσή του. Εκεί ο Γκόγια ολοκλήρωσε δύο μυθολογικούς πίνακες, μια θυσία στην Εστία και μια θυσία στον Πάνα.

Μετά την επιστροφή του ανέλαβε τις πρώτες σημαντικές παραγγελίες για εκκλησίες και μοναστήρια της περιοχής της Σαραγόσας, κυρίως νωπογραφίες, τις οποίες ολοκλήρωσε μέσα στα επόμενα χρόνια.

Λατρεία του ονόματος του Θεού

Τον Ιούλιο του 1773 παντρεύτηκε τη Χοσέφα Μπαγέ, αδελφή του δασκάλου του και τον επόμενο χρόνο εγκαταστάθηκε στη Μαδρίτη, όπου ανέλαβε να φιλοτεχνήσει προσχέδια για το Βασιλικό Ταπητουργείο της Αγίας Βαρβάρας. Η επιρροή του Μπαγιέ στους κύκλους της αυλής της Μαδρίτης υπήρξε ενδεχομένως καθοριστική για την ανάθεση του έργου στον Γκόγια, πέρα από το ταλέντο που είχε ήδη εκδηλωθεί στο πρώιμο έργο του.

Τον Μάιο του 1780 εκλέχθηκε μέλος της Βασιλικής Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Σαν Φερνάντο υποβάλλοντας τον πίνακα «Ο εσταυρωμένος Χριστός», μία συμβατική σύνθεση στα ακαδημαϊκά πρότυπα.

Το 1783 ο Γκόγια έγινε φίλος με τον ετεροθαλή αδελφό του Βασιλιά, Λουδοβίκο, και πέρασε δύο καλοκαίρια δουλεύοντας σε πορτρέτα του πρίγκηπα και της οικογένειάς του.

**Η οικογένεια
του πρίγκηπα
Λουδοβίκου**

Ο Γκόγια είχε πολλές παραγγελίες για πορτρέτα από υψηλά ιστάμενους. Στη φωτογραφία ο Δούκας της Οσούνα και η γυναίκα του.

Ο θάνατος του Καρόλου Γ΄ το 1788, λίγο πριν το ξέσπασμα της Γαλλικής Επανάστασης, οδήγησε σε μία νέα εποχή πολιτικών και κοινωνικών αναταράξεων, υπό την ηγεμονία του Καρόλου Δ΄. Υπό την προστασία του νέου βασιλιά, ο Γκόγια ανακηρύχθηκε «ζωγράφος της Αίθουσας του βασιλιά» και σύντομα εξελίχθηκε σε έναν από τους διασημότερους και πιο πετυχημένους ζωγράφους της Ισπανίας. Το 1792 ο Γκόγια προσβλήθηκε από μια σοβαρή αρρώστια που είχε ως αποτέλεσμα τη μόνιμη απώλεια της ακοής του.

**Ο βασιλιάς
Κάρολος Δ΄
της Ισπανίας
και η
οικογένειά του**

Το 1799 τυπώθηκε η σειρά 80 χαρακτικών του, με τίτλο «Καπρίτσια», έργο που είχε ξεκινήσει να φιλοτεχνεί από το 1796 και επιβεβαίωνε μια γενικότερη αλλαγή στο ύφος του, αν και οι επίσημες παραγγελίες που αναλάμβανε διατηρούσαν ακόμα τις καθιερωμένες φόρμες. Λίγες μέρες μετά την κυκλοφορία τους, τα «Καπρίτσια» έπαψαν να διατίθενται, πιθανόν υπό το βάρος πιέσεων που ασκήθηκαν από εκκλησιαστικούς κύκλους. Τυπώθηκαν ξανά πολύ μεταγενέστερα, στα μέσα του 19ου αιώνα, ενισχύοντας σημαντικά τη φήμη του Γκόγια εκτός των ισπανικών συνόρων.

**Ο ύπνος της λογικής
γεννάει τέρατα**

Επειδή ήταν ευαίσθητη

**Μέχρι
τον προπάππο του**

Οι λέξεις μάχο (για αρσενικό) και μάχα (για θηλυκό) ήταν όροι που χρησιμοποιούνταν τότε για ανθρώπους των κατώτερων τάξεων της Ισπανικής κοινωνίας. Στα δημοφιλέστερα έργα του Γκόγια ανήκουν «Η γυμνή μάχα» και «Η ντυμένη μάχα» που φιλοτεχνήθηκαν περίπου το 1800. Τα δύο έργα είναι πανομοιότυπα – η διαφορά τους υπάρχει μόνο στο ντύσιμο. Το γυναικείο γυμνό εκείνη την εποχή ήταν απαγορευμένο να εμφανιστεί σε εικόνα. Οι πίνακες κατασχέθηκαν από την Ιερά Εξέταση το 1815 και ο Γκόγια αναγκάστηκε να απολογηθεί για το «άσεμνο» (όπως θεωρείτο) περιεχόμενό τους.

Η ντυμένη μάχα

Ο Γαλλικός στρατός εισέβαλε στην Ισπανία το 1808, οδηγώντας στον ονομασθέντα Πόλεμο της Χερσονήσου του 1808-1814. Πριν από τον θάνατο της συζύγου του Χοσέφα το 1812, ο Γκόγια ζωγράφισε τον περίφημο πίνακα με τίτλο «Τρίτη Μαΐου 1808».

Στην περίοδο του Πολέμου της Χερσονήσου ο Γκόγια δημιούργησε μια σειρά 83 χαρακτικών που ονομάστηκαν «Οι συμφορές του πολέμου». Τα χαρακτηριστικά δεν δημοσιεύτηκαν μέχρι το 1863, 35 χρόνια μετά τον θάνατό του. Πιθανώς μόνο τότε θεωρήθηκε πολιτικά ασφαλές να δημοσιευθεί μια σειρά έργων που κατακρίνουν τους Γάλλους και τους Βουρβόνους που είχαν επανέλθει στην εξουσία.

Θάβε και σώπα

Μετά το τέλος του πολέμου, από το 1814 μέχρι το 1819, έκανε διάφορα πορτρέτα. Παράλληλα, όμως, σχεδίασε και μια σειρά 33 χαρακτικών με τίτλο «Η ταυρομαχία».

Το 1819 ο Γκόγια αγόρασε ένα σπίτι στα περίχωρα της Μαδρίτης. Βασανιζόταν από τον φόβο των γερατιών και από τον φόβο της τρέλας, πιθανώς από το άγχος που του προκαλούσε η αδιάγνωστη ασθένειά του, η οποία τον είχε αφήσει κουφό από τις αρχές της δεκαετίας του 1790.

Τον χειμώνα του 1819 ο Γκόγια ξεκίνησε να φιλοτεχνεί μια σειρά 14 ελαιογραφιών, έργων που έμειναν γνωστά με την ονομασία «Μαύροι Πίνακες» λόγω των σκοτεινών τόνων και ζοφερών θεμάτων που τα χαρακτηρίζουν. Ένας από τους πίνακες της σειράς αυτής, με τίτλο «Ο Κρόνος καταβροχθίζει τον γιο του», απεικονίζει τον ομώνυμο θεό της μυθολογίας να καταβροχθίζει ένα από τα παιδιά του.

Την ίδια περίοδο δημιούργησε και μια σειρά που είχε τον τίτλο «Παλαβομάρες» ή «Όνειρα».

Ένας
τρόπος
να
πετάξεις

Το 1824 φεύγει από την Ισπανία για να αποφύγει την καταδίωξη των φιλελεύθερων που είχαν υποστηρίξει το Σύνταγμα του 1812 και καταφεύγει στη Γαλλία, στο Μπορντώ, όπου παρέμεινε μέχρι τον θάνατό του. Στους «Ταύρους του Μπορντώ» ο Γκόγια εστιάζει περισσότερο στην ταυρομαχία ως είδος λαϊκής διασκέδασης και αναψυχής.

Οι ταύροι
του
Μπορντώ

Ο Γκόγια πέθανε στο Μπορντώ στις 16 Απριλίου 1828 σε ηλικία 82 χρόνων.

ΜΑΝΤΑΜ ΛΕΜΠΡΕΝ

Η Ελιζαμπέτ Λουίζ Βιζέ Λε Μπρεν (1755 - 1842), γνωστή και ως Μαντάμ Λεμπρέν, υπήρξε σημαντική ζωγράφος προσωπογραφιών στη Γαλλία στα τέλη του 18ου αιώνα και στις πρώτες τρεις δεκαετίες του 19ου. Η Μαντάμ Λεμπρέν δημιούργησε 660 πορτρέτα και 200 τοπογραφίες. Το καλλιτεχνικό της ύφος θεωρείται γενικά μέρος της συνέχειας του ροκοκό με στοιχεία νεοκλασικού στυλ.

Η τέχνη της και η λαμπρή σταδιοδρομία της την κατέστησαν μάρτυρα των ταραχών του τέλους του 18ου αιώνα, της Γαλλικής Επανάστασης και της Παλινόρθωσης. Υπήρξε διαδοχικά ζωγράφος της αυλής της Γαλλίας, της Μαρίας-Αντουανέτας και του Λουδοβίκου ΙΣΤ΄, του βασιλείου της Νάπολης, της αυλής του αυτοκράτορα της Βιέννης, του αυτοκράτορα της Ρωσίας και της Παλινόρθωσης. Ζωγράφησε επίσης αρκετές αυτοπροσωπογραφίες, συμπεριλαμβανομένων και αυτές με την κόρη της.

**Αυτοπροσωπογραφία
με την κόρη της**

Η Ελιζαμπέτ γεννήθηκε στο Παρίσι στις 16 Απριλίου 1755. Ο πατέρας της, Λουί Βιζέ, ήταν ζωγράφος και μέλος της συντεχνίας των καλλιτεχνών της Ακαδημίας του Σαιν-Λυκ και η μητέρα της ήταν κομμώτρια. Πέρασε την πρώιμη παιδική της ηλικία στην εξοχή και στη συνέχεια παρακολούθησε σχολείο ως εσωτερική μαθήτρια. Στα έντεκα χρόνια της, όταν επέστρεψε στο σπίτι, ο πατέρας της αναγνώρισε τη φυσική της ικανότητα και της έδωσε πρόσβαση στο στούντιό του. Ο θάνατός του το 1767 της προκάλεσε μεγάλη θλίψη.

Η μητέρα της παντρεύτηκε ξανά, αλλά ακόμη κι έτσι η Ελιζαμπέτ αναμενόταν να συνεισφέρει στην υποστήριξη της οικογένειάς της και έγινε επαγγελματίας καλλιτέχνης από την εφηβεία της. Ήταν ουσιαστικά αυτοδίδακτη, καθώς μετά τα μαθήματα που έλαβε αρχικά από τον πατέρα της, ακολούθησε μικρή μαθητεία με δύο ζωγράφους. Σε ηλικία 19 ετών, έγινε μέλος της Ακαδημίας του Σαιν-Λυκ, όπου είχε διδάξει ο πατέρας της.

**Αυτοπροσωπογραφία
σε ηλικία 16 ετών
(1771)**

Η μεγάλη επιτυχία της Ελίζαμπέτ προσέλκυσε την προσοχή του εμπόρου τέχνης και ζωγράφου Ζαν Μπατίστ Πιέρ Λε Μπρεν, ο οποίος είχε κακή φήμη για την προσωπική ζωή του. Ωστόσο, η Ελίζαμπέτ θέλοντας να ξεφύγει από την οικογένειά της, τον παντρεύτηκε στις 11 Ιανουαρίου 1776 μυστικά. Έτσι η Ελίζαμπέτ Βιζέ έγινε Ελίζαμπέτ Βιζέ Λε Μπρεν. Το 1780 γεννήθηκε το μοναδικό της παιδί, η Ζαν Ζυλί Λουίζ, την οποία συνήθιζε να σχεδιάζει και να ζωγραφίζει συχνά, είτε μόνη της είτε στην αγκαλιά της.

Από το 1778, το κομψό σαλόνι της ζωγράφου έγινε ένα από τα πιο δημοφιλή στο Παρίσι και σύχναζαν καλλιτέχνες, συγγραφείς, ξένοι επισκέπτες και εξέχουσες προσωπικότητες της παριζιάνικης κοινωνίας, ακόμη και πρόσωπα από την αυλή των Βερσαλλιών. Οι κοινωνικές της σχέσεις με την ανώτερη κοινωνία της επέτρεψαν να αποκτήσει πλούσια και αριστοκρατική πελατεία και έγινε η ζωγράφος της υψηλής κοινωνίας. Έτσι έγινε η επίσημη ζωγράφος της Βασίλισσας και της ζήτησαν να δημιουργήσει τα πρώτα πορτρέτα της βασίλισσας Μαρίας-Αντουανέτας.

Μετά την επαφή της με ορισμένα έργα του Ρούμπενς, που είδε κατά τη διάρκεια ενός ταξιδιού στις Κάτω Χώρες το 1782, η Μαντάμ Λεμπρέν επηρεάστηκε και εξέλιξε την τεχνική της στην ελαιογραφία. Έδινε στα μοντέλα της στάσεις δικής της έμπνευσης ή βασισμένες σε πρότυπα της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας, της Ιταλικής Αναγέννησης και της εποχής του μπαρόκ και συχνά φρόντιζε και για την αμφίεσή τους. Οι πελάτες που έμπαιναν στο στούντιό της έμεναν ικανοποιημένοι βλέποντας να αποθανατίζονται με έναν ζωντανό, κολακευτικό και σαγηνευτικό τρόπο.

Κατά τη διάρκεια της Γαλλικής επανάστασης, η Μαντάμ Λεμπρέν εγκατέλειψε τη Γαλλία τον Οκτώβριο του 1789 και επέστρεψε το 1802. Κατά το διάστημα αυτό ταξίδεψε μόνη με την κόρη της και εργάστηκε στις ιταλικές αυλές, στην αυλή του αυτοκράτορα της Βιέννης και στην αυλή του αυτοκράτορα της Ρωσίας. Παντού ήταν ευπρόσδεκτη καθώς το ταλέντο της ήταν αναγνωρισμένο και κέρδισε σημαντική περιουσία από τα έργα της.

Οι τρεις τόμοι των απομνημονευμάτων της δημοσιεύθηκαν μεταξύ 1835 και 1837 με τον τίτλο «Αναμνήσεις της ζωής μου». Περιέχουν έναν προσωπικό απολογισμό των τελευταίων ετών του παλαιού καθεστώτος και ένα χρονικό των μετακινήσεών της κατά την περίοδο της εξορίας της από τη Γαλλία. Περιέχουν, επίσης, συναρπαστικές στιγμές στη συχνά λαμπρή και μερικές φορές δραματική ζωή της, καθώς και σύντομα ανέκδοτα σχετικά με πολλά από τα πιο γνωστά πρόσωπα που ζωγράφισε. Αποτελούν μια ζωντανή μαρτυρία για το υπέρτατο πάθος της, την τέχνη της ζωγραφικής.

Στο τέλος της ζωής της, μετά από εγκεφαλικά επεισόδια, έχασε την όρασή της. Πέθανε στις 30 Μαρτίου 1842 σε ηλικία 87 ετών στην κατοικία της στο Παρίσι. Στο Λούβρο εκτίθενται πολλές προσωπογραφίες της.

ΟΥΪΛΙΑΜ ΤΕΡΝΕΡ

Ο Ουίλιαμ Τέρνερ (1775 - 1851) ήταν Άγγλος ρομαντικός ζωγράφος και χαράκτης. Είναι γνωστός για τους εκφραστικούς χρωματισμούς του, τα ευφάνταστα τοπία και τους ταραχώδεις, συχνά βίαιους θαλάσσιους πίνακές του. Άφησε πίσω του περισσότερες από 550 ελαιογραφίες, 2.000 ακουαρέλες και 30.000 έργα σε χαρτί. Θεωρείται ότι είναι ο πρωτοπόρος στην ιμπρεσιονιστική ζωγραφική τοπίων.

Ο Ουίλιαμ Τέρνερ γεννήθηκε στις 23 Απριλίου 1775 στο Λονδίνο. Ο πατέρας του ήταν κουρέας και κατασκεύαζε περούκες. Όταν ήταν 10 χρόνων η μητέρα του παρουσίασε φαινόμενα ψυχικής διαταραχής και πήγε αρχικά σε νοσοκομείο και στη συνέχεια σε ψυχικό άσυλο όπου και πέθανε το 1804. Ο Ουίλιαμ στάλθηκε σε έναν θείο του, κρεοπώλη, σε μια μικρή πόλη στις όχθες του ποταμού Τάμεση δυτικά του Λονδίνου. Εκεί άρχισε να κάνει τα πρώτα του σχέδια.

**Το σπίτι που γεννήθηκε
ο Ουίλιαμ Τέρνερ**

Ο Τέρνερ μπήκε στη Βασιλική Ακαδημία Τέχνης το 1789, σε ηλικία 14 ετών. Έδειξε από νωρίς ενδιαφέρον για την αρχιτεκτονική, αλλά τον παρακίνησαν να επικεντρωθεί στη ζωγραφική. Η πρώτη του ακουαρέλα, «Μια όψη του παλατιού του Αρχιεπίσκοπου», έγινε δεκτή για την καλοκαιρινή έκθεση της Βασιλικής Ακαδημίας, το 1790, όταν ο Τέρνερ ήταν 15 χρόνων.

**Μια όψη
του
παλατιού**

Ο Τέρνερ εξέθετε ακουαρέλες κάθε χρόνο στην ακαδημία ενώ ζωγράφιζε τον χειμώνα και ταξίδευε το καλοκαίρι σε όλη τη Βρετανία, ιδιαίτερα στην Ουαλία, όπου έφτιαχνε μια μεγάλη γκάμα σκίτσων για να τα επεξεργαστεί σαν ακουαρέλες. Αυτά επικεντρώνονταν ιδιαίτερα στο αρχιτεκτονικό έργο, το οποίο χρησιμοποιούσε με τις δεξιότητές του ως σχεδιαστής. Το 1793 έδειξε την ακουαρέλα με τίτλο «Η θύελλα που έρχεται».

**Η θύελλα
που έρχεται**

Το 1796 ο Τέρνερ παρουσίασε τους «Ψαράδες στη θάλασσα», την πρώτη του ελαιογραφία για την Ακαδημία, μια εικόνα με βάρκες σε κίνδυνο. Όπως είπαν ήταν «μια περίληψη όλων όσων είχαν ειπωθεί για τη θάλασσα από τους καλλιτέχνες του 18ου αιώνα». Ο πίνακας εγκωμιάστηκε από τους σύγχρονους κριτικούς και καθιέρωσε τη φήμη του Τέρνερ ως ελαιογράφου ναυτικών σκηνών.

Ο Τέρνερ ταξίδεψε πολύ στην Ευρώπη, ξεκινώντας το 1802 από τη Γαλλία και την Ελβετία και σπούδασε στο Λούβρο στο Παρίσι την ίδια χρονιά. Έκανε πολλές επισκέψεις στη Βενετία. Σημαντική υποστήριξη για το έργο του είχε ο Γουόλτερ Φωκς, που έμενε κοντά στο Ότλεϊ του Γιόρκσαϊρ, ο οποίος έγινε στενός φίλος του καλλιτέχνη. Ο Τέρνερ επισκέφτηκε για πρώτη φορά το Ότλεϊ το 1797, σε ηλικία 22 ετών, όταν του ανατέθηκε να ζωγραφίσει ακουαρέλες της περιοχής. Τον έλκυε τόσο το Ότλεϊ και η γύρω περιοχή που επέστρεφε εκεί σε όλη τη διάρκεια της καριέρας του. Το θυελλώδες σκηνικό του πίνακα «Ο Αννίβας περνώντας τις Άλπεις» λέγεται ότι το εμπνεύστηκε από μια καταιγίδα πάνω από το Ότλεϊ.

Η φαντασία του Τέρνερ πυροδοτήθηκε από ναυάγια, πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένης της πυρπόλησης του Κοινοβουλίου το 1834, ένα γεγονός που ο Τέρνερ είδε από πρώτο χέρι και μεταγράφηκε σε μια σειρά από σκίτσα του με ακουαρέλα) ...

... καθώς και φυσικά φαινόμενα όπως το φως του ήλιου, η καταιγίδα, η βροχή και η ομίχλη. Γοητεύτηκε από τη βίαιη δύναμη της θάλασσας, όπως φαίνεται στο «Σκλαβωμένο καράβι».

Το σημαντικό εγχείρημα του Τέρνερ στη χαρακτηριστική ήταν το «Βιβλίο Μελετών», εβδομήντα εκτυπώσεις στις οποίες εργάστηκε από το 1806 ως το 1819. Ήταν μια έκφραση των προθέσεών του για την τέχνη του τοπίου. Οι εικόνες του Τέρνερ επρόκειτο να διαδοθούν πλατιά και να κατηγοριοποιηθούν σε έξι τύπους: Θαλάσσια, Ορεινά, Ποιμενικά, Ιστορικά, Αρχιτεκτονικά και Επικά Ποιμενικά. Η χαρακτηριστική του ήταν ένα σημαντικό μέρος της παραγωγής του και ένα μουσείο, που ιδρύθηκε το 1974 στη Φλόριντα, είναι αφιερωμένο σε αυτή την παραγωγή.

Στα τελευταία του χρόνια ο Τέρνερ χρησιμοποίησε λαδομπογιές όλο και πιο διαφανείς και στράφηκε σε μια ανάκληση σχεδόν καθαρού φωτός χρησιμοποιώντας αστραφτερά χρώματα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα του ώριμου στυλ του μπορεί να φανεί στο «Βροχή, ατμός και ταχύτητα», όπου τα αντικείμενα είναι ελάχιστα αναγνωρίσιμα.

**Βροχή,
ατμός
και
ταχύτητα**

Ο Τέρνερ πέθανε από χολέρα στο Τσέλσι στις 19 Δεκεμβρίου 1851, σε ηλικία 76 χρόνων.

Βενετία

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΝΤΕΛΑΚΡΟΥΑ

Ο Ευγένιος Ντελακρουά (1798 - 1863) ήταν μεγάλος Γάλλος ρομαντικός ζωγράφος του 19ου αιώνα που επηρέασε τη ζωγραφική συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του ιμπρεσιονισμού. Εμπνεύστηκε από ιστορικά γεγονότα όπως η Ελληνική και η Γαλλική Επανάσταση, καθώς και από ένα ταξίδι του στη Βόρεια Αφρική.

Ο Ευγένιος Ντελακρουά γεννήθηκε στις 26 Απριλίου 1798 στο Σαιν-Μορίς κοντά στο Παρίσι και ήταν το τέταρτο παιδί του Σαρλ Ντελακρουά, υπουργού Εξωτερικών του Διευθυντηρίου, αν και εικάζεται ότι πραγματικός του πατέρας ήταν ο Ταλλεϋράνδος, διάσημος διπλωμάτης στον οποίο ο Ευγένιος έμοιαζε στην εμφάνιση και τον χαρακτήρα. Ο Σαρλ Ντελακρουά πέθανε το 1805 και η μητέρα του, Βικτουάρ, το 1814 αφήνοντας τον Ευγένιο ορφανό στην ηλικία των 16 χρόνων.

**Η μητέρα (Βικτουάρ)
του Ευγένιου Ντελακρουά**

Η αρχική εκπαίδευσή του ήταν στο Λύκειο του Μεγάλου Λουδοβίκου και στη συνέχεια στο Λύκειο Πιέρ Κορνέιγ στη Ρουέν, όπου έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον στα κλασικά έργα και κέρδισε βραβεία για τα σχέδιά του.

**Το Λύκειο
Πιερ
Κορνέιγ**

Το 1822 παρουσίασε στο Σαλόνι του Παρισιού τον πίνακά του «Η βάρκα του Δάντη».

Το 1824 παρουσίασε τη «Σφαγή της Χίου», εμπνευσμένος από το πραγματικό γεγονός της Ελληνικής επανάστασης. Ο πίνακας δείχνει Έλληνες άρρωστους, πεθαμένους και πολίτες που πρόκειται να σφαχτούν από τους Τούρκους. Ήταν ένας από τους πίνακες που έκανε πάνω σε αυτά τα σύγχρονα γεγονότα. Πίνακες που εκφράζανε την επίσημη πολιτική για την ελληνική υπόθεση στον πόλεμο ανεξαρτησίας από τους Τούρκους. Ο Ντελακρουά αναγνωρίστηκε γρήγορα από τις αρχές ως κορυφαίος ζωγράφος στο νέο ρομαντικό στυλ και αυτός ο πίνακας αγοράστηκε από το Γαλλικό κράτος.

Ο Ντελακρουά δημιούργησε έναν δεύτερο πίνακα για την υποστήριξη των Ελλήνων στον πόλεμο για την ανεξαρτησία τους, αυτή τη φορά αναφερόμενος στην κατάληψη του Μεσολογγίου από τις τουρκικές δυνάμεις το 1825. Εμφανίζει μια γυναίκα με ελληνική ενδυμασία πριν από τη φρικτή σκηνή: την αυτοκτονία των Ελλήνων, που επέλεξαν να αυτοκτονούν και να καταστρέφουν την πόλη τους αντί να παραδοθούν στους Τούρκους. Ένα χέρι φαίνεται στο κάτω μέρος του πίνακα, το σώμα έχει συνθλιβεί από μπάζα. Ο πίνακας χρησιμεύει ως μνημείο για τους Μεσολογγίτες και την ιδέα της ελευθερίας ενάντια στην τυραννική κυριαρχία. Το γεγονός αυτό ενδιέφερε τον Ντελακρουά και γιατί εκεί είχε πεθάνει, επίσης, ο ποιητής Λόρδος Βύρων, τον οποίο θαύμαζε πολύ ο Ντελακρουά.

Η Ελλάδα πάνω στα ερείπια του Μεσολογγίου

Εντυπωσιασμένος από τις τεχνικές των Άγγλων ζωγράφων ταξίδεψε το 1825 στην Αγγλία όπου επισκέφθηκε πολλές γκαλερί και θέατρα και επηρεάστηκε από τον αγγλικό πολιτισμό. Μεταξύ 1827 και 1832 παρουσίασε πολλά μεγάλα έργα με ιστορικά θέματα. Το 1827 παρουσίασε τον «Θάνατο του Σαρδανάπαλου» εμπνευσμένο από την ποίηση του Λόρδου Βύρωνα.

Ο θάνατος του Σαρδανάπαλου

Ο πίνακας του Ντελακρουά που επηρέασε περισσότερο το κοινό ήταν «Η Ελευθερία οδηγεί τον Λαό», έργο εμπνευσμένο από την επανάσταση του 1830. Είναι οι Παριζιάνοι που πήραν τα όπλα και προχωρούν μπροστά κάτω από την τρίχρωμη σημαία που αντιπροσωπεύει την ελευθερία, την ισότητα και την αδελφότητα. Ο πίνακας αγοράστηκε και αυτός από τη Γαλλική κυβέρνηση.

**Η
Ελευθερία
οδηγεί
τον Λαό**

«Μια νεαρή τίγρης που παίζει με τη μητέρα της» είναι ένας πίνακας του 1830 που απεικονίζει δύο τεράστιες τίγρεις να «παίζουν» μεταξύ τους.

Το 1832 ο Ντελακρουά ταξίδεψε στη Βόρεια Αφρική ως μέρος μιας διπλωματικής αποστολής στο Μαρόκο λίγο μετά την κατάκτηση της Αλγερίας από τους Γάλλους. Πήγε για να ξεφύγει από τον πολιτισμό του Παρισιού με την ελπίδα να δει έναν πιο «πρωτόγονο» πολιτισμό. Δημιούργησε πάνω από 100 πίνακες και σχέδια σκηνών από τη ζωή των ανθρώπων της Βόρειας Αφρικής.

**Αραβική
φαντασία**

Κατάφερε να σχεδιάσει μερικές γυναίκες κρυφά στην Αλγερία, όπως στον πίνακα «Γυναίκες της Αλγερίας στο διαμέρισμά τους» (το 1834), αλλά γενικά δυσκολεύτηκε να βρει μουσουλμάνες να ποζάρουν γι' αυτόν, λόγω των μουσουλμανικών κανόνων που απαιτούσαν να καλύπτονται οι γυναίκες.

**Γυναίκες
της
Αλγερίας**

Λιγότερο προβληματική ήταν η σχεδίαση των Εβραίων γυναικών στη Βόρεια Αφρική, όπως το θέμα για τον «Εβραϊκό Γάμο στο Μαρόκο» (το 1837).

**Εβραϊκός
γάμος
στο
Μαρόκο**

Στην Ταγγέρη ο Ντελακρουά έκανε πολλά σχέδια των ανθρώπων και της πόλης, θέματα στα οποία θα επέστρεφε μέχρι το τέλος της ζωής του. Τα ζώα –η ενσάρκωση του ρομαντικού πάθους– ενσωματώθηκαν σε πίνακες της ζωγραφικής του, όπως ο «Άραβας που σελώνει το άλογό του» (το 1855).

**Άραβας σελώνει
το άλογό του**

Ένας χαρακτηριστικός πίνακάς του είναι «Η είσοδος των Σταυροφόρων στην Κωνσταντινούπολη», έργο του 1840.

**Η είσοδος των
Σταυροφόρων
στην
Κωνσταντινούπολη
το 1204**

Ο Ντελακρουά δημιούργησε πολλά ωραία αυτοπροσωπογραφήματα και μια σειρά από πορτρέτα που φαίνεται να έχουν γίνει για ευχαρίστηση, μεταξύ των οποίων ήταν τα πορτρέτα του Φρειδερίκου Σοπέν και της Γεωργίας Σάνδη.

Ο Ντελακρουά έκανε συνολικά περισσότερα από 9.000 έργα. Κάνοντας τοιχογραφίες πολλές ώρες όρθιος επάνω σε σκαλωσιές μισοτελειωμένων κτιρίων, αρρώστησε και αποσύρθηκε. Πέθανε στις 13 Αυγούστου 1863 στο Παρίσι σε ηλικία 65 χρόνων.

**Μνημείο
του Ντελακρουά
στο Λουξεμβούργο**

ΓΚΥΣΤΑΒ ΜΟΡΩ

Ο Γκυστάβ Μορώ (1826 - 1898) ήταν Γάλλος καλλιτέχνης και σημαντική προσωπικότητα του Συμβολιστικού κινήματος. Υπήρξε ένας σημαντικός πρόδρομος του συμβολισμού στις εικαστικές τέχνες τη δεκαετία του 1860 και στο απόγειο του συμβολιστικού κινήματος στη δεκαετία του 1890 ήταν από τους πιο σημαντικούς ζωγράφους. Ήταν ένας παραγωγικός καλλιτέχνης που δημιούργησε πάνω από 15.000 πίνακες, ακουαρέλες και σχέδια. Ο Μορώ ζωγράφιζε αλληγορίες και παραδοσιακά βιβλικά και μυθολογικά θέματα.

Ο Γκυστάβ Μορώ γεννήθηκε στις 6 Απριλίου 1826 στο Παρίσι σε μια καλλιεργημένη οικογένεια της ανώτερης μεσαίας τάξης. Ο πατέρας του, Λουί Μορώ, ήταν αρχιτέκτονας και η μητέρα του, Αντέλ Πωλίν, ήταν μουσικός. Κατά τη διάρκεια της ταραχώδους περιόδου στη γαλλική ιστορία, ο πατέρας του εργαζόταν για την πόλη του Παρισιού, αλλά έχοντας φιλελεύθερες τάσεις μερικές φορές απολύθηκε και αργότερα αποκαταστάθηκε σε διάφορα αξιώματα καθώς μετατοπίζονταν οι εξουσίες.

Σαν παιδί, ο Μορώ είχε αδύναμη υγεία. Ξεκινώντας περίπου στην ηλικία των οκτώ ετών, ο Μορώ άρχισε να σχεδιάζει ασταμάτητα. Το 1837 άρχισε να φοιτά στο Κολλέγιο Ρολέν στο Παρίσι ως οικότροφος, αλλά το 1840, όταν η μεγαλύτερη αδερφή του πέθανε σε ηλικία 13 ετών, αποσύρθηκε από το σχολείο και έζησε μια κάπως προστατευμένη ζωή μαζί με τους γονείς του. Ο πατέρας του τον ενθάρρυνε και υποστήριζε τις καλλιτεχνικές του τάσεις, αλλά ήταν ανένδοτος στο να αποκτήσει μια σταθερή κλασική μόρφωση. Ο Μορώ έμαθε ελληνικά, λατινικά και διάβασε τόσο γαλλική όσο και κλασική λογοτεχνία στην αρκετά σημαντική βιβλιοθήκη του πατέρα του. Έμαθε πιάνο και ήταν πολύ καλός τενόρος.

**Το Κολλέγιο
Ρολέν**

Το 1841 επισκέφθηκε την Ιταλία με τη μητέρα του και μερικούς συγγενείς του, όπου γέμισε ένα λεύκωμα 60 σελίδων με σχέδια.

Η επίσκεψη σε μουσεία και γκαλερί στην Ιταλία εντυπωσίασε βαθιά τον Μορώ και επηρέασε την απόφασή του να ακολουθήσει μια καριέρα ως καλλιτέχνη. Επιστρέφοντας στο Παρίσι άρχισε να πηγαίνει σε ένα στούντιο σχεδίου τα βράδια. Το 1846 ο Μορώ έγινε δεκτός στη Σχολή Καλών Τεχνών.

Ο πατέρας του Μορώ αγόρασε το 1853 ένα αρχοντικό, μετατρέποντας τον τελευταίο όροφο σε στούντιο για τον γιο του, όπου ο ίδιος και οι γονείς του έζησαν για το υπόλοιπο της ζωής τους. Λίγο πριν μετακομίσουν, ο Μορώ είχε ξεκινήσει έναν φιλόδοξο καμβά, «μια σκηνή επικής σφαγής» βασισμένη σε ένα επεισόδιο από την Οδύσσεια, με τίτλο «Οι μνηστήρες». Εργάστηκε πάνω σ' αυτόν τον πίνακα για το υπόλοιπο της ζωής του, προσθέτοντας ακόμη και λωρίδες καμβά για να μεγεθύνει το έργο σε μεγάλες διαστάσεις, αλλά ήταν ακόμα ημιτελής τη στιγμή του θανάτου του.

Οι μνηστήρες

Το 1852 μετέσχε για πρώτη φορά στο Σαλόνι του Παρισιού, παρουσιάζοντας μια Πιετά που αγοράστηκε από το κράτος. Στο Σαλόνι του 1853 εξέθεσε τον «Δαρείο που δραπετεύει μετά τη μάχη στην Αρμπίλ».

Τον επόμενο χρόνο το κράτος αγόρασε τον πίνακά του με την «Παράδοση των Αθηναίων στον Μινώταυρο στον Κρητικό λαβύρινθο».

Από το 1857 μέχρι το 1859 ταξίδεψε στην Ιταλία για να γνωρίσει την ιταλική παράδοση στη ζωγραφική. Εκεί ήταν περισσότεροι οι πίνακες που αντέγραψε από εκείνους που ο ίδιος δημιούργησε.

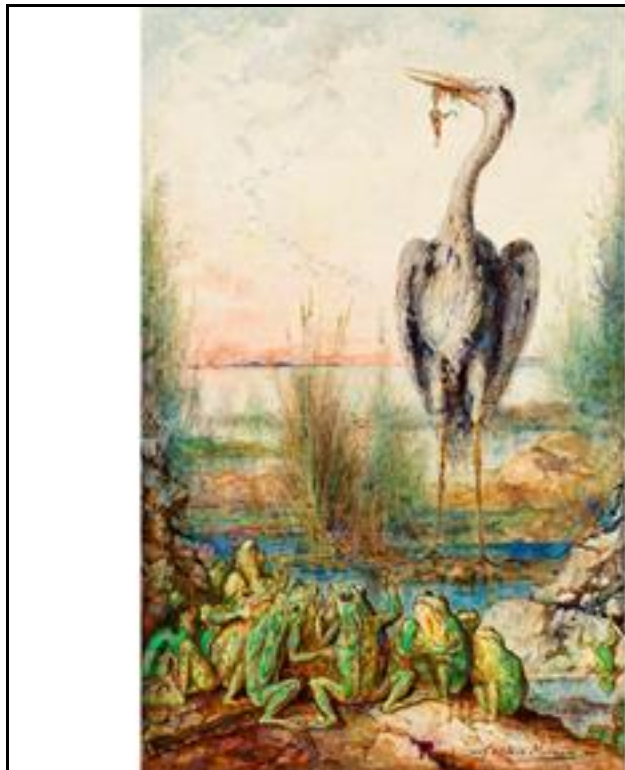
Ο Άγιος Γεώργιος και ο Δράκος

Στο Σαλόνι του Παρισιού το 1864 ο Μορώ παρουσιάζει έναν από τους πρώτους συμβολικούς πίνακές του, τον «Οιδίποδα με τη σφίγγα».

**Ο Οιδίποδας
και η σφίγγα**

Το 1879 ένας συλλέκτης έργων τέχνης ανέθεσε σε αρκετούς καλλιτέχνες την παραγωγή έργων βασισμένων στους Μύθους του ΛαΦονταίν. Τα αποτελέσματα εκτέθηκαν όλα μαζί το 1881 στον «Κύκλο για Ακουαρέλες» του Παρισιού. Η έκθεση χειροκροτήθηκε από τους κριτικούς της εποχής και το έργο του Μορώ (που συμπλήρωσε 25 κομμάτια, περισσότερα από κάθε άλλον) κρίθηκε πολύ ανώτερο από τα άλλα.

**Οι βάτραχοι
ψάχνοντας
για έναν βασιλιά**

Το 1888 Μορώ εκλέχτηκε καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών, αλλά αρνήθηκε τη θέση του καθηγητή. Τελικά ο Μορώ το 1891, σε ηλικία 65 χρόνων, δέχτηκε τη θέση του καθηγητή.

Εκεί, τα τελευταία του χρόνια έδειξε αξιόλογο ταλέντο ως δάσκαλος. Η τάξη του Μορώ προσέλκυσε γρήγορα τους πιο προοδευτικούς και περιπετειώδεις μαθητές. Ο Μορώ δεν έκανε καμία προσπάθεια να επιβάλει τις δικές του απόψεις ή στυλ στους μαθητές του. Τους έδωσε μια διεγερτική ατμόσφαιρα και έξυπνη ενθάρρυνση να ακολουθήσουν τις δικές τους ιδέες.

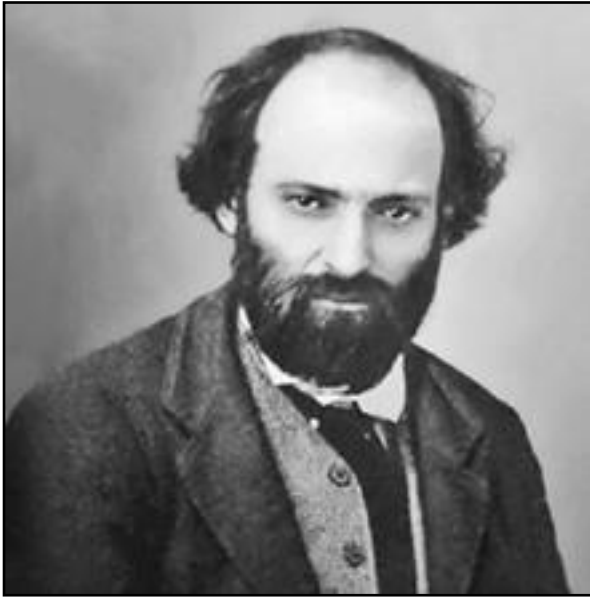
Το λουλούδι
που προκαλεί
δέος

Ο Δίας
και
η Σεμέλη

Ο Μορώ πέθανε στις 18 Απριλίου 1898 από καρκίνο του στομάχου. Λίγο πριν πεθάνει άφησε το σπίτι του με το στούντιο στο κράτος να το κάνει μουσείο. Παρακάλεσε να μην κοινοποιηθεί ο θάνατος και η ταφή του στον Τύπο και έτσι η τελετή της ταφής του ήταν πολύ περιορισμένη.

ΠΩΛ ΣΕΖΑΝ

Ο Πωλ Σεζάν (1839 ως 1906) ήταν Γάλλος ζωγράφος του οποίου το έργο έβαλε τα θεμέλια της μετάβασης από την αντίληψη της καλλιτεχνικής προσπάθειας του 19ου αιώνα σε έναν νέο και ριζικά διαφορετικό κόσμο της τέχνης τον 20ό αιώνα. Ο Σεζάν αποτέλεσε τη γέφυρα μεταξύ του ιμπρεσιονισμού στα τέλη του 19ου αιώνα και της νέας καλλιτεχνικής έρευνας των αρχών του 20ού αιώνα, του κυβισμού. Τόσο ο Ματίς όσο και ο Πικάσο είχαν πει ότι ο Σεζάν «είναι ο πατέρας όλων μας».

Ο Πωλ Σεζάν γεννήθηκε στις 19 Ιανουαρίου 1839 στην Aix-en-Provence. Βαφτίστηκε και ήταν καθολικός στη ζωή του. Ο πατέρας του, Λουδοβίκος Αύγουστος Σεζάν, ήταν συνιδρυτής μιας τραπεζικής εταιρείας που ευημερούσε σε όλη τη ζωή του καλλιτέχνη, παρέχοντάς του οικονομική ασφάλεια και τελικά κατέληξε σε μεγάλη κληρονομιά. Η μητέρα του, Άννα Ελίζαμπεθ ήταν, όπως έλεγαν, «ζωηρή και ρομαντική, αλλά γρήγορα γινόταν επιθετική». Από εκείνην ο Σεζάν πήρε τη στάση του και το όραμά του για τη ζωή. Είχε επίσης δύο μικρότερες αδελφές, τη Μαρί και τη Ρόουζ, με τις οποίες πήγαινε κάθε μέρα σε δημοτικό σχολείο.

Ο πατέρας του Πωλ Σεζάν

Η μητέρα του και η μία αδελφή του

Σε ηλικία δέκα ετών, ο Σεζάν πήγε στο σχολείο του Σεντ Ζοζέφ. Τρία χρόνια μετά πήγε στο Γυμνάσιο Μπουρμπόν, όπου έγινε φίλος με τον Εμίλ Ζολά, ο οποίος ήταν σε λιγότερο προχωρημένη τάξη, καθώς και με τον Μπατιστέν Μπάιγ – τρεις φίλοι που έγιναν γνωστοί ως «Οι τρεις αχώριστοι». Έμεινε εκεί έξι χρόνια. Το 1857 άρχισε να φοιτά στο Σχολείο Ζωγραφικής του Δήμου, όπου σπούδασε σχέδιο με δάσκαλο έναν Ισπανό μοναχό. Από το 1858 έως το 1861, σύμφωνα με τις επιθυμίες του πατέρα του, ο Σεζάν παρακολούθησε τη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου της Aix-en-Provence, ενώ παρακολουθούσε επίσης μαθήματα σχεδίου.

**Πορτρέτο
του Εμίλ Ζολά
από τον
Πωλ Σεζάν**

Αντίθετα με τις επιθυμίες του τραπεζίτη πατέρα του, θέλησε να συνεχίσει την καλλιτεχνική του ανάπτυξη και πήγε στο Παρίσι το 1861. Ενθαρρύνθηκε έντονα να πάρει αυτή την απόφαση από τον Ζολά, ο οποίος ζούσε ήδη στην πρωτεύουσα εκείνη την εποχή. Τελικά, ο πατέρας του συμφιλιώθηκε μαζί του και υποστήριξε οικονομικά την επιλογή της καριέρας του. Ο Πωλ Σεζάν πήρε αργότερα μια κληρονομιά από τον πατέρα του, η οποία τον απάλλαξε από όλες τις οικονομικές ανησυχίες.

Στο Παρίσι ο Σεζάν συνάντησε τον ιμπρεσιονιστή Καμίλ Πισαρό. Αρχικά, η φιλία που δημιουργήθηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1860 μεταξύ του Πισαρό και του Σεζάν ήταν αυτή του δάσκαλου και του μαθητή, στην οποία ο Πισαρό άσκησε διαμορφωτική επιρροή στον νεώτερο καλλιτέχνη. Κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας, οι εξορμήσεις που έκαναν μαζί στη ζωγραφική τοπίου οδήγησαν σε μια συνεργατική σχέση μεταξύ ίσων.

Ο Σεζάν ενδιαφέρθηκε για την απλοποίηση των φυσικών μορφών στις βασικές γεωμετρικές μορφές τους: ήθελε να αντιμετωπίσει τη φύση με όρους όπως ο κύλινδρος, η σφαίρα και ο κώνος. Για παράδειγμα, ένας κορμός δέντρου μπορεί να θεωρηθεί ως ένας κύλινδρος. Ένα μήλο ή ένα πορτοκάλι ως μια σφαίρα. Επιπλέον, η επιθυμία του Σεζάν να συλλάβει την αλήθεια της αντίληψης τον οδήγησε να εξερευνήσει γραφικά τη διοφθαλμική όραση, κάνοντας ελαφρώς διαφορετικές, αλλά ταυτόχρονες οπτικές αντιλήψεις για τα ίδια αντικείμενα ώστε να προσφέρει στον θεατή μια αισθητική εμπειρία βάθους (δηλαδή τριών διαστάσεων) διαφορετική από εκείνη των παλαιότερων τεχνικών προοπτικής.

Το 1869 ο Σεζάν γνώρισε την Ορτάνς Φικέ, μοντέλο, με την οποία δημιούργησε μια σχέση. Έζησαν μαζί και παντρεύτηκαν τυπικά το 1886. Στη διάρκεια της κοινής ζωής τους ο Σεζάν ζωγράφισε 45 πορτρέτα της. Έκαναν μαζί το 1872 έναν γιο που τον ονόμασαν και αυτόν Πολ.

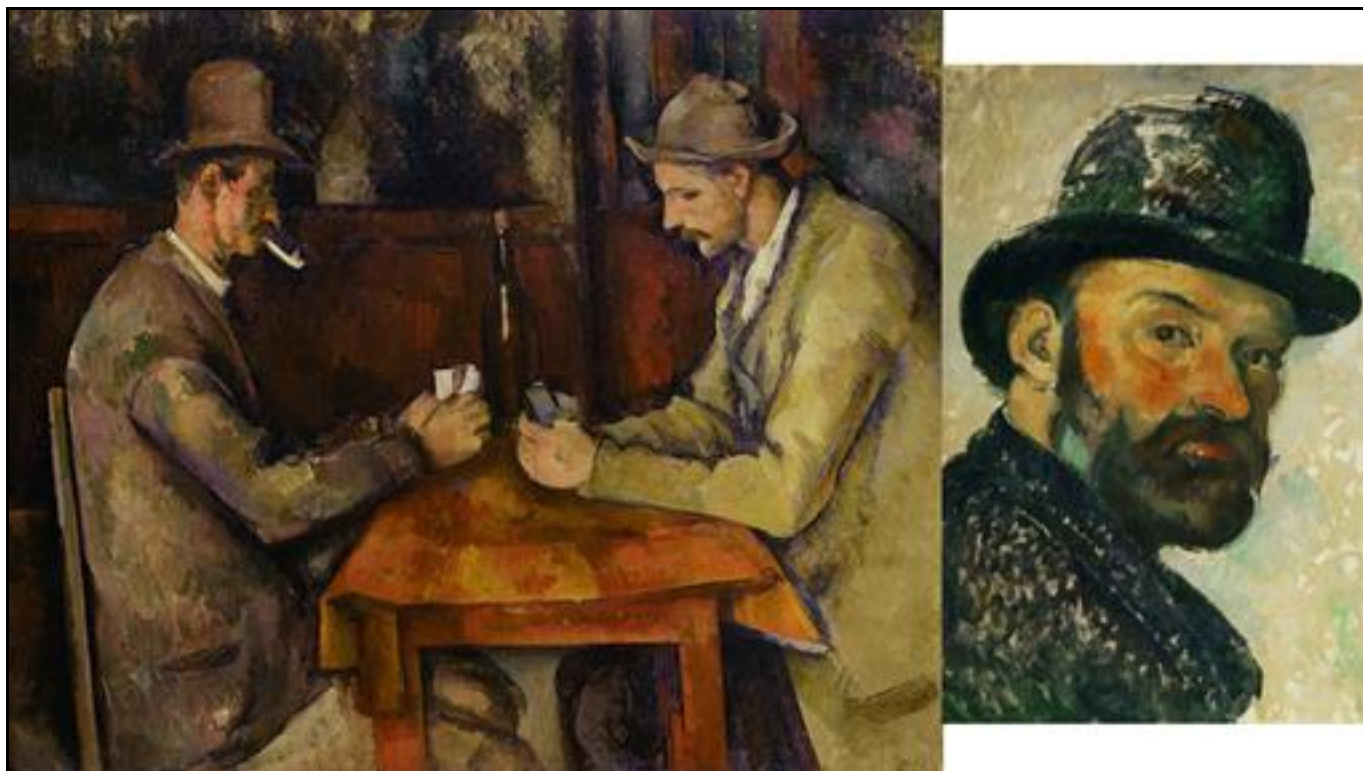

Η Ορτάνς θηλάζει τον γιο τους

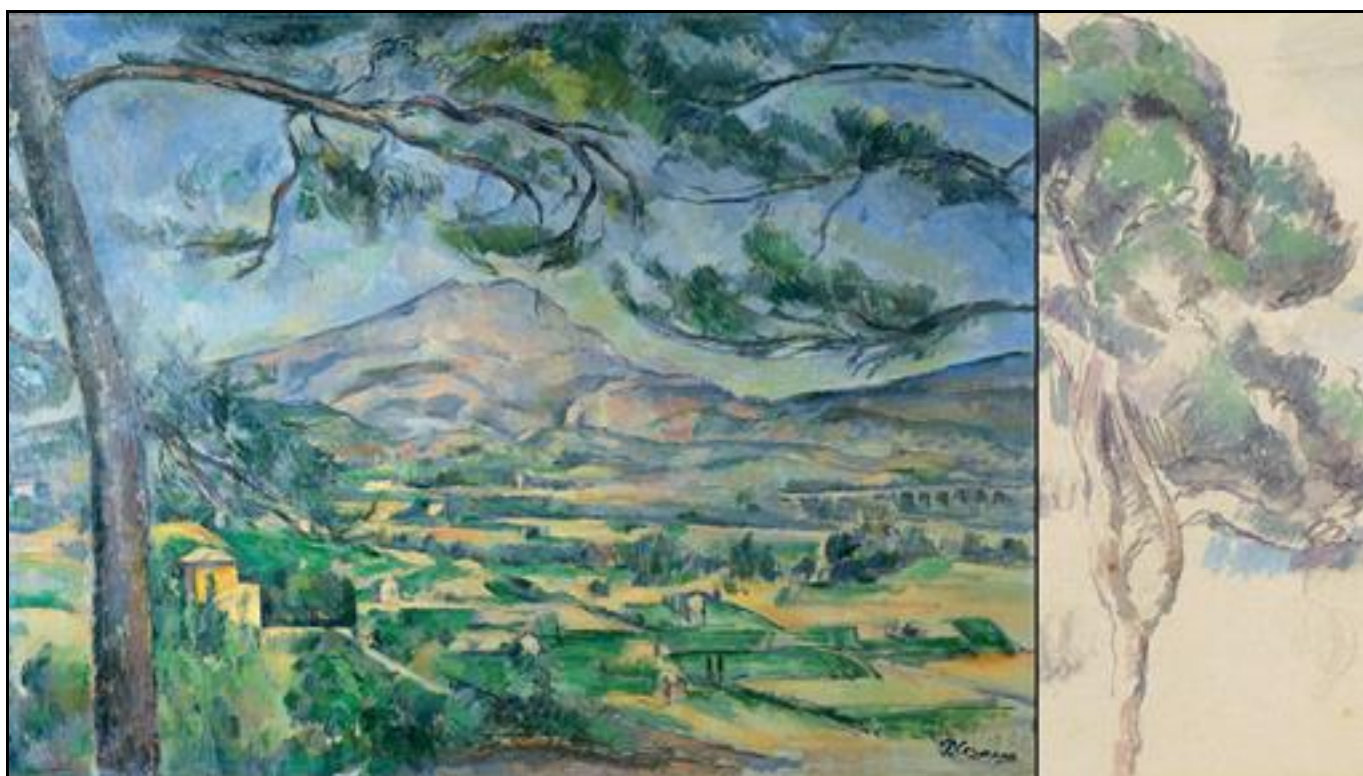
Ο Σεζάν επικεντρώθηκε σε μερικά θέματα και ήταν εξίσου ικανός σε καθένα από αυτά τα είδη: νεκρές φύσεις, ...

... πορτρέτα,...

... τοπία, ...

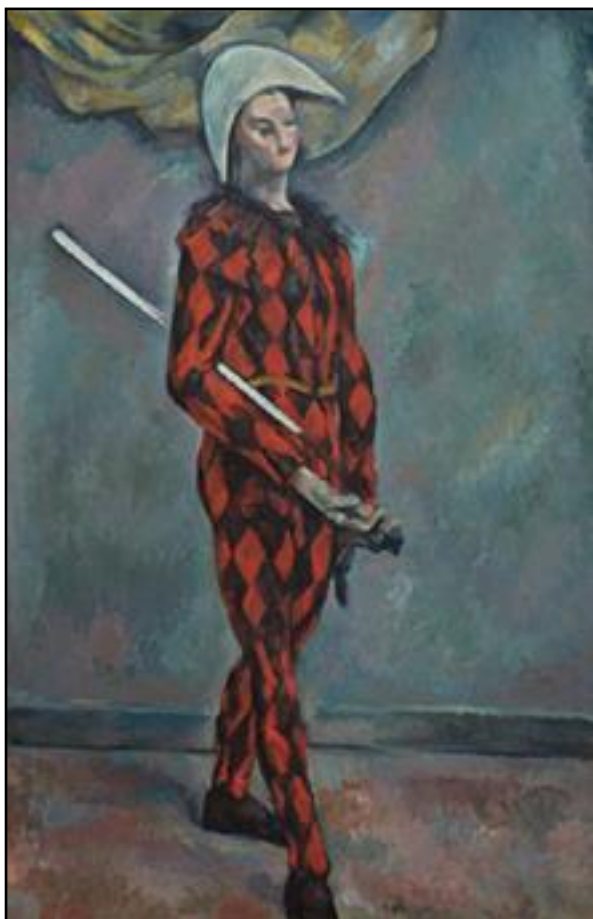
... λουόμενοι.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1880 η οικογένεια του Σεζάν έμεινε μόνιμα στην Προβηγκία και ο Πωλ Σεζάν απομακρύνθηκε από τους ιμπρεσιονιστές του Παρισιού, δίνοντας μεγαλύτερη σημασία στο Μεσογειακό φως.

**Αγροτική
οικιστική
περιοχή
(1876)**

Από το 1890 άρχισαν τα μεγάλα προβλήματα της υγείας του Σεζάν εξαιτίας του διαβήτη. Ταυτόχρονα άρχισε να αλλάζει το στυλ της ζωγραφικής του. Τα σχήματα που δημιουργούσε ενέπνευσαν τους ζωγράφους που ανέπτυξαν τον κυβισμό.

Από το 1903 μέχρι το τέλος της ζωής του δεν μπορούσε να βγει έξω για να ζωγραφίσει. Ζούσε μέσα στο ατελιέ που είχε φτιάξει και ζωγράφισε τα τελευταία του έργα από μνήμης.

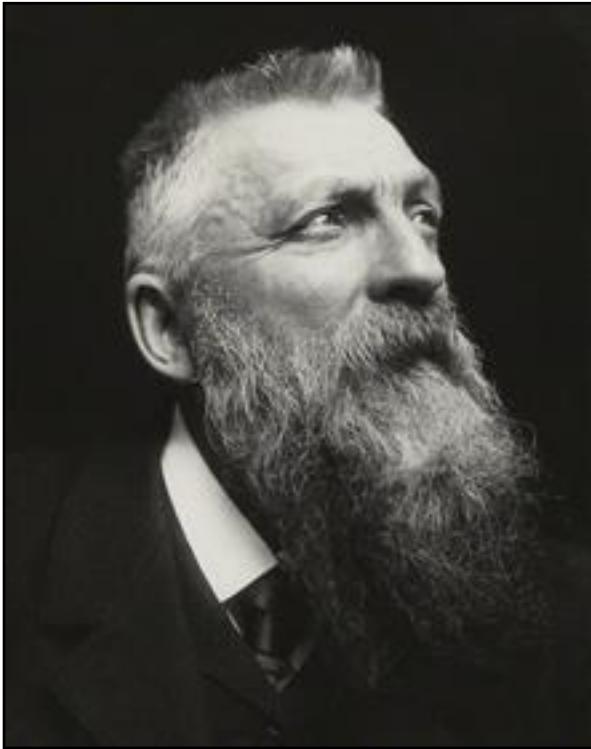
**Το
τελευταίο
ατελιέ
του
Πωλ
Σεζάν**

Πέθανε το 1906 από πνευμονία.

**Μια
πυραμίδα
κρανίων
(1901)**

ΩΓΚΥΣΤ PONTEN

Ο Ωγκύστ Ροντέν (1840 - 1917) ήταν Γάλλος γλύπτης, που γενικά θεωρείται ο ιδρυτής της σύγχρονης γλυπτικής. Εκπαιδεύτηκε παραδοσιακά και ακολούθησε μια εξαιρετική προσέγγιση στη δουλειά του. Ο Ροντέν διέθετε μια μοναδική ικανότητα να δημιουργεί μοντέλα από πηλό. Είναι πολύ γνωστός για γλυπτά όπως «ο σκεπτόμενος» και «οι αστοί του Καλέ».

Ο Ροντέν γεννήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1840 σε μια εργατική οικογένεια στο Παρίσι. Ήταν σε μεγάλο βαθμό αυτοεκπαιδευμένος και άρχισε να ζωγραφίζει σε ηλικία 10 ετών. Μεταξύ 14 και 17 ετών, φοίτησε στο Petite École, μια σχολή με ειδίκευση στην τέχνη και στα μαθηματικά, όπου σπούδασε σχέδιο και ζωγραφική. Στη συνέχεια δούλεψε ως τεχνίτης και διακοσμητής για το μεγαλύτερο μέρος των επόμενων δύο δεκαετιών, παράγοντας διακοσμητικά αντικείμενα και αρχιτεκτονικά στολίδια.

Το 1864 ο Ροντέν άρχισε να ζει με μια νεαρή μοδίστρα με το όνομα Ροζ Μπερέ, με την οποία έμεινε μαζί για το υπόλοιπο της ζωής του, με διαφορετικές κατά καιρούς δεσμεύσεις. Το ζευγάρι απέκτησε έναν γιο. Εκείνη τη χρονιά ο Ροντέν πρόσφερε το πρώτο του γλυπτό για έκθεση και μπήκε στο στούντιο ενός επιτυχημένου μαζικού παραγωγού αντικειμένων τέχνης. Ο Ροντέν εργάστηκε ως βοηθός του παραγωγού μέχρι το 1870, σχεδιάζοντας διακοσμητικά στέγης και στολίδια σκαλοπατιών και θυρών.

Με την έναρξη του Γαλλοπρωσικού πολέμου, ο Ροντέν κλήθηκε να υπηρετήσει στη Γαλλική Εθνοφρουρά, αλλά η υπηρεσία του ήταν σύντομη λόγω της μυωπίας του. Η δουλειά των διακοσμητών είχε μειωθεί λόγω του πολέμου, ωστόσο ο Ροντέν χρειαζόταν να συντηρήσει την οικογένειά του, καθώς η φτώχεια ήταν μια συνεχής δυσκολία γι' αυτόν μέχρι την ηλικία των 30 ετών. Η εταιρεία που εργαζόταν του ζήτησε να πάει μαζί του στο Βέλγιο, όπου δούλευαν στη διακόσμηση για το Χρηματιστήριο των Βρυξελλών.

Η σχέση του με την εταιρεία χάλασε, αλλά βρήκε άλλη δουλειά στις Βρυξέλλες, εκθέτοντας κάποια έργα του. Έχοντας εξοικονομήσει αρκετά χρήματα για να ταξιδέψει, ο Ροντέν επισκέφθηκε την Ιταλία για δύο μήνες το 1875, όπου επηρεάστηκε από τα έργα του Ντονατέλο και του Μικελάντζελο. Επιστρέφοντας στο Βέλγιο, άρχισε να εργάζεται για την «Εποχή του Χαλκού», μια ανδρική φιγούρα σε φυσικό μέγεθος.

**Η εποχή
του χαλκού**

Ο Ροντέν κέρδιζε τα προς το ζην συνεργαζόμενος με πιο καθιερωμένους γλύπτες σε δημόσιες παραγγελίες, κυρίως μνημεία και νεομπαρόκ αρχιτεκτονικά κομμάτια. Στον δικό του χρόνο, εργάστηκε σε μελέτες που οδήγησαν στη δημιουργία του επόμενου σημαντικού έργου του, του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή που κηρύσσει.

Το 1880 ο καλλιτεχνικός διευθυντής του εθνικού εργοστασίου πορσελάνης των Σεβρών πρόσφερε στον Ροντέν μια θέση μερικής απασχόλησης ως σχεδιαστής. Ο Ροντέν δέχτηκε και ασχολήθηκε με σχέδια για βάζα και επιτραπέζια στολίδια που έφεραν στο εργοστάσιο φήμη σε όλη την Ευρώπη.

Το 1880 του ανατίθεται να διακοσμήσει την πύλη του Μουσείου Καλών Τεχνών. Για το συγκεκριμένο έργο, που αργότερα ονομάστηκε «Οι Πύλες της Κολάσεως», ο Ροντέν βασίστηκε στη «Θεία Κωμωδία» του Δάντη και προσπάθησε να αποδώσει το ταξίδι του Δάντη στον Κάτω Κόσμο. Στα τέλη του 1880 η κατασκευή του μουσείου εγκαταλείφθηκε, ωστόσο ο Ροντέν συνέχισε να επεξεργάζεται περιοδικά το έργο του μέχρι και το τέλος της ζωής του.

Το 1883 ο Ροντέν, αναπληρώνοντας τον φίλο του και δάσκαλο γλυπτικής Αλφρέντ Μπουσέ, γνωρίζεται με τη δεκαοκτάχρονη σπουδάστριά του Καμίλ Κλοντέλ, η οποία σύντομα θα αποτελέσει μαθήτριά του, μοντέλο, συνεργάτιδα και ερωτική σύντροφος του Ροντέν, ο οποίος ωστόσο ουδέποτε εγκατέλειψε τη Ροζ Μπερέ. Η Κλοντέλ θα αποτελέσει σημαντική πηγή έμπνευσης για τον Ροντέν μέχρι το 1898, οπότε διακόπτεται και η σχέση τους. Η Κλοντέλ ήταν μια ταλαντούχα γλύπτρια. Η προτομή του Ροντέν που έκανε παρουσιάστηκε στο Σαλόνι του 1892 με την αποδοχή των κριτικών.

Τη δεκαετία του 1880 ζητήθηκε από τον Ροντέν να κάνει δύο αναμνηστικά γλυπτά: ένα για τον Ονορέ ντε Μπαλζάκ και ένα για τον Βικτώρ Ουγκώ.

Κατά τη διάρκεια του Εκατονταετούς Πολέμου Αγγλίας-Γαλλίας, ο στρατός του βασιλιά Εδουάρδου Γ΄ είχε πολιορκήσει το Καλαί και ο Εδουάρδος διέταξε να σκοτωθεί μαζικά ο πληθυσμός της πόλης. Συμφώνησε να τους γλιτώσει αν έξι από τους κύριους πολίτες έρχονταν κοντά του προετοιμασμένοι να πεθάνουν, ξυπόλητοι και με σχοινιά στο λαιμό τους. Όταν ήρθαν, διέταξε να τους εκτελέσουν, αλλά τους έδωσε χάρη όταν η βασίλισσά του τον παρακάλεσε να τους χαρίσει τη ζωή. Το έργο «οι Αστοί του Καλαί» απεικονίζει τους άνδρες καθώς φεύγουν για το στρατόπεδο του βασιλιά, μεταφέροντας τα κλειδιά για τις πύλες και την ακρόπολη της πόλης.

**Οι αστοί
του
Καλαί**

Το 1904 ο Ροντέν παρουσιάζει το περίφημο άγαλμά του «Ο Σκεπτόμενος». Το άγαλμα αυτό χαρακτηρίζει μάλλον τον Δάντη, αλλά του έχουν αποδοθεί και όψεις του Βιβλικού Αδάμ, του μυθολογικού Προμηθέα και του ίδιου του Ροντέν. Ο «Σκεπτόμενος» έχει εκδοθεί σε πολλές παραλλαγές και βρίσκεται σε όλο τον κόσμο. Μια δημόσια συνδρομή χρηματοδότησε ένα χάλκινο αντίγραφο, το οποίο περιήλθε στην ιδιοκτησία της πόλης του Παρισιού και τοποθετήθηκε μπροστά από το Πάνθεον.

**Ο
σκεπτόμενος**

Το 1908 ο Ροντέν μετακομίζει στο ξενοδοχείο «Μπάιρον», κατοικία και άλλων γνωστών καλλιτεχνών, όπως του ζωγράφου Ανρί Ματίς. Το 1912, το Γαλλικό κράτος σχεδιάζει την κατεδάφιση του ξενοδοχείου, αλλά ο Ροντέν πείθει τις αρχές να διατηρηθεί το κτήριο με αντάλλαγμα την παραχώρηση εκ μέρους του όλων των έργων του στη γαλλική κυβέρνηση. Αργότερα, το κτήριο μετατράπηκε στο Μουσείο Ροντέν.

Μουσείο Ροντέν

Τον τελευταίο χρόνο της ζωής του παντρεύτηκε τη σύντροφό του, Ροζ Μπερέ. Πέθανε στις 17 Νοεμβρίου του 1917, σε ηλικία 77 ετών.

ΚΛΟΝΤ ΜΟΝΕ

Ο Κλοντ Μονέ (1840 - 1926) ήταν Γάλλος ζωγράφος και ιδρυτής της ιμπρεσιονιστικής ζωγραφικής που θεωρείται βασικός πρόδρομος του μοντερνισμού, ειδικά στις προσπάθειές του να ζωγραφίσει τη φύση όπως την αντιλαμβάνονταν. Κατά τη διάρκεια της μακρόχρονης καριέρας του ήταν ο πιο συνεπής και παραγωγικός εκφραστής της φιλοσοφίας του ιμπρεσιονισμού, εκφράζοντας τις αντιλήψεις του μπροστά στη φύση, ειδικά όπως εφαρμόζεται στη ζωγραφική τοπίων στον ανατέλλοντα ήλιο.

Ο Κλοντ Μονέ γεννήθηκε στις 14 Νοεμβρίου 1840 στον πέμπτο όροφο μιας πολυκατοικίας στο 9ο διαμέρισμα του Παρισιού. Ήταν ο δεύτερος γιος του Κλοντ Αντολφ Μονέ και της Λουίζ. Το 1845 η οικογένειά του μετακόμισε στη Χάβρη της Νορμανδίας. Ο πατέρας του, έμπορος χονδρικής, ήθελε να ασχοληθεί και ο γιος του με την οικογενειακή επιχείρηση, αλλά εκείνος ήθελε να γίνει καλλιτέχνης. Η μητέρα του ήταν τραγουδίστρια και υποστήριξε την επιθυμία του Κλοντ Μονέ για καριέρα στην τέχνη.

Εκεί που γεννήθηκε ο Κλωντ

Το 1851, 11 χρόνων, εισήλθε στη δευτεροβάθμια σχολή καλών τεχνών της Χάβρης. Ήταν ένας απαθής μαθητής που, αφού έδειξε δεξιοτεχνία στην τέχνη από μικρός, άρχισε να σχεδιάζει καρικατούρες και πορτρέτα γνωστών του στα 15 χρόνια του για χρήματα. Το 1858 συνάντησε τον καλλιτέχνη Ευγένιο Μπουντίν, ο οποίος ενθάρρυνε τον Μονέ να αναπτύξει τις τεχνικές του, να του διδάξει τη ζωγραφική έξω από το ατελιέ και να πάρει τον Μονέ σε εκδρομές ζωγραφικής. Ο Μονέ θεωρούσε τον Μπουντίν ως τον δάσκαλό του, στον οποίο «όφειλε τα πάντα» για τη μετέπειτα επιτυχία του.

Από το 1858 ως το 1860 ο Μονέ συνέχισε τις σπουδές του στο Παρίσι, όπου γράφηκε στην Ελβετική Ακαδημία και γνώρισε τον Καμίλ Πισαρό. Κλήθηκε για στρατιωτική θητεία και υπηρέτησε στον Γαλλικό στρατό της Αφρικής, στην Αλγερία, από το 1861 έως 1862. Ο χρόνος του στην Αλγερία είχε ισχυρή επίδραση στον Μονέ, ο οποίος αργότερα είπε ότι τα ανοιχτά και ζωντανά χρώματα της Βόρειας Αφρικής «περιείχαν το μικρόβιο των μελλοντικών του ερευνών». Μια ασθένεια τον ανάγκασε να επιστρέψει στη Χάβρη, όπου εξαγόρασε την υπόλοιπη θητεία του και συνάντησε τον Γιόχαν Γιόνγκιντ έναν Γερμανό ζωγράφο, ο οποίος μαζί με τον Μπουντίν ήταν σημαντικός μέντορας του Μονέ.

**Ο Γαλλικός
στρατός
στην Αφρική**

Επέστρεψε στο Παρίσι και γράφηκε στο στούντιο του Σαρλ Γκλεβρ, όπου γνώρισε τον Ρενουάρ. Αναζητώντας μοτίβα, ταξίδεψε στο Ονφλέρ όπου ο Μονέ ζωγράφισε αρκετές «μελέτες» του λιμανιού και των εκβολών του Σηκουάνα. Ο Μονέ ζωγράφιζε συχνά μαζί με τον Ρενουάρ. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ζωγράφισε τις «Γυναίκες στον Κήπο», τον πρώτο του επιτυχημένο πίνακα μεγάλης κλίμακας, και το «Γεύμα στο γρασίδι», τον σημαντικότερο πίνακα της πρώιμης περιόδου του Μονέ.

**Γεύμα
στο
γρασίδι**

Το 1867 η Καμίλ Ντονσιέ –την οποία είχε γνωρίσει δύο χρόνια πριν ως μοντέλο για τους πίνακές του– γέννησε το πρώτο τους παιδί. Την παντρεύτηκε και επίσημα το 1870 λίγο πριν αρχίσει ο Γαλλο-πρωσικός πόλεμος. Κατά τη διάρκεια του πολέμου ο Μονέ και η οικογένειά του πήγαν στο Λονδίνο και στην Ολλανδία για να αποφύγουν την επιστράτευση.

**Καμίλ
Ντονσιέ**

Την επόμενη χρονιά επέστρεψε στη Γαλλία και το 1874 συμμετείχε στην πρώτη έκθεση στο Παρίσι, με τον πίνακά του *Impression, soleil levant* (δηλαδή: Εντύπωση, ανατέλλων ήλιος). Ο τίτλος του πίνακα του Μονέ ενέπνευσε τον κριτικό τέχνης Λουί Λερουά στη χρήση του όρου *Impressionism* (δηλαδή Ιμπρεσιονισμός) για πρώτη φορά.

**Impression,
soleil levant**

**Εντύπωση,
ανατέλλων ήλιος**

Μια άλλη έκθεση πραγματοποιήθηκε το 1876. Ο Μονέ παρουσίασε 18 πίνακες, μεταξύ των οποίων την «Παραλία στη Σεντ Αντρές», που παρουσίαζε πολλαπλά ιμπρεσιονιστικά χαρακτηριστικά.

**Παραλία
στη
Σεντ Αντρές**

Για την τρίτη έκθεση, το 1877, επέλεξε επτά πίνακες από τους δωδεκάδες που είχε φτιάξει από τον Σταθμό του Αγίου Λαζάρου τους τελευταίους τρεις μήνες, συντονίζοντας προσεκτικά τις σκηνές τους. Οι πίνακες έτυχαν θετικής υποδοχής από τους κριτικούς, οι οποίοι επαίνεσαν ιδιαίτερα τον τρόπο με τον οποίο αποτύπωνε την άφιξη και την αναχώρηση των τρένων.

**Ο σταθμός
του Αγίου
Λαζάρου
(Παρίσι)**

Το 1876, η Καμίλ αρρώστησε σοβαρά. Ο δεύτερος γιος τους γεννήθηκε το 1878 και ύστερα η υγεία της Καμίλ επιδεινώθηκε. Η Καμίλ διαγνώστηκε με καρκίνο της μήτρας. Πέθανε τον επόμενο χρόνο.

**Η Καμίλ
στο κρεβάτι
του θανάτου**

Το 1883 ο Μονέ με τα παιδιά του νοίκιασε ένα σπίτι με κήπο στο Ζιβερνί. Υπήρχε ένας αχυρώνας που τον χρησιμοποίησε ως στούντιο ζωγραφικής μέχρι τον θάνατό του. Το σπίτι ήταν αρκετά κοντά στα τοπικά σχολεία για να φοιτούν τα παιδιά του και το γύρω τοπίο παρείχε πολλές φυσικές περιοχές για να ζωγραφίσει ο Μονέ.

**Ο Μονέ
στο
στούντιο**

Στις δεκαετίες του 1880 και του 1890 ο Μονέ ξεκίνησε να ζωγραφίζει σειρές πινάκων βασισμένων σε κοινά θέματα, τα οποία όμως απέδιδε κάθε φορά με διαφορετικό τρόπο ή με διαφορετική τεχνοτροπία, απομακρυνόμενος από τον ιμπρεσιονισμό και πλησιάζοντας τον ρεαλισμό.

Τουλίπες
και
ανεμόμυλος

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι πίνακές του που απεικονίζουν τον προσωπικό του κήπο στην οικία του στο Ζιβερνί.

Το 1892 παντρεύτηκε την Αλίζ Οσεντέ, όταν ήδη είχε πεθάνει ο δικός της σύζυγος.

Αλίζ Οσεντέ

Το διάστημα 1883-1908, ταξίδεψε στη Μεσόγειο, γεγονός που τον ενέπνευσε για τη δημιουργία μιας σειράς τοπίων.

**Η ομορφιά
του
Μεσογειακού
φωτός**

Το 1908 άρχισε να αντιμετωπίζει προβλήματα με την όρασή του γιατί έπασχε από καταρράκτη. Τελικά υποβλήθηκε επιτυχημένα σε δύο χειρουργικές επεμβάσεις το 1923, γεγονός που του επέτρεψε να συνεχίσει να ζωγραφίζει.

**Η γέφυρα
στον κήπο του**

Πέθανε τρία χρόνια αργότερα από καρκίνο των πνευμόνων, στις 5 Δεκεμβρίου 1926, σε ηλικία 86 ετών στο Ζιβερνί.

18. Το σπίτι, ο κήπος και η λιμνούλα του νούφαρου κληροδοτήθηκαν στη Γαλλική Ακαδημία Καλών Τεχνών το 1966. Μέσω του Ιδρύματος Κλοντ Μονέ, το σπίτι και οι κήποι άνοιξαν για επισκέψεις το 1980 μετά την αποκατάσταση.

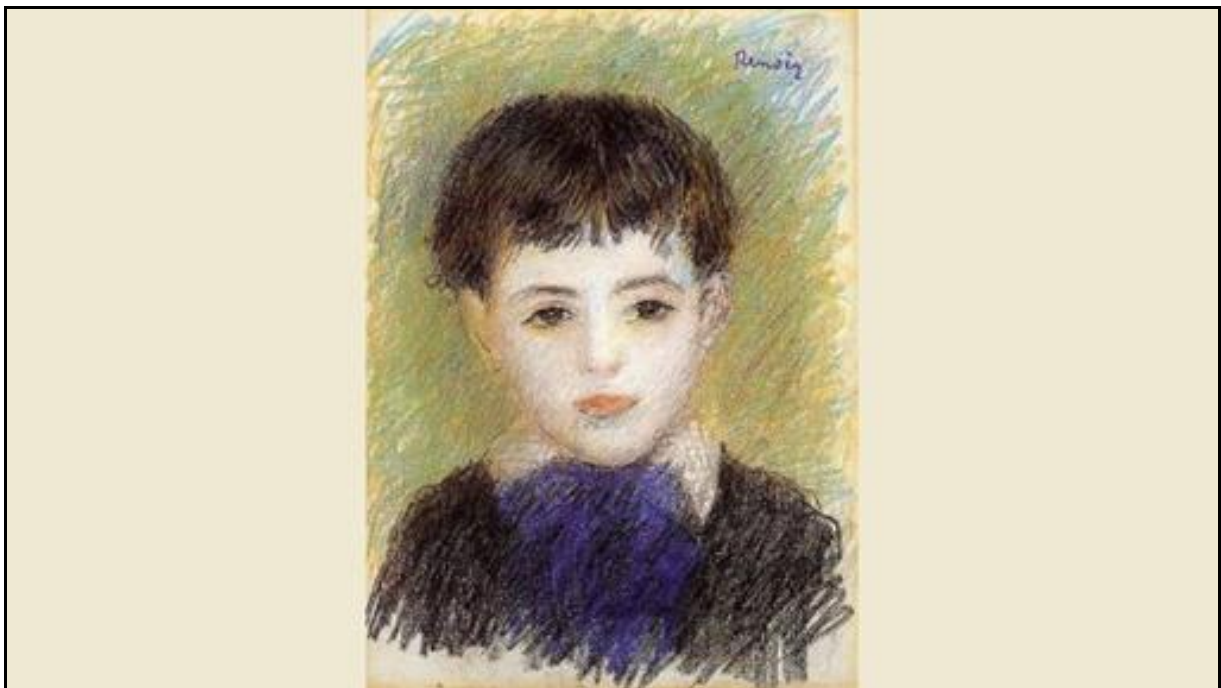

ΠΙΕΡ ΩΓΚΥΣΤ ΡΕΝΟΥΑΡ

Ο Πιερ Ωγκύστ Ρενουάρ (1841 - 1919) ήταν Γάλλος ζωγράφος, από τις ηγετικές μορφές του ιμπρεσιονισμού.

Ο Πιερ Ωγκύστ Ρενουάρ γεννήθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 1841 στην πόλη Λιμόζ της Γαλλίας. Ήταν το έκτο από τα επτά παιδιά μιας εργατικής οικογένειας. Ο πατέρας του, Λεονάρ Ρενουάρ, ήταν ράφτης και η μητέρα του, Μαργκερίτ, εργάτρια. Όταν ο Πιερ ήταν τριών ετών η οικογένεια μετακόμισε στο Παρίσι προσπαθώντας να βρει τρόπους να αντιμετωπίσει τα οικονομικά της προβλήματα. Στα επτά του χρόνια ο Πιερ πήγε σε ένα καθολικό σχολείο.

Το 1854, σε ηλικία 13 χρόνων, ο Ρενουάρ πήγε μαθητευόμενος σε ένα εργοστάσιο πορσελάνης, όπου ζωγράφιζε τα οικιακά σκεύη που πουλιόταν, μέχρι το 1862. Σε όλα αυτά τα πρώτα χρόνια ο Ρενουάρ πραγματοποιούσε συχνές επισκέψεις στο Λούβρο, όπου μελέτησε την τέχνη των πρώτων Γάλλων δασκάλων, ιδιαίτερα εκείνων του 18ου αιώνα.

Το 1862, όταν μάζεψε κάποια χρήματα έδωσε εξετάσεις και μπήκε στη Σχολή Καλών Τεχνών. Την ίδια περίοδο, εξασφάλισε άδεια για να αντιγράφει έργα άλλων καλλιτεχνών στο Μουσείο του Λούβρου. Δύο χρόνια αργότερα, ο Ρενουάρ ξεκίνησε να εκθέτει έργα του, ωστόσο για αρκετά χρόνια δεν γνώρισε σημαντική αναγνώριση. Μέχρι τον Γαλλο-Πρωσικό πόλεμο του 1870 γύριζε με ένα σακίδιο στον ώμο και έζησε πολύ φτωχικά.

**Σχολή
Καλών
Τεχνών**

Το 1867 ένας πίνακάς του με τον τίτλο «Η Λίζα με την ομπρέλα της» έγινε δεκτός στο Σαλόνι του Παρισιού. Την περίοδο αυτή θεωρείται πως ο Ρενουάρ επηρεάστηκε σημαντικά από τον Κλοντ Μονέ, πλησιάζοντας ολοένα και περισσότερο προς τον ιμπρεσιονισμό.

**Η Λίζα
με την ομπρέλα της**

Κατά τον Γαλλο-Πρωσικό πόλεμο του 1870 υπηρέτησε στο Σώμα Πυροβολικού, όμως σύντομα αρρώστησε σοβαρά και αποστρατεύτηκε, επιστρέφοντας έτσι στο Παρίσι. Μετά τον πόλεμο συμμετείχε το 1874 στην πρώτη έκθεση των ιμπρεσιονιστών ζωγράφων.

Το 1877 στην τρίτη έκθεση των ιμπρεσιονιστών συμμετείχε με μια μεγαλύτερη ποικιλία θεμάτων. Εκείνη την περίοδο γνωρίζει τον Εμίλ Ζολά.

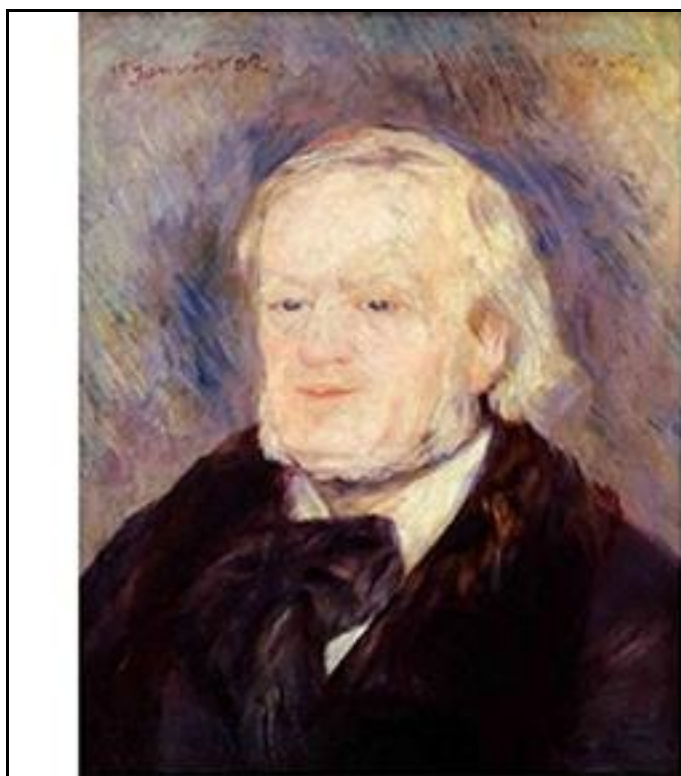
Χάρη στις παραγγελίες για προσωπογραφίες ατόμων με κύρος –όπως αυτό της Μαντάμ Σαρπεντιέ και των παιδιών της το 1878– έγινε γνωστός και έπαιρνε όλο και περισσότερες παραγγελίες.

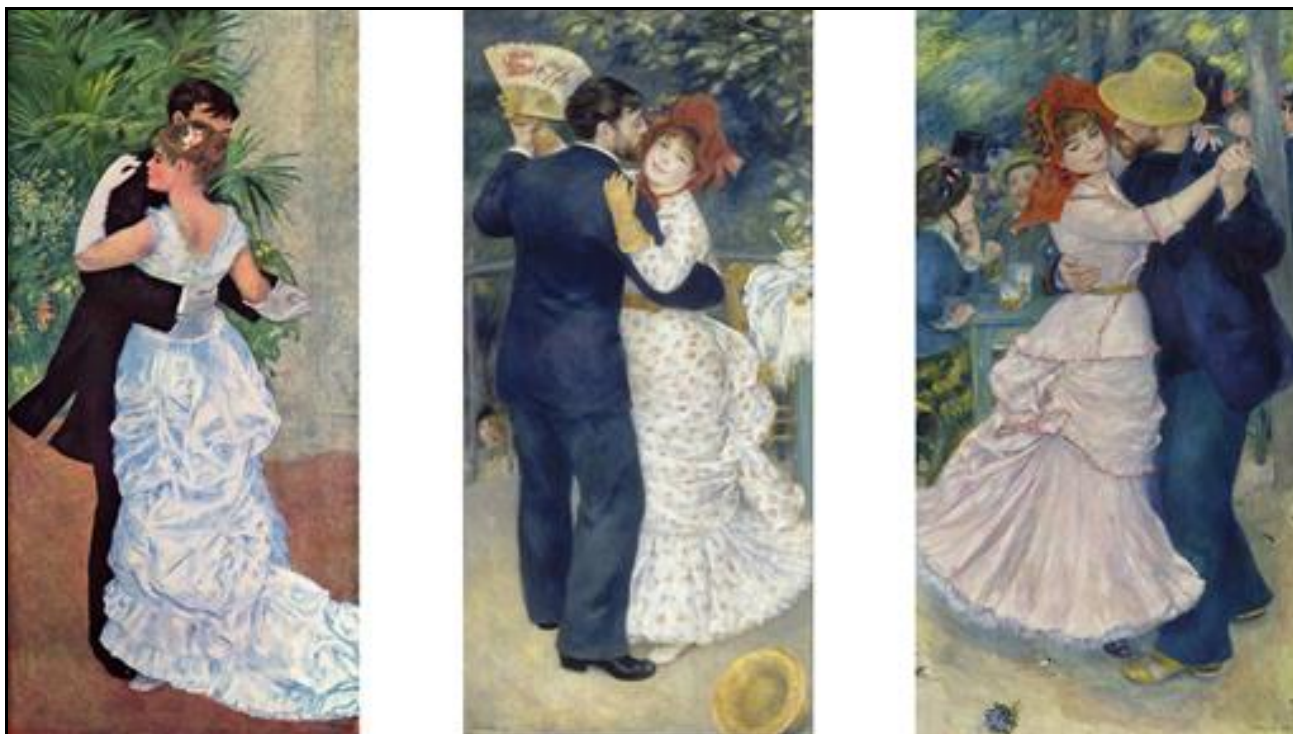
Τη δεκαετία του 1880 ο Ρενουάρ σταδιακά χώρισε από τους υπόλοιπους ιμπρεσιονιστές. Έστησε το ατελιέ του στη Μονμάρτρη το 1880 και γνωρίστηκε με την Αλίν Σαριγκό, την οποία παντρεύτηκε το 1890 και έκανε μαζί της τρεις γιους.

Το 1881 ταξίδεψε στην Αλγερία, μετά στη Μαδρίτη και μετά στη Φλωρεντία. Το Ιανουάριο του 1882 πήγε στο Παλέρμο της Σικελίας, στο σπίτι του Ρίχαρντ Βάγκνερ, του οποίου έφτιαξε την προσωπογραφία.

Ρίχαρντ Βάγκνερ

Το 1883 ζωγράφισε τους τρεις χορούς: ο χορός στην πόλη, ο χορός στην εξοχή και ο χορός στο Μπουζιβάλ (ένα Γαλλικό χωριό).

Από το 1890 ως το 1900 ο Ρενουάρ άλλαξε ξανά το στυλ του. Δεν είναι πλέον καθαρός ιμπρεσιονισμός, αλλά ένας συνδυασμός διαφόρων στυλ. Το πρώτο έργο αυτής της περιόδου, τα «Νέα κορίτσια στο πιάνο» (το 1892) αποκτήθηκε από το Γαλλικό κράτος για να εκτεθεί στο Μουσείο του Λουξεμβούργου.

**Νέα κορίτσια
στο πιάνο
(1892)**

Το 1892 ο Ρενουάρ άρχισε να αναπτύσσει παραμορφωτική αρθρίτιδα, αρρώστια που τον βασάνισε μέχρι τον θάνατό του. Αντιμέτωπος σημαντικό πρόβλημα παραμορφώσεων στα χέρια ενώ σε πιο προχωρημένο στάδιο ο ένας ώμος του καθηλώθηκε εξαιτίας αγκύλωσης, γεγονός που ανάγκασε τον Ρενουάρ να διαφοροποιήσει την τεχνική του. Παρά τις σωματικές του δυσχέρειες δεν εγκατέλειψε τη ζωγραφική.

Το 1907 μετακόμισε με την οικογένειά του στην πιο θερμή περιοχή Καν-συρ-Μερ. Με το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου οι δυο γιοι του κατετάγησαν στον στρατό και τραυματίστηκαν σοβαρά. Η μητέρα τους τους επισκέφθηκε, αλλά εξαντλημένη κατά την επιστροφή της πέθανε το 1915.

Το 1919 ο Ρενουάρ επισκέφτηκε το Λούβρο όπου είχε την ευκαιρία να δει δικούς του πίνακες να εκτίθενται μαζί με κλασικά έργα. Συνολικά είχε δημιουργήσει αρκετές χιλιάδες πίνακες.

**Γεύμα
σε πάρτι
(1881)**

Ο Ρενουάρ πέθανε στις 3 Δεκεμβρίου του 1919 σε ηλικία 78 ετών.

**Αυτοπροσωπογραφία
(1910)**

ΧΙΛΜΑ ΑΦ ΚΛΙΝΤ

Η Χίλμα αφ Κλιντ (1862 - 1944) ήταν Σουηδή καλλιτέχνης και μυστικιστής, της οποίας οι πίνακες θεωρούνται από τα πρώτα αφηρημένα έργα γνωστά στη δυτική ιστορία της τέχνης. Ανήκε σε μια ομάδα που ονομαζόταν «Οι πέντε», που περιλάμβανε έναν κύκλο γυναικών εμπνευσμένων από τη Θεοσοφία, οι οποίες μοιράζονταν την πίστη στη σημασία της προσπάθειας να έρθουν σε επαφή με τους λεγόμενους «Μεγάλους δασκάλους» – συχνά μέσω συνεδριάσεων. Οι πίνακές της, που μερικές φορές μοιάζουν με διαγράμματα, ήταν μια οπτική αναπαράσταση περίπλοκων πνευματικών ιδεών.

Η Χίλμα αφ Κλιντ ήταν το τέταρτο παιδί της Ματθίλντα αφ Κλιντ και του πλοιάρχου Βίκτορ αφ Κλιντ, ενός Σουηδού ναυτικού διοικητή, και περνούσε τα καλοκαίρια με την οικογένειά της στο αρχοντικό τους, στο νησί Αντελσό στη λίμνη Μέλαρεν. Σε αυτό το ειδυλλιακό περιβάλλον ήρθε σε επαφή με τη φύση σε πρώιμο στάδιο της ζωής της και μια βαθιά σχέση με τις φυσικές μορφές έμελλε να αποτελέσει έμπνευση στη δουλειά της. Αργότερα, η Χίλμα έζησε μόνιμα στο Μουνσό, ένα νησί δίπλα στο Αντελσό.

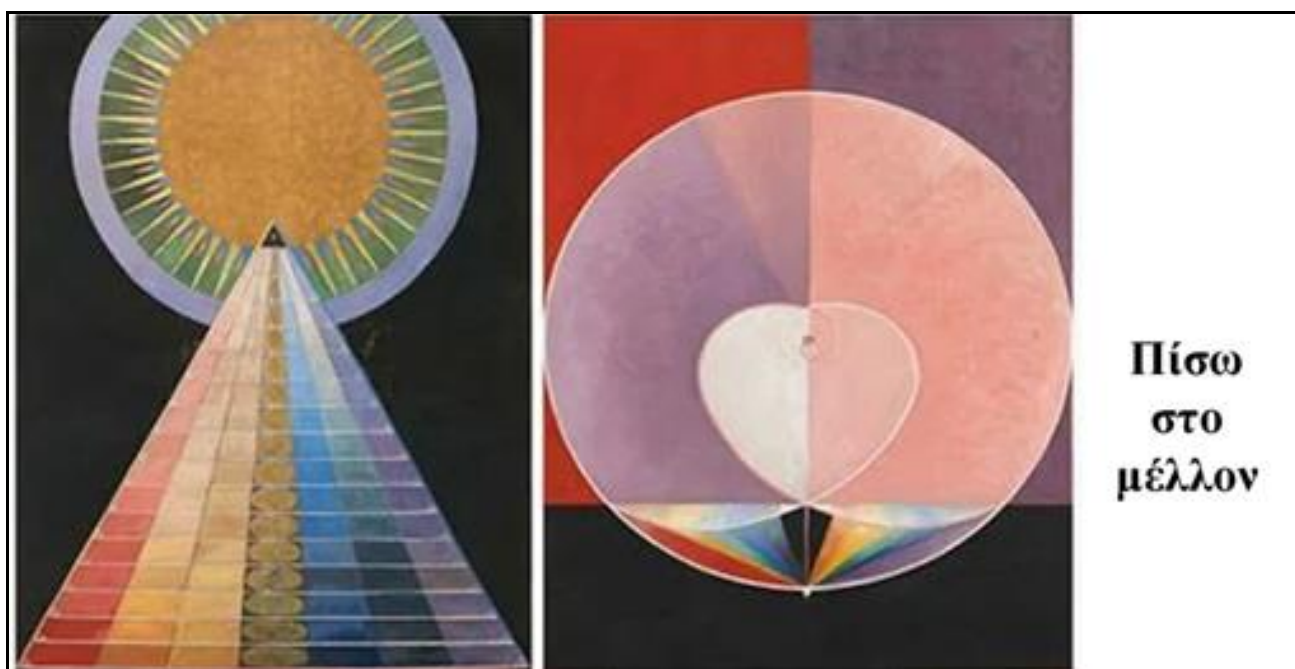

Από την οικογένειά της, η Χίλμα κληρονόμησε μεγάλο ενδιαφέρον για τα μαθηματικά και τη βοτανική. Έδειξε μια πρώιμη ικανότητα στην εικαστική τέχνη και, αφού η οικογένεια μετακόμισε στη Στοκχόλμη, σπούδασε σε μια Σχολή, όπου έμαθε προσωπογραφία και τοπιογραφία. Εισήχθη στη Βασιλική Ακαδημία Καλών Τεχνών σε ηλικία είκοσι ετών. Κατά τα έτη 1882 ως 1887 σπούδασε κυρίως σχέδιο, πορτραίτα και ζωγραφική τοπίου. Αποφοίτησε με άριστα και της χορηγήθηκε υποτροφία με τη μορφή ενός στούντιο, που ανήκε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών στο κέντρο της Στοκχόλμης. Η

Χίλμα άρχισε να εργάζεται στη Στοκχόλμη, κερδίζοντας αναγνώριση για τα τοπία, τα βοτανικά σχέδια και τα πορτρέτα της.

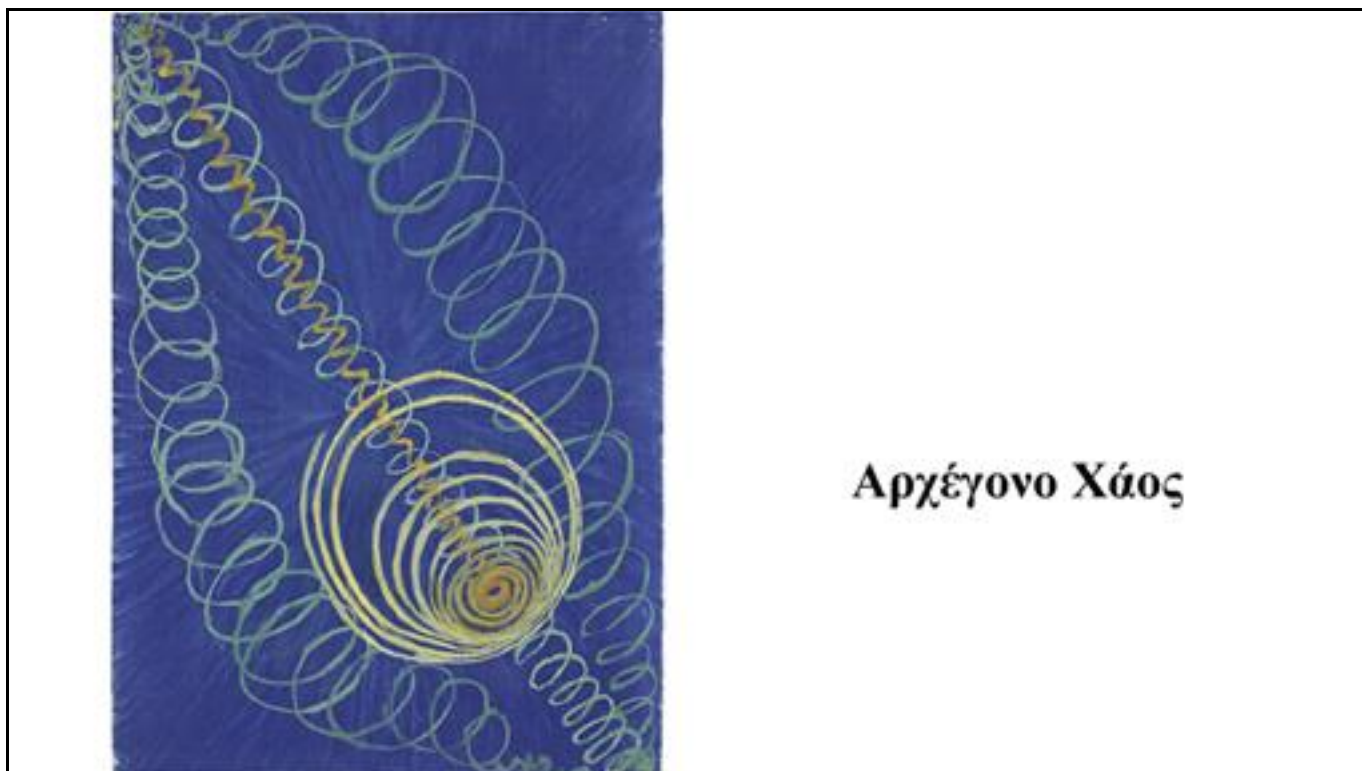
Το 1880 πέθανε η μικρότερη αδελφή της Ερμίνα και ήταν εκείνη την περίοδο που άρχισε να αναπτύσσεται η πνευματική διάσταση της ζωής της. Το ενδιαφέρον της για την αφαίρεση και τον συμβολισμό προήλθε από την ενασχόληση της Χίλμα με τον πνευματισμό, πολύ στη μόδα στα τέλη του δέκατου ένατου και στις αρχές του εικοστού αιώνα. Έτσι ξεκίνησαν τα πειράματά της στην πνευματική έρευνα. Ενδιαφέρθηκε για τη Θεοσοφία. Το 1908 γνώρισε τον ιδρυτή της Ανθρωποσοφικής Εταιρείας, που επισκεπτόταν τη Στοκχόλμη, οποίος την εισήγαγε στις δικές του θεωρίες σχετικά με τις Τέχνες και είχε κάποια επιρροή στους πίνακές της αργότερα.

Το έργο της Χίλμα μπορεί να γίνει κατανοητό στο ευρύτερο πλαίσιο της μοντερνιστικής αναζήτησης νέων μορφών σε καλλιτεχνικά, πνευματικά, πολιτικά και επιστημονικά συστήματα στις αρχές του εικοστού αιώνα. Υπήρχε παρόμοιο ενδιαφέρον για την πνευματικότητα και από άλλους καλλιτέχνες κατά την ίδια περίοδο, συμπεριλαμβανομένων των Βασίλι Καντίνσκι και Πιτ Μοντριάν. Τα έργα της Χίλμα αφ Κλιντ είναι κυρίως πνευματικά και το καλλιτεχνικό της έργο είναι συνέπεια αυτού. Ένιωθε ότι το αφηρημένο έργο και το νόημα μέσα του ήταν τόσο πρωτοποριακά που ο κόσμος δεν ήταν έτοιμος να τα δει, και ευχήθηκε το έργο της να παραμείνει αόρατο για 20 χρόνια μετά τον θάνατό της.

Μέσω της δουλειάς της με τους «Πέντε», η Χίλμα αφ Κλιντ δημιούργησε το πειραματικό αυτόματο σχέδιο ήδη από το 1896, οδηγώντας την σε μια ευρηματική γεωμετρική οπτική γλώσσα ικανή να εννοιολογήσει αόρατες δυνάμεις τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού κόσμου. Ερεύνησε τις παγκόσμιες θρησκείες, τα άτομα και τον κόσμο των φυτών και έγραψε εκτενώς για τις ανακαλύψεις της.

Η αφηρημένη τέχνη της μεταγενέστερης περιόδου της Χίλμα αφ Κλιντ (1906 ως 1920) εμβαθύνει στον συμβολισμό με έναν συνδυασμό γεωμετρίας, εικονογραφίας, επιστημονικής έρευνας και θρησκευτικών πρακτικών. Οι μελέτες της για την οργανική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των κοχυλιών και των λουλουδιών, τη βοήθησαν να απεικονίσει τη ζωή μέσα από πνευματικούς φακούς.

Η Χίλμα αφ Κλιντ πέθανε στη Σουηδία το 1944, σε ηλικία 82 χρόνων, μετά από τροχαίο ατύχημα.

ENTBAPNT MOYNK

Ο Έντβαρντ Μουνκ (1863 - 1944) ήταν Νορβηγός ζωγράφος. Το πιο γνωστό έργο του, «Η Κραυγή», αποτελεί έναν από τους εμβληματικούς πίνακες της παγκόσμιας τέχνης.

Ο Έντβαρντ Μουνκ γεννήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 1863 σε μια αγροικία ενός χωριού της Νορβηγίας. Γονείς του ήταν ο Κρίστιαν Μουνκ, γιατρός, και η Λάουρα. Ήταν το δεύτερο παιδί της οικογένειας και είχε έναν αδελφό και τρεις αδελφές, η μία από τις οποίες ήταν μεγαλύτερή του. Το 1864 η οικογένεια μετακόμισε στην πόλη Κριστιανία (το σημερινό Όσλο), όταν ο Κρίστιαν Μουνκ διορίστηκε εκεί ως στρατιωτικός γιατρός.

**Ο Έντβαρντ Μουνκ
ενός χρόνου
στην αγκαλιά
της μητέρας του**

Όταν ο Έντβαρντ ήταν 5 χρόνων πέθανε η μητέρα του από φυματίωση, όπως και η αγαπημένη του αδελφή Γιόχανε Σόφιε 9 χρόνια αργότερα. Μια από τις νεότερες αδελφές του Μουνκ, η Λάουρα, διαγνώστηκε με ψυχική ασθένεια σε νεαρή ηλικία. Από τα πέντε αδέλφια μόνο ο Πέτερ Αντρέας παντρεύτηκε, αλλά πέθανε μερικούς μήνες μετά από τον γάμο. Ο Μουνκ έγραψε αργότερα: «Κληρονόμησα δύο από τους πιο φοβερούς εχθρούς του ανθρώπινου είδους – την κληρονομιά της φυματίωσης και της παραφροσύνης – η ασθένεια, η τρέλα και ο θάνατος ήταν οι μαύροι άγγελοι που στάθηκαν στο λίκνο μου».

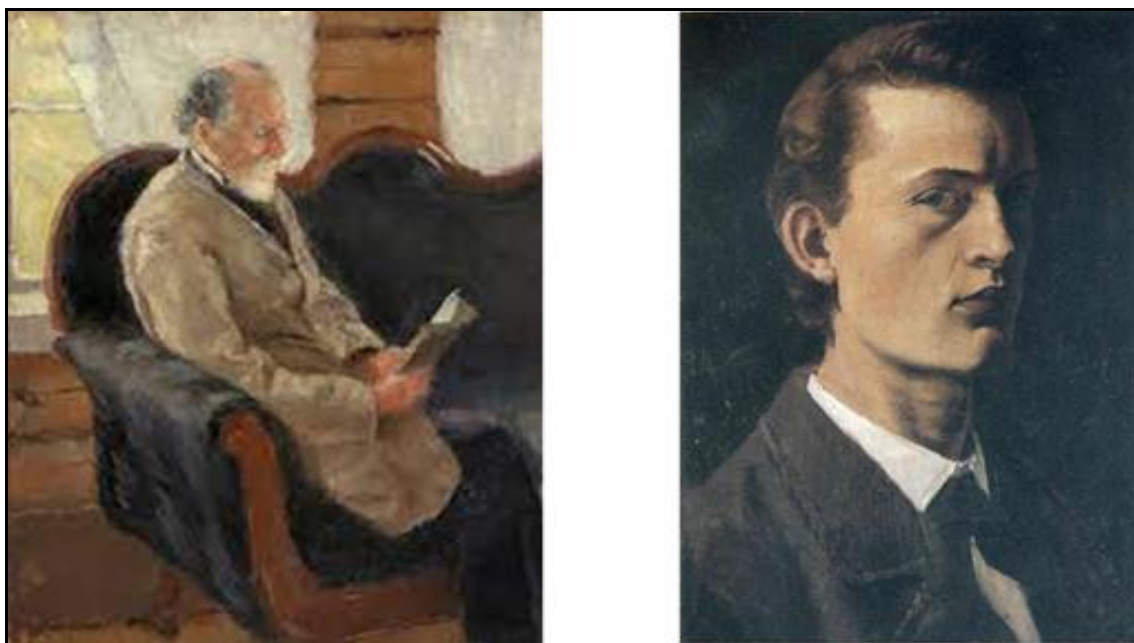
Ο στρατιωτικός μισθός του πατέρα ήταν πολύ χαμηλός και οι προσπάθειές του να ασκήσει παράλληλα ελεύθερο επάγγελμα απέτυχαν, κρατώντας την οικογένειά του σε αξιοπρεπή αλλά διαρκή φτώχεια. Μετακόμιζαν συχνά από το ένα φτηνό διαμέρισμα στο άλλο. Τα πρώτα σχέδια και οι υδατογραφίες απεικόνιζαν αυτούς τους εσωτερικούς χώρους και μεμονωμένα αντικείμενα, όπως μπουκάλια φαρμάκων και όργανα σχεδίασης, και ορισμένα τοπία. Από την εφηβεία του η τέχνη κυριαρχούσε στα ενδιαφέροντα του Μουνκ.

16 χρόνων ο Μουνκ γράφει σε τεχνικό

κολλέγιο, για να σπουδάσει μηχανικός, όπου διακρίθηκε στη φυσική, τη χημεία και τα μαθηματικά. Έμαθε σχεδίαση με κλίμακα και προοπτική, αλλά οι συχνές ασθένειες διέκοπταν τις σπουδές του. Τον επόμενο χρόνο, προς μεγάλη απογοήτευση του πατέρα του, εγκατέλειψε το κολλέγιο αποφασισμένος να γίνει ζωγράφος. Ο πατέρας του θεωρούσε την τέχνη «ανίερο επάγγελμα» και οι γείτονές του αντέδρασαν πικρόχολα και του έστειλαν ανώνυμες επιστολές.

Το 1881 γράφηκε στη Βασιλική Σχολή Τέχνης και Σχεδιασμού του Όσλο. Εκείνον τον χρόνο ο Μουνκ απέδειξε τα γρήγορα αποτελέσματα της εκπαίδευσής του στην προσωπογραφία με τα πρώτα του πορτρέτα, περιλαμβανομένων ενός του πατέρα του και μιας αυτοπροσωπογραφίας του.

Κάποια στιγμή ο πατέρας του, επηρεασμένος και από την αρνητική γνώμη ενός εξαδέλφου του Μουνκ (που ήταν καθιερωμένος, παραδοσιακός ζωγράφος) κατέστρεψε τουλάχιστον έναν πίνακά του και του αρνήθηκε πια χρήματα για υλικά ζωγραφικής. Ο Μουνκ επέσυρε επίσης την οργή του πατέρα του και για τις σχέσεις του με το Χανς Γέγκερ, τον ντόπιο μηδενιστή, που ζούσε με τον κώδικα «ένα καταστροφικό πάθος είναι επίσης πάθος δημιουργικό» και υποστήριζε την αυτοκτονία ως τον τελικό δρόμο προς την ελευθερία.

Ο Μουνκ αισθανόταν μια ανάγκη να πάει βαθύτερα και να εξερευνήσει καταστάσεις γεμάτες συναισθηματικό περιεχόμενο και εκφραστική ενέργεια. Με την προσαγή του Γέγκερ ότι έπρεπε "να γράψει τη ζωή του", εννοώντας ότι ο Μουνκ έπρεπε να εξερευνήσει τη δική του συναισθηματική και ψυχολογική κατάσταση, ο νεαρός καλλιτέχνης ξεκίνησε μια περίοδο καθρεφτισμού και αυτοεξέτασης. Αυτή η βαθύτερη προοπτική τον βοήθησε να μετακινηθεί σε μια νέα θεώρηση της τέχνης του. Έγραψε ότι το έργο του «Το άρρωστο Παιδί» (του 1886), βασισμένο στον θάνατο της αδερφής του ήταν ο πρώτος του "πίνακας ψυχής", η πρώτη του ρήξη με τον ιμπρεσιονισμό. Ο πίνακας είχε αρνητική υποδοχή από τους κριτικούς και την οικογένειά του και προκάλεσε άλλη μία «βίαιη έκρηξη ηθικής αγανάκτησης» από την κοινότητα.

Το άρρωστο παιδί

Ο Μουνκ συνέχισε να χρησιμοποιεί μια ποικιλία τεχνικών πινέλων και χρωματικών παλετών σε όλη τη δεκαετία του 1880 και στις αρχές εκείνης του 1890, καθώς πάσχιζε να καθορίσει το στυλ του. Το έργο του «Η Ίνγκερ στην παραλία» (το 1889), που προκάλεσε άλλη μια καταιγίδα σύγχυσης και αμφισβήτησης, προοιωνίζει τις απλουστευμένες μορφές, τα βαριά περιγράμματα, τις έντονες αντιθέσεις και το συναισθηματικό περιεχόμενο του ώριμου στυλ του. Άρχισε να υπολογίζει προσεκτικά τις συνθέσεις του για να δημιουργήσει ένταση και συναίσθημα.

**Η Ίνγκερ
στην παραλία**

Η αδελφή του Μουνκ, Λάουρα, ήταν το θέμα του έργου του «Μελαγχολία: Λάουρα» (το 1899). Γράφηκε γι' αυτό το έργο του πως «σε αυτή τη θερμή κλειστοφοβική σκηνή ο Μουνκ απεικονίζει όχι μόνο την τραγωδία της Λάουρα, αλλά και τον φόβο του για την παράνοια, που μπορεί να είχε κληρονομήσει».

**Μελαγχολία:
Λάουρα**

Ο Μουνκ έφτασε στο Παρίσι κατά τη διάρκεια των εορτασμών της Διεθνούς Έκθεσης του 1889 και έμεινε με δύο συναδέλφους Νορβηγούς καλλιτέχνες. Ο πίνακάς του «Πρωί» (που τον είχε δημιουργήσει το 1884) εκτέθηκε στο περίπτερο της Νορβηγίας.

Πρωί

Το 1892 η Ένωση Καλλιτεχνών του Βερολίνου, κάλεσε τον Μουνκ να εκθέσει έργα του στην έκθεσή της του Νοεμβρίου, στην πρώτη ατομική έκθεση της Ένωσης. Ωστόσο οι πίνακές του προκάλεσαν έντονη αμφισβήτηση (που ονομάστηκε "Υπόθεση Μουνκ") και μετά από μία εβδομάδα η έκθεση έκλεισε. Ο Μουνκ έμεινε ευχαριστημένος με τη «μεγάλη αναταραχή» και έγραψε σε μια επιστολή: «Ποτέ δεν είχα διασκεδάσει τόσο – είναι απίστευτο ότι κάτι τόσο αθώο όσο η ζωγραφική θα μπορούσε να προκαλέσει τέτοιο σάλο».

Στο Βερολίνο ζωγράφισε τον Σουηδό διανοούμενο Αύγουστο Στρίντμπεργκ.

Κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ετών του στο Βερολίνο ο Μουνκ σκίτσαρε τις περισσότερες από τις ιδέες που θα συνθέταν το μεγάλο έργο του, «Η Ζωφόρος της Ζωής», που σχεδιάστηκε αρχικά για εικονογράφηση βιβλίου, αλλά αργότερα εκφράστηκε σε πίνακες ζωγραφικής. Πουλούσε λίγο, αλλά είχε κάποιο εισόδημα από την επιβολή εισιτηρίου για να βλέπουν τους αμφιλεγόμενους πίνακές του.

Ο πίνακας του Μουνκ «Η Κραυγή» δημιουργήθηκε σε τέσσερις εκδόσεις: δύο παστέλ (το 1893 και το 1895) και δύο ζωγραφικές (το 1893 και το 1910). «Η Κραυγή» είναι το πιο διάσημο έργο του Μουνκ και ένας από τους πιο αναγνωρίσιμους πίνακες σε όλη την τέχνη. Έχει ερμηνευθεί ευρέως ως αντιπροσωπευτικός του παγκόσμιου άγχους του σύγχρονου ανθρώπου. Με αυτόν τον πίνακα ο Μουνκ πέτυχε το δηλωμένο στόχο του, «τη μελέτη της ψυχής, που σημαίνει τη μελέτη του ίδιου μου του εαυτού».

Η κραυγή

Στις αρχές του 20ού αιώνα ο Μουνκ ζωγράφησε πολλούς πίνακες, πολλούς από αυτούς σε μεγαλύτερο σχήμα και σε κάποιο βαθμό με την αισθητική της Αρ Νουβό της εποχής. Μοτίβα όπως «Ο Άδειος Σταυρός» αντικατοπτρίζουν ένα μεταφυσικό προσανατολισμό και επίσης τη θρησκοληπτική ανατροφή του Μουνκ.

Ο Μουνκ πέρασε το μεγαλύτερο μέρος των δύο τελευταίων δεκαετιών της ζωής του μοναχικά στο σχεδόν αυτάρκες κτήμα του κοντά στο Όσλο. Πολλοί από τους τελευταίους πίνακές του εξυμνούν την αγροτική ζωή. Ο Μουνκ έβγαινε περιστασιακά από το σπίτι του για να ζωγραφίζει τοιχογραφίες επί παραγγελία, όπως εκείνες που έκανε για το εργοστάσιο σοκολάτας Freia.

Ο Μουνκ πέθανε στο σπίτι του στις 23 Ιανουαρίου 1944, σε ηλικία 80 χρόνων.

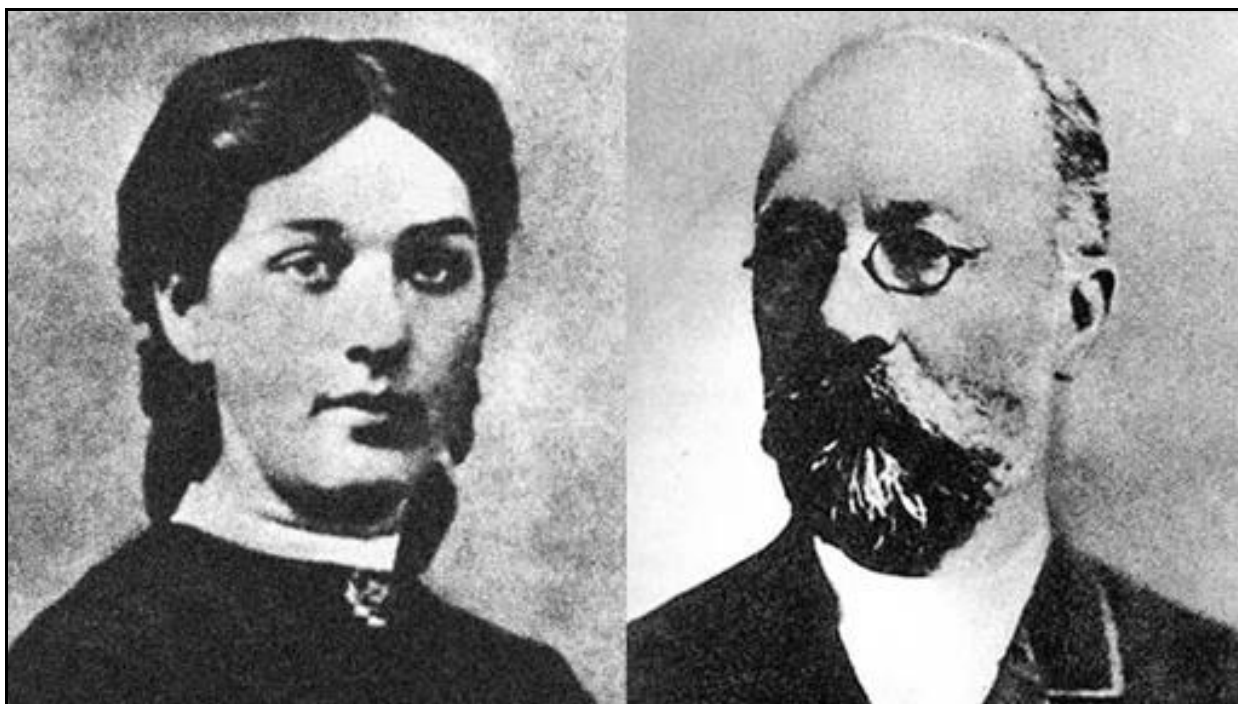
**Μουσείο
Μουνκ
στο Όσλο**

ΒΑΣΙΛΙ ΚΑΝΤΙΝΣΚΙ

Ο Βασίλι Καντίνσκι (1866 - 1944) ήταν Ρώσος ζωγράφος και θεωρητικός της τέχνης. Θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες του 20ού αιώνα και ήταν ένας από τους πρωτοπόρους της αποκαλούμενης αφηρημένης τέχνης. Έλαβε μέρος σε ορισμένα από τα σημαντικότερα ρεύματα της μοντέρνας τέχνης εισάγοντας τις δικές του καινοτομίες και μια νέα αντίληψη για τη ζωγραφική, καταγράφοντας ένα πλούτο θεωριών και ιδεών.

Ο Βασίλι Καντίνσκι γεννήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1866 στη Μόσχα. Ήταν το μοναδικό παιδί εύπορης οικογένειας. Ο πατέρας του ήταν έμπορος τσαγιού. Το 1871 η οικογένεια μετακόμισε στην Οδησό, όπου ο πατέρας του ανέλαβε θέση διευθυντή σε εργοστάσιο τσαγιού.

Σύντομα, μετά τη μετακίνηση αυτή, οι γονείς του Καντίνσκι χώρισαν και την ανατροφή του ανέλαβε η θεία του Ελισάβετ, αδελφή της μητέρας του. Ολοκλήρωσε τις γυμνασιακές σπουδές του και παρακολούθησε ιδιαίτερα μαθήματα μουσικής, ζωγραφικής και σχεδίου.

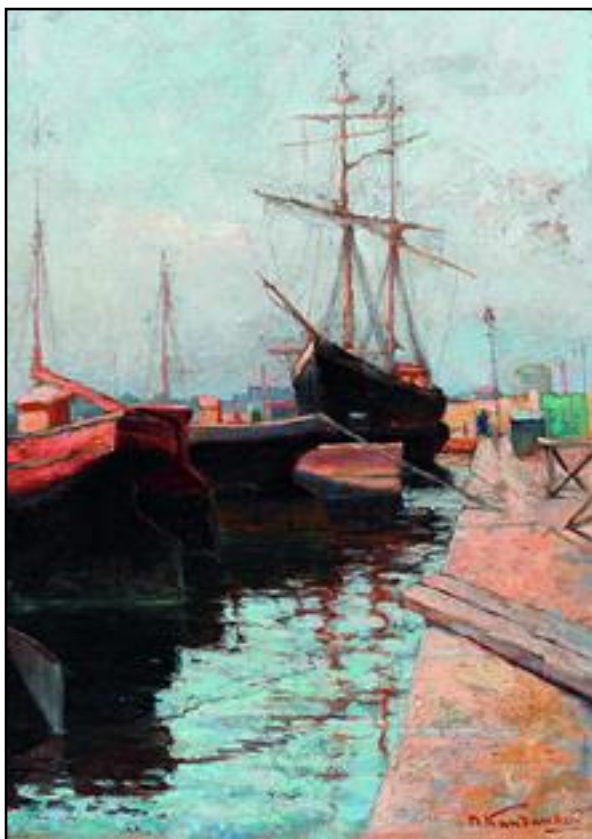
Το 1886 επέστρεψε στη Μόσχα και ξεκίνησε σπουδές νομικής και οικονομικών στο Πανεπιστήμιο, ασχολούμενος παράλληλα στον ελεύθερο χρόνο του με τη ζωγραφική.

Το 1889 επισκέφτηκε την επαρχία Βόλογντα, ως μέλος της Εταιρείας Φυσικών Επιστημών, Εθνογραφίας και Ανθρωπολογίας για μια εθνογραφική έρευνα και καταγραφή της τοπικής αγροτικής νομοθεσίας, Παράλληλα ολοκλήρωσε τις σπουδές του. Το 1892 έγινε μέλος της Ένωσης Νομικών και του προσφέρθηκε μια θέση λέκτορα στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας.

Την περίοδο αυτή γνώρισε και παντρεύτηκε την ξαδέλφη του Άννα Τσιμιάκινα. Παρά την ακαδημαϊκή του πορεία, το ενδιαφέρον του για την τέχνη παρέμενε ζωντανό και τονώθηκε ακόμα περισσότερο εξαιτίας δύο γεγονότων. Το πρώτο αφορούσε την έκθεση των Γάλλων ιμπρεσιονιστών στη Μόσχα και το δεύτερο την παρουσίαση του έργου Λόεγκριν του Ρίχαρντ Βάγκνερ στο Βασιλικό Θέατρο της Μόσχας, που εντυπωσίασε τον Καντίνσκι.

Οι καλλιτεχνικές του ανησυχίες τον έσπρωξαν να εγκαταλείψει τη Ρωσία το 1896 και να πάει στο Μόναχο, το οποίο εκείνη την εποχή ήταν καλλιτεχνικό κέντρο. Εκεί προσέγγισε τον Φραντς φον Στουκ, ο οποίος αποτελούσε έναν από τους σημαντικότερους δασκάλους σχεδίου και ζωγράφους στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Μονάχου. Ο Στουκ τον δέχθηκε στην τάξη του, όπου υπήρξε συμφοιτητής με τον Πάουλ Κλέε, με τον οποίο ανέπτυξε μια μακρόχρονη φιλία.

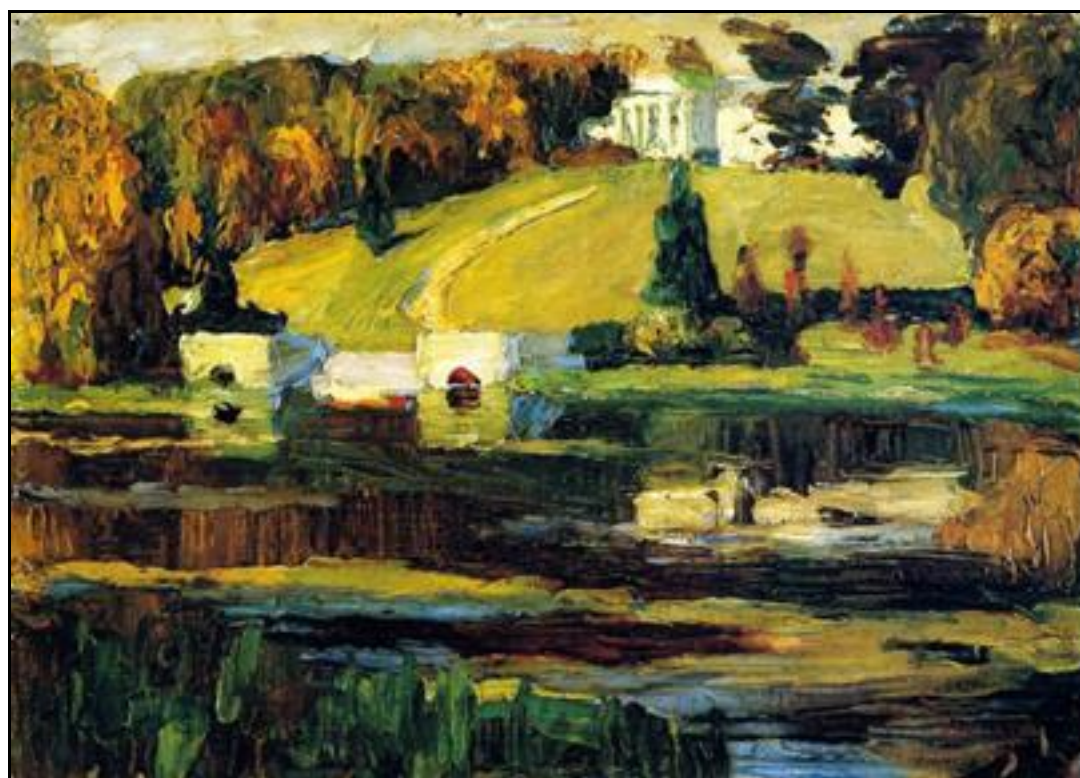
Τον επόμενο χρόνο εγκατέλειψε το εργαστήριο του Στουκ με στόχο να ακολουθήσει αυτόνομη πορεία και να συνενώσει άλλους καλλιτέχνες που μοιράζονταν κοινά πρότυπα και αντιλήψεις. Το 1901 ίδρυσε την ένωση Φάλαγξ και οργάνωσε την πρώτη έκθεση έργων δικών του καθώς και άλλων καλλιτεχνών. Ο Καντίνσκι επεδίωκε μέσα από το έργο του, αλλά και σε συνεργασία με άλλους καλλιτέχνες, να θεμελιώσει μια νέα τάξη πραγμάτων στην τέχνη, στη βάση νέων αρχών.

Το καλοκαίρι του 1902 ο Καντίνσκι κάλεσε τη Γκαμπριέλ Μύντερ (που ήταν ήδη μια ανερχόμενη ζωγράφος παρά τη νεαρή ηλικία της) να συμμετάσχει μαζί του στα καλοκαιρινά του μαθήματα ζωγραφικής, νότια του Μονάχου, στις Άλπεις. Εκείνη δέχτηκε και η σχέση τους έγινε περισσότερο προσωπική παρά επαγγελματική. Ήδη η σχέση του Καντίνσκι με τη σύζυγό του είχε σχεδόν διαλυθεί.

Ο αριθμός των πινάκων του αυξήθηκε στις αρχές του 20ού αιώνα. Ζωγράφισε πολλά τοπία και πολλές πόλεις, χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα χρωμάτων και αναγνωρίσιμες μορφές. Ως επί το πλείστον, ωστόσο, οι πίνακες του Καντίνσκι δεν παρουσίαζαν ανθρώπινες φιγούρες...

**Αχτύρκα
(1901)**

Μια εξαίρεση ήταν ο πίνακας «Κυριακή (παλιά Ρωσία)», στον οποίο ο Καντίνσκι αναδημιουργεί μια πολύχρωμη (και φανταστική) άποψη των αγροτών και των ευγενών μπροστά στα τείχη μιας πόλης.

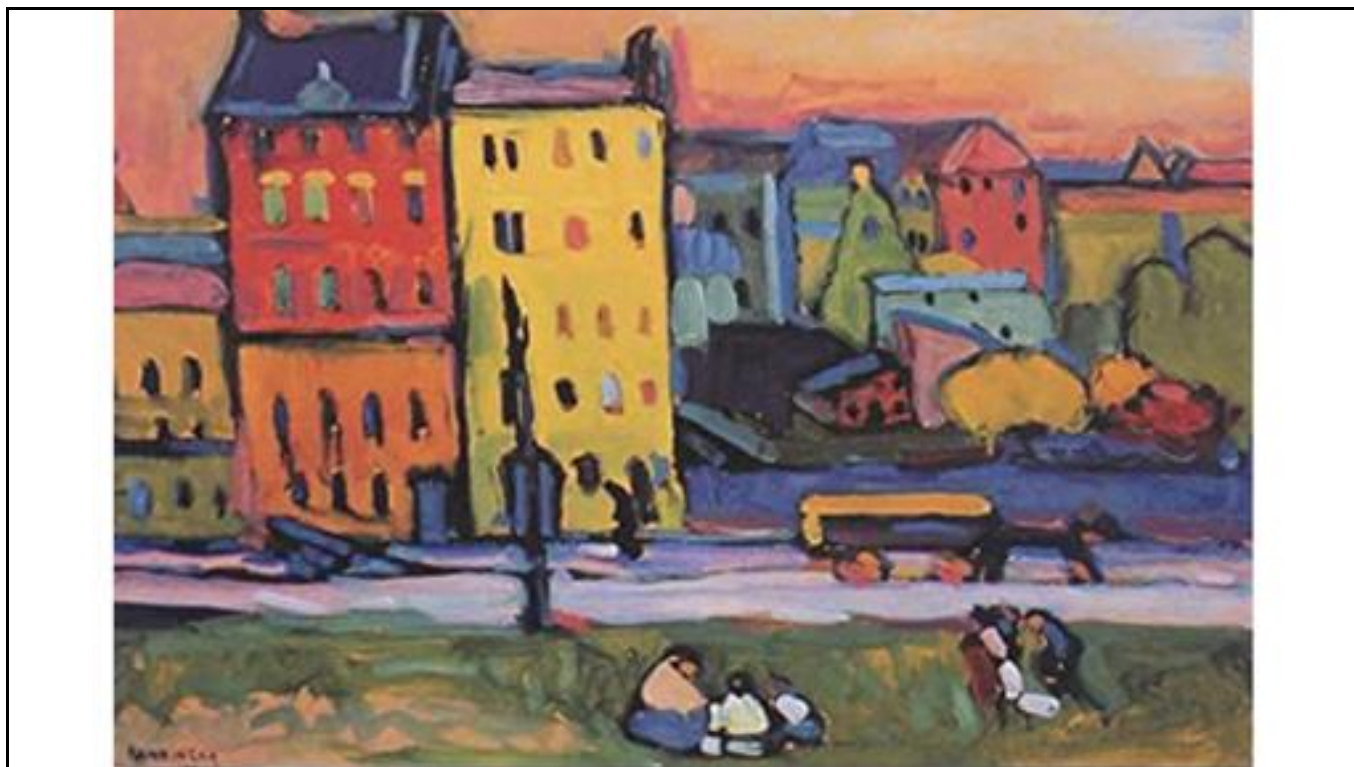
Κυριακή (παλιά Ρωσία) (1904)

Το «Έφιππο ζευγάρι» απεικονίζει έναν άντρα έφιππο, κρατώντας μια γυναίκα με τρυφερότητα και φροντίδα καθώς περνούν δίπλα από μια ρωσική πόλη με φωτεινούς τοίχους κοντά σ' έναν γαλάζιο ποταμό. Το άλογο προχωρά σιγά ενώ τα φύλλα στα δέντρα, η πόλη και οι αντανakλάσεις στον ποταμό αστράφτουν με κηλίδες χρώματος και φωτεινότητας.

**Έφιππο ζευγάρι
(1906)**

Από το 1906 ως το 1908 ο Καντίνσκι ταξίδεψε σε πολλά μέρη της Ευρώπης.

Τον Ιανουάριο του 1909 ο Καντίνσκι ίδρυσε τη «Νέα Ένωση Καλλιτεχνών», οργανώνοντας ομαδικές εκθέσεις στο Μόναχο και κατορθώνοντας να προσελκύσει σε αυτές σημαντικούς καλλιτέχνες, όπως ο Ζωρζ Μπρακ και ο Πάμπλο Πικάσο. Παράλληλα, σε συνεργασία με άλλους καλλιτέχνες, δημιούργησε την ομάδα «Ο γαλάζιος καβαλάρης».

Ο «γαλάζιος καβαλάρης» ήταν ένα καλλιτεχνικό κίνημα της περιόδου 1911-1914, θεμελιώδες για τον Εξπρεσιονισμό. Ο Καντίνσκι έγραψε αργότερα ότι η επινόηση του ονόματος βασίστηκε στην ιδιαίτερη αγάπη του για το γαλάζιο χρώμα και οι καβαλάρηδες ήταν ένα αγαπημένο του θέμα.

**Lyrisches
(1911)**

Με το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου το 1914, ο Καντίνσκι κατέφυγε στην Ελβετία και στη συνέχεια γύρισε στη Μόσχα. Τα προηγούμενα χρόνια φρόντιζε να διατηρεί αρκετές επαφές με τη Ρωσία και τις καλλιτεχνικές εξελίξεις που διαδραματίζονταν εκεί.

**Σε γκρι
(1919)**

Το 1916 συναντά τη Νίνα Αντρεγιέφσκαγια με την οποία παντρεύεται το 1917. Η Νίνα είχε παρακολουθήσει στο πανεπιστήμιο Ιστορία και Φιλοσοφία. Της άρεσε η ζωγραφική, η ποίηση και η μουσική. Όταν γνωρίστηκαν ο Καντίσκι πλησίαζε τα 50 χρόνια ενώ η Νίνα ήταν μόλις 17 χρόνων.

Μετά τη ρωσική επανάσταση και την επιβολή του δόγματος του σοσιαλιστικού ρεαλισμού, τα έργα του απομακρύνθηκαν από τα μουσεία της Σοβιετικής Ένωσης και ο ίδιος (μαζί με τη γυναίκα του) έφυγαν από την πατρίδα τους.

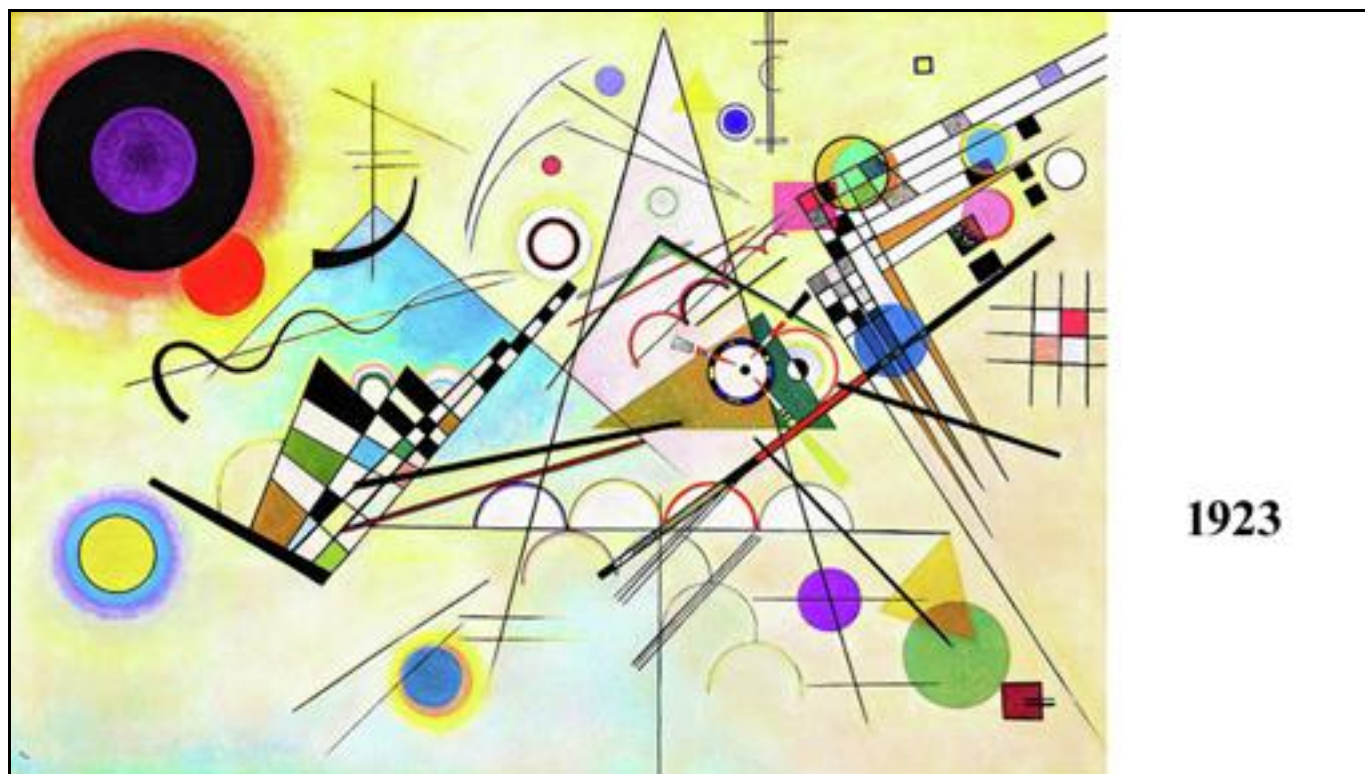

**Σημεία
(1920)**

Ο ιδρυτής της σχολής Μπαουχάους, Βάλτερ Γκρόπιους, πρότεινε στον Καντίνσκι να διδάξει στη σχολή της Βαϊμάρης. Το Μπαουχάους ήταν καλλιτεχνική και αρχιτεκτονική σχολή που λειτούργησε κατά την περίοδο 1919 ως 1933 στη Γερμανία και έγινε διάσημη για την προσέγγιση του σχεδιασμού που δημοσιοποίησε και δίδασκε. Το ύφος της σχολής Μπαουχάους επέδρασε καταλυτικά στην εξέλιξη της σύγχρονης τέχνης, της αρχιτεκτονικής και του βιομηχανικού σχεδιασμού, ενώ τα έργα που παράχθηκαν μέσα από τα εργαστήρια της σχολής έγιναν αντικείμενα εκτεταμένης αναπαραγωγής και συλλογής.

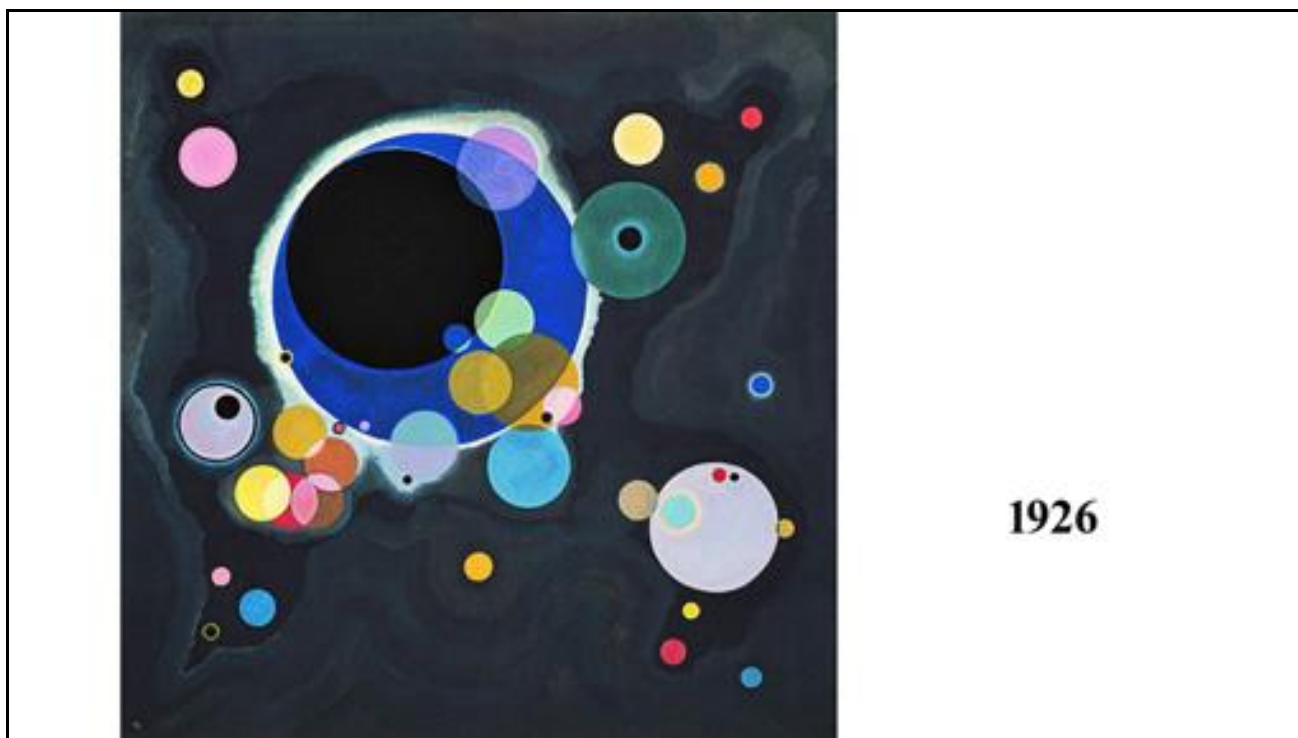
Ο Καντίνσκι δίδαξε το βασικό μάθημα σχεδιασμού για αρχάριους, καθώς και τη σειρά μαθημάτων για τις προχωρημένες τάξεις. Διεύθυνε επίσης τα εργαστήρια ζωγραφικής και ένα ειδικό εργαστήριο στο οποίο παρουσίαζε τη θεωρία του για το χρώμα με νέα στοιχεία για την ψυχολογία της φόρμας.

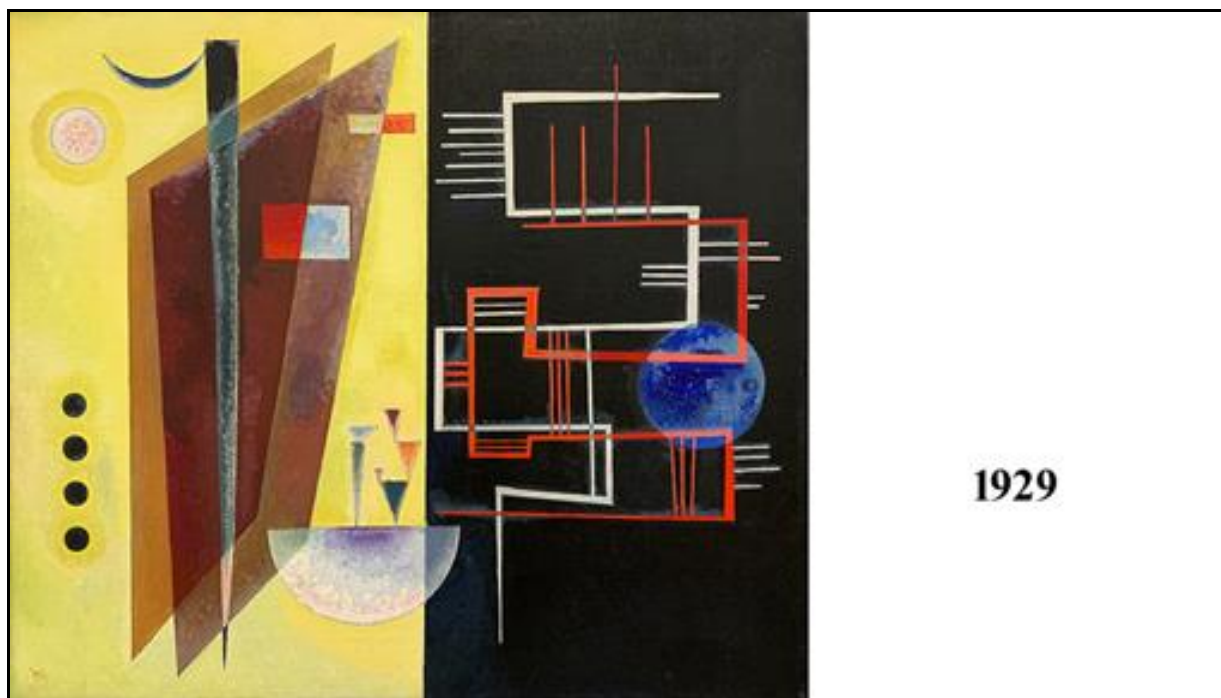
Η εξέλιξη των έργων του σχετικά με τη μελέτη μορφών, ιδιαίτερα σε σημεία και μορφές γραμμών, οδήγησε στη δημοσίευση του δεύτερου θεωρητικού βιβλίου του Καντίνσκι με τίτλο «Σημείο και γραμμή στο επίπεδο» το 1926.

Τα γεωμετρικά στοιχεία αποκτούσαν αυξανόμενη σημασία τόσο στη διδασκαλία όσο και στη ζωγραφική του – ιδιαίτερα στον κύκλο, το ημικόκλιο, τη γωνία, τις ευθείες και τις καμπύλες. Αυτή η περίοδος ήταν έντονα παραγωγική.

Το 1933 οι Ναζί έκλεισαν το Μπάουχαους και ο Καντίνσκι έφυγε από τη Γερμανία και πήγε στο Παρίσι.

Ζώντας σε ένα διαμέρισμα στο Παρίσι, ο Καντίνσκι δημιούργησε ένα σαλόνι-στούντιο. Βιομορφικές μορφές με εύπλαστα περιγράμματα εμφανίζονται στους πίνακές του – μορφές που εκφράζουν την εσωτερική ζωή του καλλιτέχνη. Ο Καντίνσκι χρησιμοποίησε πρωτότυπες χρωματικές συνθέσεις, θυμίζοντας τη σλαβική λαϊκή τέχνη. Επίσης, κατά διαστήματα αναμιγνύει άμμο με χρώμα για να δώσει μια κοκκώδη, ρουστίκ υφή στους πίνακές του.

Αυτή η περίοδος αντιστοιχεί σε μια σύνθεση του προηγούμενου έργου του Καντίνσκι, στην οποία χρησιμοποίησε όλα τα στοιχεία, εμπλουτίζοντάς τα. Το 1936 και το 1939 ζωγράφισε συνθέσεις σε καμβάδες που είχε πολλά χρόνια να δημιουργήσει. Η σύνθεση 9, όπως την ονόμασε, έχει έντονες αντιθέσεις, των οποίων η κεντρική μορφή δίνει την εντύπωση ενός εμβρύου στη μήτρα.

Μικρά τετράγωνα χρωμάτων και χρωματιστών ταινιών ξεχωρίζουν στο μαύρο φόντο της σύνθεσης 10, όπως την ονόμασε, ως θραύσματα αστεριών, ενώ αινιγματικά ιερογλυφικά με παστέλ τόνους καλύπτουν μια μεγάλη μάζα που υπάρχει στην επάνω αριστερή γωνία του καμβά. Στο έργο του Καντίνσκι κάποια χαρακτηριστικά είναι εμφανή, ενώ ορισμένες πινελιές είναι πιο διακριτικές και καλυμμένες. Αποκαλύπτονται μόνο προοδευτικά σε εκείνους που εμβαθύνουν τη σχέση τους με το έργο του. Είχε σκοπό οι μορφές του να έχουν απήχηση στην ψυχή του παρατηρητή.

1939

Στις 13 Δεκεμβρίου 1944 πέθανε σε ηλικία 78 ετών.

1943

ΑΝΡΙ ΜΑΤΙΣ

Ο Ανρί Ματίς (1869 - 1954) ήταν ένας από τους σημαντικότερους Γάλλους ζωγράφους του 20ού αιώνα. Είναι ο ιδρυτής του καλλιτεχνικού κινήματος του φωβισμού καθώς και μία από τις σημαντικότερες μορφές της μοντέρνας τέχνης.

Ο Ανρί Ματίς γεννήθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1869 στην περιοχή Κατώ-Καμπρεζί της Βόρειας Γαλλίας και ήταν γιος ενός εμπόρου σιτηρών. Η μητέρα του ήταν ερασιτέχνης ζωγράφος. Σπούδασε νομικά στο Παρίσι όπου πήγε το 1887 και αφού απέκτησε τη δικηγορική άδεια εργάστηκε για ένα μικρό διάστημα ως συμβολαιογράφος στη γενέτειρά του. Άρχισε να ζωγραφίζει για πρώτη φορά το 1889, όταν η μητέρα του του έδωσε ένα πινέλο και ένα κουτί με μπογιά κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ανάρρωσής του μετά από προβλήματα σκοληκοειδίτιδας. Όπως είπε αργότερα, τότε ανακάλυψε «ένα είδος παραδείσου», και αποφάσισε να γίνει καλλιτέχνης, απογοητεύοντας τον πατέρα του.

**Νεκρή φύση
με βιβλία**

Το 1891 επέστρεψε στο Παρίσι για να σπουδάσει ζωγραφική στην Ακαντεμί Ζυλιάν. Αρχικά ζωγράφιζε νεκρές φύσεις και τοπία σε παραδοσιακό στυλ, στο οποίο απέκτησε ικανότητα. Ο Ματίς επηρεάστηκε από τα έργα παλαιότερων, αλλά και από σύγχρονους καλλιτέχνες, ακόμα και από την ιαπωνική τέχνη.

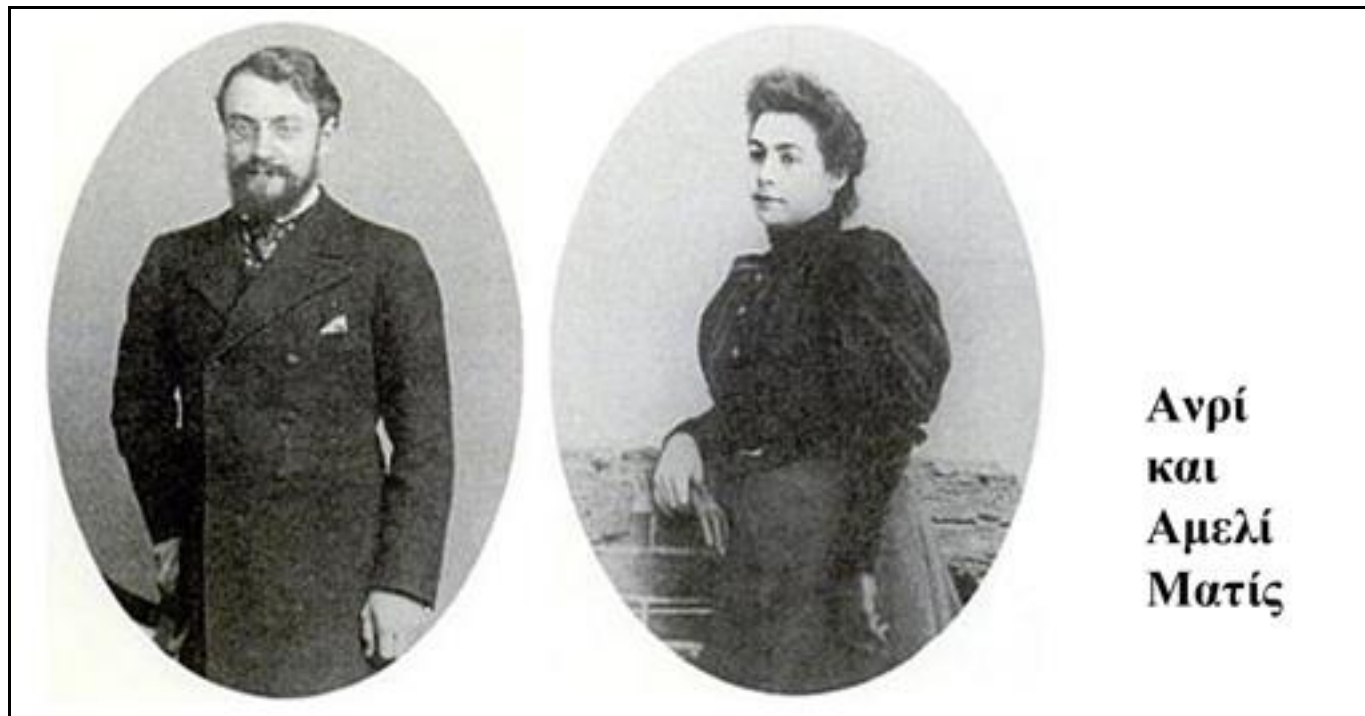
**Académie
Julian**

Το 1896 ο Ματίς επισκέφθηκε τον Αυστραλό ζωγράφο Τζον Ράσελ στο νησί Μπελ Ιλ στα ανοικτά των ακτών της Βρετάνης. Ο Ράσελ τον εισήγαγε στον ιμπρεσιονισμό και στο έργο του Βίνσεντ βαν Γκογκ –που ήταν φίλος του Ράσελ– και του έδωσε ένα σχέδιο του Βαν Γκογκ. Το στυλ του Ματίς άλλαξε εντελώς. Εγκαταλείποντας τη γήινη παλέτα του άρχισε να χρησιμοποιεί έντονα χρώματα. Αργότερα είπε ότι ο Ράσελ ήταν ο δάσκαλός του.

**Νεκρή φύση
με φρούτα**

Με ένα μοντέλο απέκτησε μια κόρη, τη Μαργαρίτα, γεννημένη το 1894. Το 1898 παντρεύτηκε την Αμελί Παρέρ. Οι δυο τους μεγάλωσαν μαζί τη Μαργαρίτα και απέκτησαν δύο γιους, τον Ζαν και τον Πιερ. Η Μαργαρίτα και η Αμελί χρησίμευσαν συχνά ως μοντέλα για τον Ματίς.

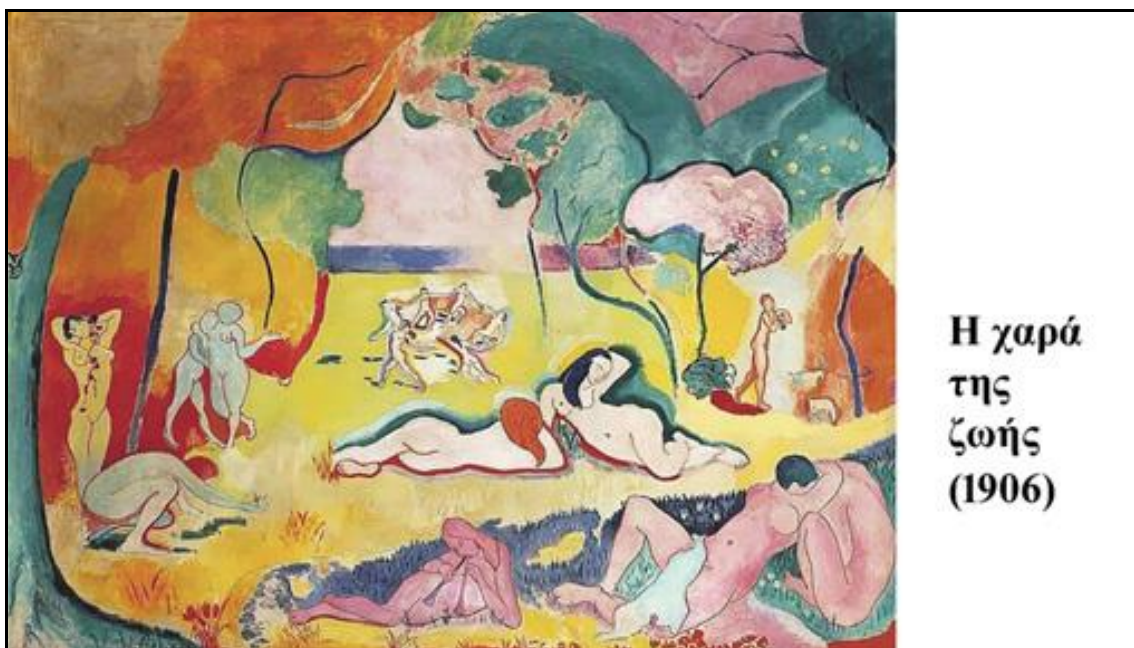

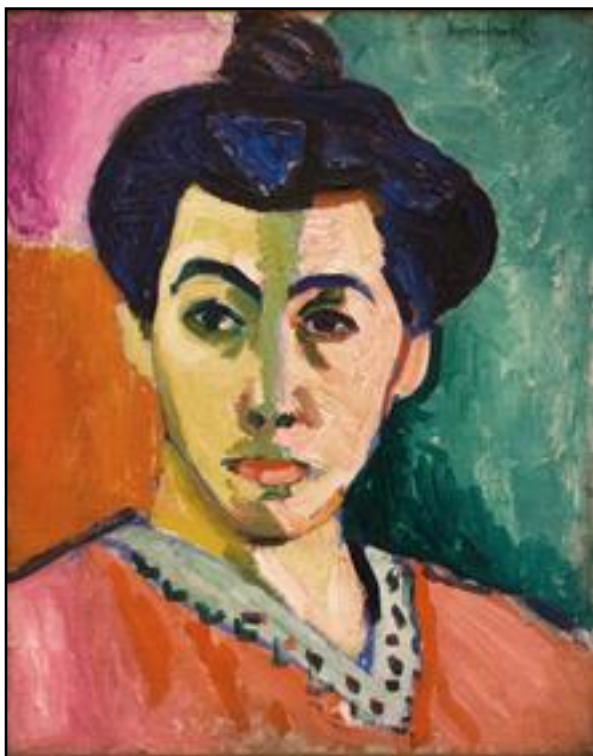
Ο Ματίς έδωσε μεγάλη σημασία στη δουλειά άλλων ζωγράφων και χρεώθηκε από την αγορά έργων από ζωγράφους που θαύμαζε. Έχοντας κάνει την πρώτη του προσπάθεια στη γλυπτική, με ένα αντίγραφο άλλου γλύπτη το 1899, αφιέρωσε μεγάλο μέρος της ενέργειάς του στην εργασία με τον πηλό, ολοκληρώνοντας τον Σκλάβο το 1903.

Ο Φωβισμός ήταν ένα κίνημα τέχνης που αναπτύχθηκε μεταξύ 1904 και 1908 με πρωταγωνιστή τον Ανρί Ματίς. Ο Ματίς και μια ομάδα καλλιτεχνών που ήταν γνωστοί ως «Φωβιστές» οργάνωσαν μια έκθεση των έργων τους το 1905. Οι πίνακες εξέφραζαν τη συγκίνηση με άγρια, συχνά αντιφατικά χρώματα, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα φυσικά χρώματα του θέματος. Ο Ματίς παρουσίασε το «Ανοιχτό παράθυρο» και τη «Γυναίκα με το καπέλο».

Το 1907 ο Guillaume Apollinaire, σχολιάζοντας για τον Ματίς σε ένα άρθρο του, έγραψε: «Δεν είμαστε εδώ μπροστά σε ένα υπερβολικό ή εξτρεμιστικό εγχείρημα: η τέχνη του Ματίς είναι εξαιρετικά λογική». Αλλά το έργο του Ματίς εκείνη την περίοδο αντιμετώπιζε έντονη κριτική και του ήταν δύσκολο να φροντίσει οικονομικά την οικογένειά του.

Το 1906 ο Ματίς γνώρισε τον Πάμπλο Πικάσο, ο οποίος ήταν 11 χρόνια νεότερος από τον Ματίς. Οι δυο τους έγιναν ισόβιοι φίλοι αλλά και ανταγωνιστές και συχνά συγκρίνονταν. Μια βασική διαφορά μεταξύ τους ήταν ότι ο Ματίς σχεδίαζε και ζωγράφιζε από τη φύση, ενώ ο Πικάσο ήταν πιο διατεθειμένος να δουλέψει από τη φαντασία. Τα θέματα που ζωγραφίστηκαν συχνότερα και από τους δύο καλλιτέχνες ήταν γυναίκες και νεκρές φύσεις, με τον Ματίς να τοποθετεί συχνά τις φιγούρες του σε σχεδιασμένους εσωτερικούς χώρους.

Στη φωτογραφία πορτρέτο της γυναίκας του Ματίς.

Η παρακμή του Φοβιστικού κινήματος μετά το 1906 δεν επηρέασε την καριέρα του Ματίς. Πολλά από τα καλύτερα έργα του δημιουργήθηκαν μεταξύ 1906 και 1917, όταν ήταν ενεργό μέρος της μεγάλης συγκέντρωσης καλλιτεχνικών ταλέντων στο Μονπαρνάζ. Συνέχισε να απορροφά νέες επιρροές. Ταξίδεψε στην Αλγερία το 1906 μελετώντας την αφρικανική τέχνη και τον πρωτογονισμό. Αφού παρακολούθησε μια μεγάλη έκθεση Ισλαμικής τέχνης στο Μόναχο το 1910, πέρασε δύο μήνες στην Ισπανία μελετώντας μαυριτανική τέχνη. Επισκέφθηκε το Μαρόκο το 1912 και ξανά το 1913.

Ο Ματίς είχε μακρά σχέση με τον Ρώσο συλλέκτη τέχνης Σεργκέι Στσούκιν. Δημιούργησε το 1909 ένα από τα σημαντικότερα έργα του, τον «Χορό», ειδικά γι' αυτόν. Στη συνέχεια έκανε πολλές παραλλαγές αυτού του πίνακα.

Το 1917 ο Ματίς μετακόμισε σε ένα προάστιο της Νίκαιας. Το έργο του της πρώτης δεκαετίας μετά από αυτή τη μετεγκατάσταση δείχνει μια χαλάρωση και απαλύνει την προσέγγισή του. Αυτή η «επιστροφή στην τάξη» είναι χαρακτηριστική για την τέχνη μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και μπορεί να συγκριθεί με τον νεοκλασικισμό του Πικάσο και του Στραβίνσκι.

Στη φωτογραφία αυτοπροσωπογραφία του Ανρί Ματίς.

Οι πίνακες του Ματίς με τις οδαλίσκες της Ανατολής είναι χαρακτηριστικοί αυτής της περιόδου. Ενώ αυτά τα έργα ήταν δημοφιλή, ορισμένοι σύγχρονοί του κριτικοί τα βρήκαν ρηχά και διακοσμητικά.

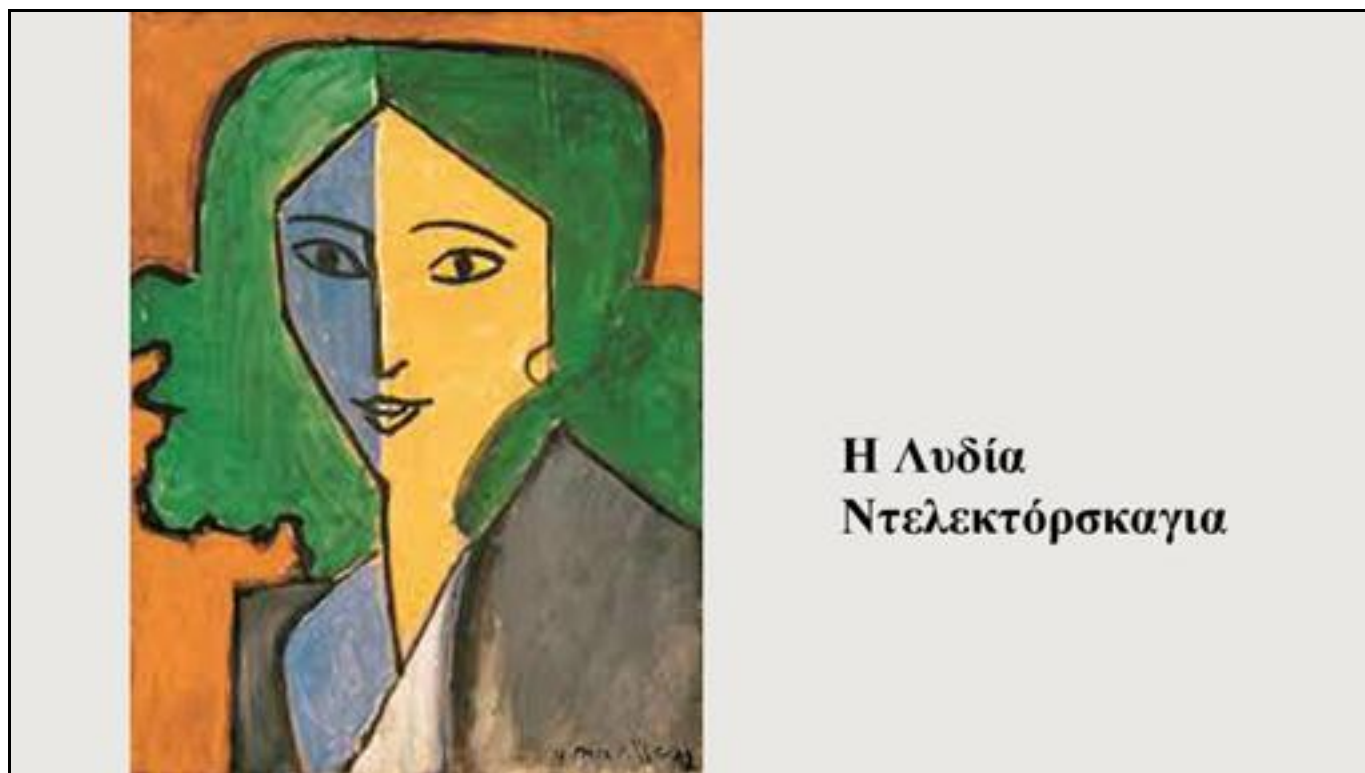

**Οδαλίσκη
(1921)**

Μετά το 1930 μια νέα ενέργεια και μια πιο τολμηρή απλοποίηση εμφανίστηκε στο έργο του. Ο Αμερικανός συλλέκτης τέχνης Albert Barnes έπεισε τον Ματίς να δημιουργήσει μια μεγάλη τοιχογραφία για το Ίδρυμα Barnes, τον «Χορό II». Η τοιχογραφία ολοκληρώθηκε το 1932. Το Ίδρυμα έχει αρκετές δεκάδες άλλους πίνακες του Ματίς.

Η σύζυγος του Ματίς, Αμελί, υποψιαζόταν ότι ο Ματίς είχε σχέση με μια νεαρή σύντροφό της, που ήταν πρόσφυγας από τη Ρωσία, τη Λυδία Ντελεκτόρσκαγια. Γι' αυτό αποφάσισε και έληξε τον σαρανταενιάχρονο γάμο τους τον Ιούλιο του 1939, μοιράζοντας τα υπάρχοντά τους εξίσου μεταξύ τους. Η Λυδία επιχείρησε να αυτοκτονήσει πυροβολώντας τον εαυτό της στο στήθος της. Αλλά επέζησε και μάλιστα χωρίς σοβαρές συνέπειες, επέστρεψε στον Ματίς και συνεργάστηκε μαζί του για το υπόλοιπο της ζωής του, φροντίζοντας το σπίτι του, πληρώνοντας τους λογαριασμούς, πληκτρολογώντας την αλληλογραφία του, κρατώντας σχολαστικά αρχεία, βοηθώντας στο στούντιο και συντονίζοντας τις επιχειρηματικές υποθέσεις του.

Ο Ματίς επισκεπτόταν το Παρίσι όταν οι Ναζί εισέβαλαν στη Γαλλία τον Ιούνιο του 1940 αλλά κατάφερε να επιστρέψει στη Νίκαια. Ο γιος του, Πιερ, τότε ιδιοκτήτης γκαλερί στη Νέα Υόρκη, τον παρακάλεσε να φύγει όσο μπορούσε. Ο Ματίς επρόκειτο να ξεκινήσει για τη Βραζιλία για να ξεφύγει από τη ναζιστική Κατοχή αλλά άλλαξε γνώμη και παρέμεινε στη Νίκαια. Έγραψε στον Πιερ τον Σεπτέμβριο του 1940. «Αν όλοι όσοι έχουν οποιαδήποτε αξία εγκαταλείψουν τη Γαλλία, τι απομένει από τη Γαλλία;» Παρόλο που δεν ήταν ποτέ μέλος της αντίστασης, έγινε σημείο υπερηφάνειας για τους κατεχόμενους Γάλλους που ένας από τους πιο καταξιωμένους καλλιτέχνες τους επέλεξε να μείνει, αν και φυσικά, επειδή δεν ήταν Εβραίος, είχε αυτή την επιλογή.

Ο Ματίς διαγνώστηκε με καρκίνο του δωδεκαδακτύλου το 1941. Υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση και τα τελευταία χρόνια της ζωής του αναγκάστηκε να τα περάσει σε αναπηρική καρέκλα και ξαπλωμένος. Η ζωγραφική και η γλυπτική τού είχαν γίνει φυσικές προκλήσεις, έτσι στράφηκε σε ένα νέο είδος μέσου. Με τη βοήθεια των βοηθών του άρχισε να δημιουργεί κολάζ από χαρτιά ή ντεκουπάζ. Έκοβε φύλλα χαρτιού, βαμμένα με τέμπερα από τους βοηθούς του, σε σχήματα διαφορετικών χρωμάτων και μεγεθών και τα τακτοποιούσε για να σχηματίσει ζωντανές συνθέσεις. Αρχικά, αυτά τα κομμάτια ήταν μέτρια σε μέγεθος, αλλά τελικά μετατράπηκαν σε τοιχογραφίες ή έργα μεγέθους δωματίου. Ένα από τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε ήταν η σειρά με τη μπλε γυναίκα σε διάφορες συνθέσεις και στάσεις.

**Μία από τις
μπλε γυναίκες**

**Αντίγραφο
σε κολάζ
που έκανε
η γυναίκα μου
Ειρήνη**

Ο Αρνί Ματίς πέθανε στις 3 Νοεμβρίου 1954.

Ο τάφος
του
Ανρί Ματίς
και της
Αμελί

ΠΗΤ ΜΟΝΤΡΙΑΝ

Ο Πητ Μοντριάν (1872 - 1944) ήταν Ολλανδός ζωγράφος, ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της μοντέρνας τέχνης και συνιδρυτής του κινήματος του νεοπλαστικισμού. Θεωρείται από τους πιο επιδραστικούς ζωγράφους του 20ού αιώνα.

Ο Πητ Μοντριάν γεννήθηκε στις 7 Μαρτίου 1872 στο Άμερσφοορτ της Ολλανδικής επαρχίας της Ουτρέχτης. Ήταν το δεύτερο παιδί του Πητ Κορνέλις Μοντριάν και της Γιοχάνα Κριστίνα. Ο πατέρας του ήταν ερασιτέχνης σχεδιαστής και

διευθυντής ενός καλβινιστικού δημοτικού σχολείου στο Άμερσφοορτ. Το αγόρι μεγάλωσε σε ένα σταθερό αλλά δημιουργικό περιβάλλον. Ο πατέρας του ήταν μέρος του προτεσταντικού ορθόδοξου κύκλου και ο θείος του, Φριτς Μοντριάν, ανήκε στη σχολή τοπιογράφων της Χάγης. Τόσο ο θείος όσο και ο πατέρας τού έδωσαν καθοδήγηση και οδηγίες όταν, σε ηλικία 14 ετών, ο νεαρός Μοντριάν άρχισε να σπουδάζει δάσκαλος σχεδίου.

**Το σπίτι
που γεννήθηκε
ο Μοντριάν
και είναι
σήμερα
Μουσείο**

Την περίοδο 1892 ως 1895 σπούδασε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Άμστερνταμ. Άρχισε την καριέρα του ως δάσκαλος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ ταυτόχρονα ζωγράφιζε κυρίως τοπία που χαρακτηρίζονται από νατουραλιστικά και ιμπρεσιονιστικά στοιχεία ενώ είναι επηρεασμένα και από τα έντονα χρώματα των φωβιστών.

Σχέδιο της Ακαδημίας Καλών Τεχνών του Άμστερνταμ

Στο Μουσείο μοντέρνας τέχνης της Χάγης υπάρχουν μερικά από τα πρώτα έργα του Μοντριάν. Αν και το αποτέλεσμα οδηγεί τον θεατή να εστιάζει στις φόρμες, αυτοί οι πίνακες εξακολουθούν να είναι ριζωμένοι στη φύση, και μόνο η γνώση των μεταγενέστερων επιτευγμάτων του Μοντριάν είναι που οδηγεί κάποιον να αναζητήσει σε αυτά τα έργα τις ρίζες της μελλοντικής του αφαίρεσης.

**Ανοιξιάτικος
ήλιος**

Ένας πίνακας του 1908, που απεικονίζει ένα δέντρο σε ένα χωράφι το σούρουπο, προμηνύει μελλοντικές εξελίξεις. Χρησιμοποιείται μια παλέτα που αποτελείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από κόκκινο, κίτρινο και μπλε. Αν και το έργο είναι ακόμα πολύ λίγο αφηρημένο, είναι ο πρώτος πίνακας του Μοντριάν που δίνει έμφαση στα βασικά χρώματα.

**Σούρουπο,
το κόκκινο
δέντρο**

Ο Μοντριάν και το μεταγενέστερο έργο του επηρεάστηκαν βαθιά από την έκθεση του 1911 για τον Κυβισμό που έγινε στο Άμστερνταμ. Πίνακες όπως «Η θάλασσα»...

Η θάλασσα

... και διάφορες μελέτες των δέντρων δείχνουν αυτή την επιρροή.

Ένα δέντρο

Η αναζήτησή του για απλοποίηση εμφανίζεται σε δύο εκδόσεις της «Νεκρής φύσης με κούπα τζίντζερ». Η έκδοση του 1911 είναι κυβιστική. Στην έκδοση του 1912 τα αντικείμενα σε στρογγυλό σχήμα μειώνονται και αντικαθίστανται με τρίγωνα και ορθογώνια. Το 1912 πηγαίνει στο Παρίσι.

1911

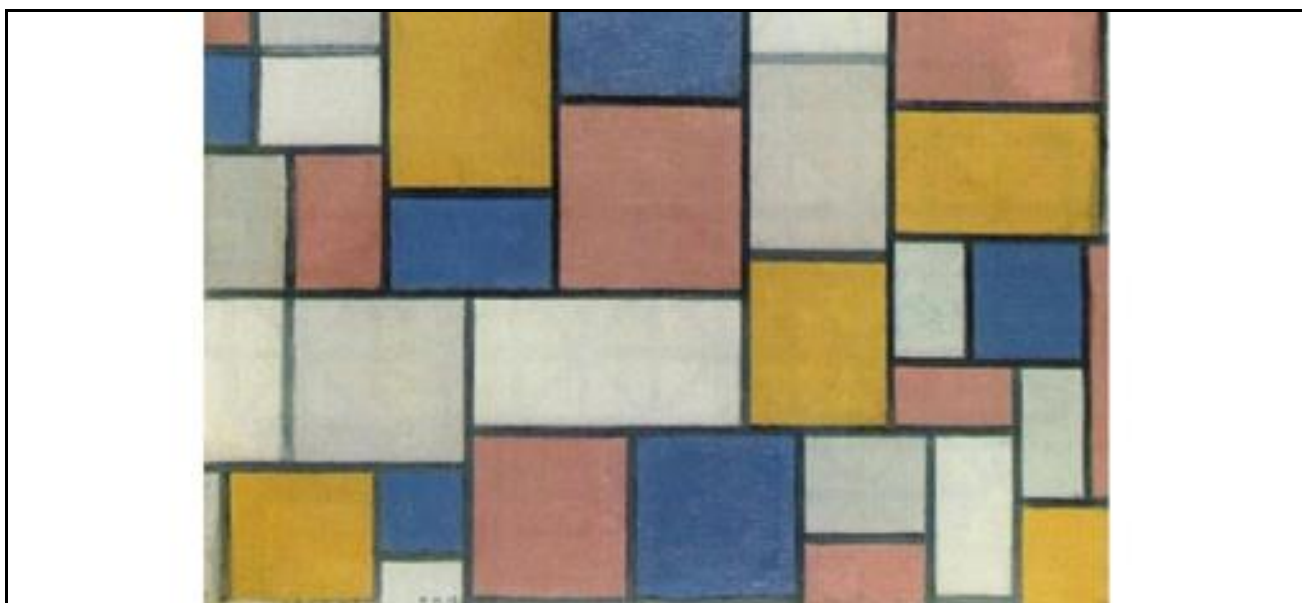
1912

Σε αντίθεση με τους κυβιστές, ο Μοντριάν αναζητούσε τον συγκερασμό της ζωγραφικής με τους πνευματικούς και φιλοσοφικούς του στοχασμούς, με αποτέλεσμα να έρθει τελικά

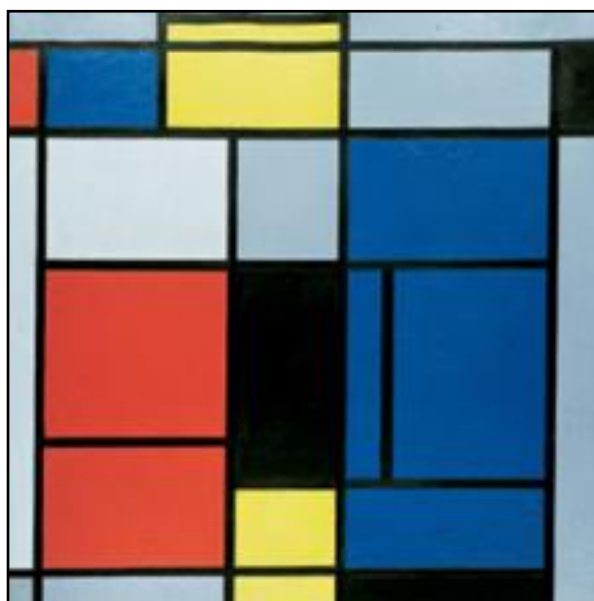
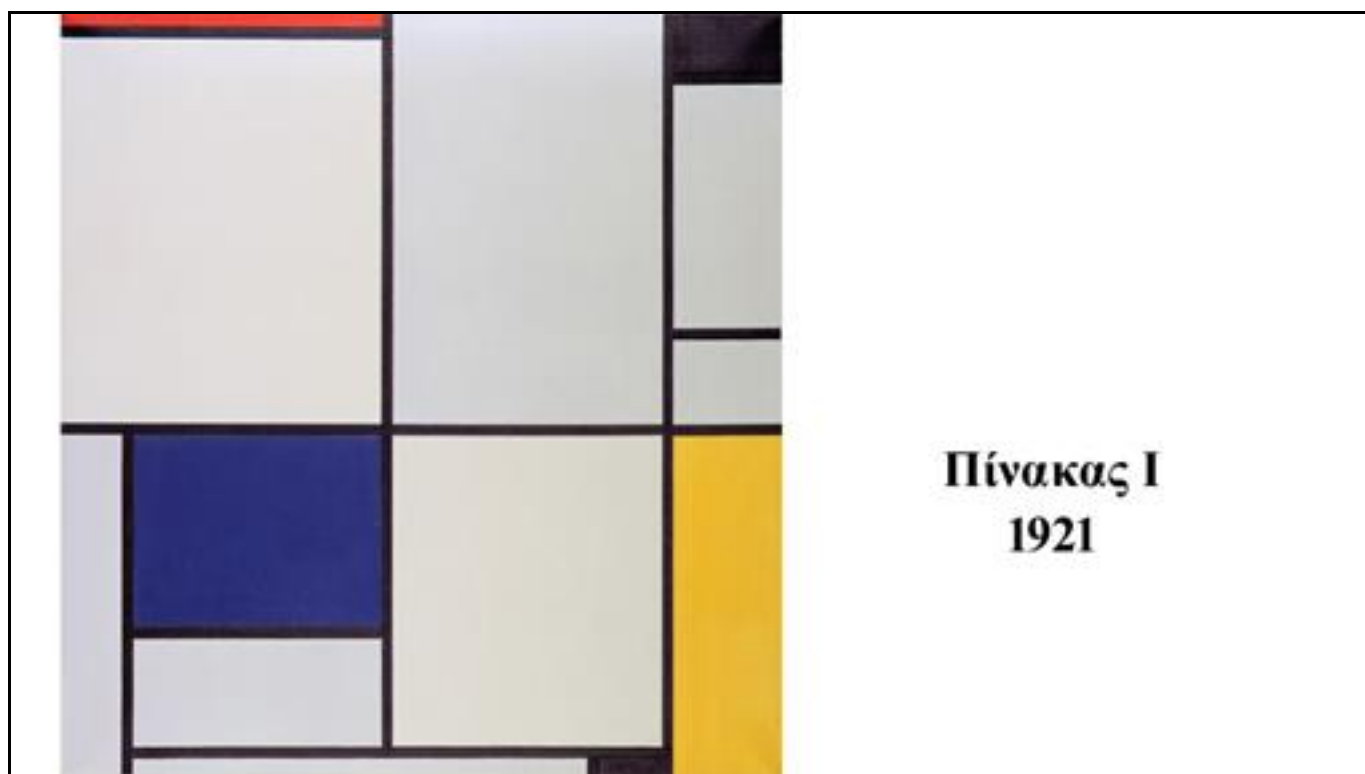
σε οριστική ρήξη με την εικονική ζωγραφική των ρεαλιστικών αναπαραστάσεων. Η επιστροφή του στην Ολλανδία γίνεται το 1914 με την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου και για τον λόγο αυτό παραμένει αναγκαστικά στην Ολλανδία μέχρι τη λήξη του. Στο διάστημα αυτό, μαζί με τον Τέο φαν Ντέσμπουργκ, δημιουργούν την περιοδική έκδοση «Το Στυλ», στην οποία δημοσιεύουν θεωρητικές απόψεις που θα αποτελέσουν και τη βάση για το κίνημα του νεοπλαστικισμού.

Ο Μοντριάν δημοσίευσε τον «Νεοπλαστικισμό στη ζωγραφική» σε δώδεκα συνέχειες το 1917 και το 1918. Αυτή ήταν η πρώτη του σημαντική προσπάθεια να εκφράσει γραπτά την καλλιτεχνική του θεωρία.

Έγραφε: Κατασκευάζω γραμμές και χρωματικούς συνδυασμούς σε μια επίπεδη επιφάνεια προκειμένου να εκφράσω τη γενική ομορφιά με τη μέγιστη δυνατή συναίσθηση. Η φύση (ή αυτό που βλέπω) με εμπνέει, με βάζει, όπως και κάθε ζωγράφος, σε συναισθηματική κατάσταση, έτσι ώστε να υπάρχει μια παρόρμηση να φτιάξω κάτι, αλλά θέλω να πλησιάσω όσο το δυνατόν πιο κοντά στην αλήθεια και να αφαιρέσω τα πάντα μέχρι να φτάσω στο θεμέλιο των πραγμάτων... Πιστεύω ότι είναι πιθανό, μέσω οριζόντιων και κάθετων γραμμών που κατασκευάζονται με συναίσθηση, αλλά όχι με υπολογισμό, που οδηγούνται από υψηλή διαίσθηση και έρχονται σε αρμονία και ρυθμό, αυτές οι βασικές μορφές ομορφιάς, συμπληρωμένες, αν χρειαστεί, από άλλες άμεσες γραμμές ή καμπύλες, μπορούν να γίνουν ένα έργο τέχνης, τόσο δυνατό όσο αν είναι αληθινό.

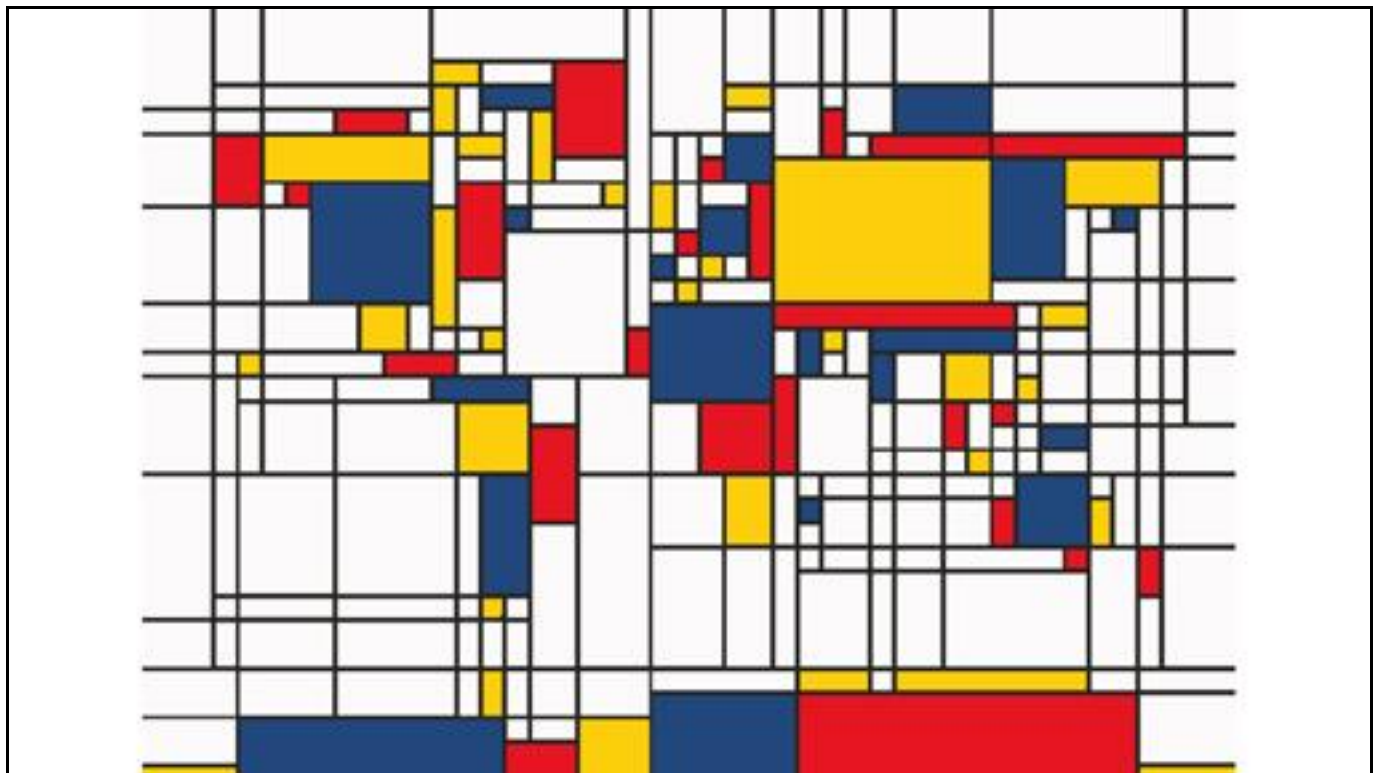

Το 1918, όταν τελείωσε ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, ο Μοντριάν επέστρεψε στη Γαλλία, όπου παρέμεινε μέχρι το 1938. Βυθισμένος στη μεταπολεμική κουλτούρα της καλλιτεχνικής καινοτομίας στο Παρίσι, άκμασε και αγκάλιασε πλήρως την τέχνη της καθαρής αφαίρεσης για το υπόλοιπο της ζωής του.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1920 ο Μοντριάν άρχισε να παράγει τακτικά και πίνακες ρόμβου. Αυτοί είναι τετράγωνοι καμβάδες με κλίση 45 μοιρών, ώστε να έχουν σχήμα ρόμβου.

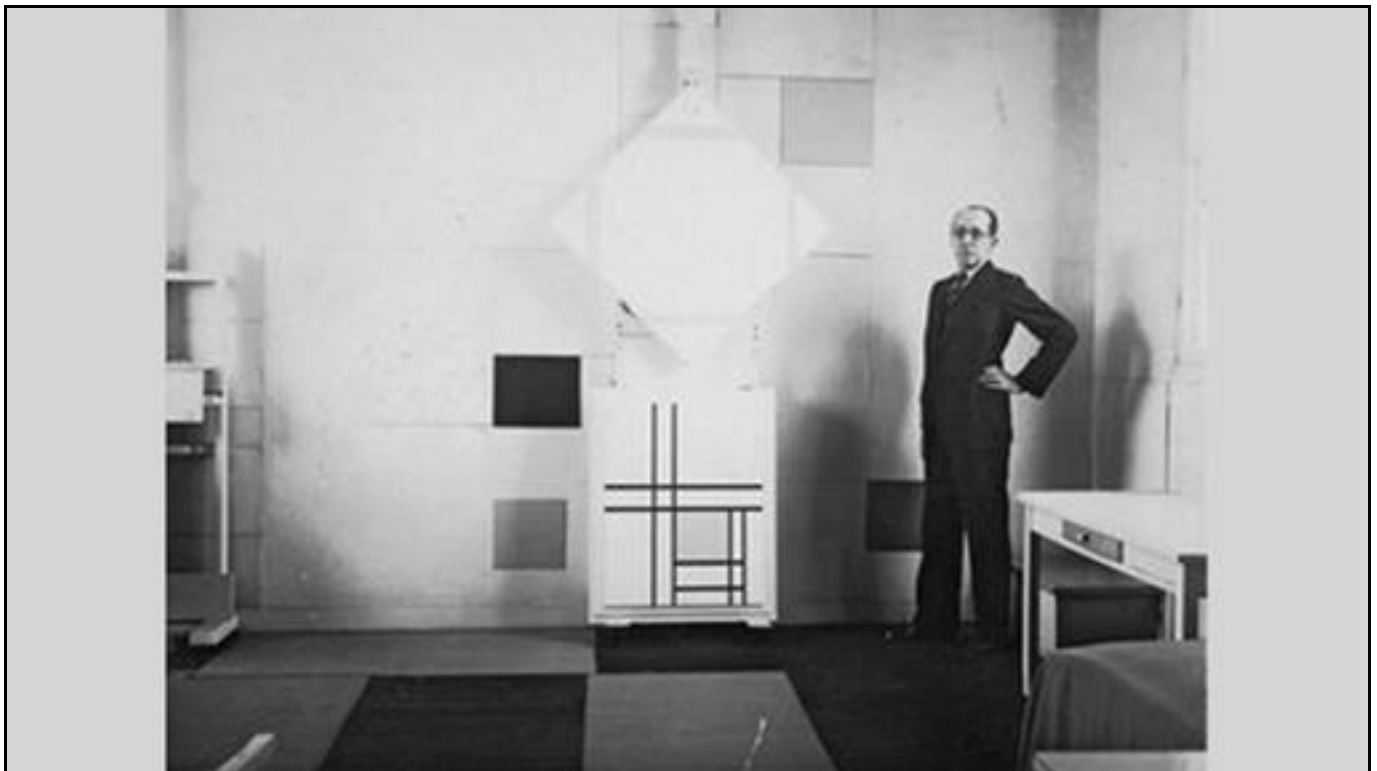
Τον Σεπτέμβριο του 1938, ωθούμενος από την άνοδο του εθνικοσοσιαλισμού εγκαταλείπει το Παρίσι για το Λονδίνο, ενώ δύο χρόνια αργότερα εγκαταλείπει οριστικά την Ευρώπη για την Αμερική και πηγαίνει στη Νέα Υόρκη όπου θα παραμείνει μέχρι το τέλος της ζωής του.

Το ύφος της ζωγραφικής του δεν αλλοιώνεται αισθητά κατά την παραμονή του στην Αμερική αλλά δημιουργεί μερικά από τα περισσότερο γνωστά έργα του. Ένα από αυτά είναι «Ο χορός της ελευθερίας» 1942 - 1944.

Ο Μοντριάν πέθανε από πνευμονία την 1η Φεβρουαρίου 1944.

Η αισθητική που δημιούργησε έδωσε στη συνέχεια έμπνευση σε πολλούς τομείς, όπως στην αρχιτεκτονική, εξωτερικά ...

... και εσωτερικά.

Και, βέβαια, στη μόδα, γυναικεία ...

... αλλά και νεανική.

ΠΑΟΥΛ ΚΛΕΕ

Ο Πάουλ Κλέε (1879 - 1940) ήταν Γερμανο-Ελβετός ζωγράφος που γεννήθηκε στην Ελβετία. Μολονότι δεν εντάχθηκε επίσημα σε καμιά σχολή ή κίνημα, το έργο του είχε σημαντική συμβολή στη διαμόρφωση των περισσότερων καλλιτεχνικών τάσεων της μοντέρνας τέχνης, ενώ υπήρξε και δάσκαλος στη Σχολή Μπαουχάους μαζί με τον Ρώσο ζωγράφο Βασίλι Καντίνσκι.

Ο Πάουλ Κλέε γεννήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 1879 σε μια μικρή κοινότητα κοντά στη Βέρνη. Ήταν το δεύτερο παιδί του Γερμανού δάσκαλου μουσικής Χανς Βίλχελμ Κλέε και της Ελβετίδας λυρικής τραγουδίστριας Ίντα Μαρί. Η αδελφή του Ματθίλντη είχε γεννηθεί δύο χρόνια νωρίτερα. Το 1880 η οικογένεια μετακόμισε στη Βέρνη. Από το 1886 ως το 1890, ο Πάουλ Κλέε πήγε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και σε ηλικία 7 ετών παρακολούθησε μαθήματα βιολιού στο Δημοτικό Μουσικό Σχολείο. Ήταν τόσο ταλαντούχος στο βιολί που σε ηλικία 11 ετών πήρε πρόσκληση να παίξει ως εξαιρετικό μέλος του Μουσικού Συλλόγου της Βέρνης.

Παράλληλα διέθετε κλίση στη ζωγραφική, αν και οι γονείς του δεν τον ενθάρρυναν προς αυτή την κατεύθυνση. Ο ίδιος ωστόσο επέλεξε να ασχοληθεί τελικά με τη ζωγραφική παρά τις ενστάσεις τους αποτυπώνοντας το γεγονός αυτό στα ημερολόγιά του γράφοντας: «Θα είχα παρατήσει το σχολείο ευχαρίστως ένα χρόνο πριν αποφοιτήσω αλλά έμεινα για χάρη των γονιών μου. Δεν ήθελα να κάνω τίποτε άλλο παρά να ζωγραφίζω και να γράφω, ό,τι δηλαδή μου είχαν απαγορεύσει».

**Το
δωματιό
μου
(1896)**

Το 1900 Πάουλ Κλέε πήγε στο Μόναχο και γράφηκε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών, ωστόσο σύντομα εγκατέλειψε τα μαθήματά του. Τον επόμενο χρόνο επισκέφθηκε για λίγους μήνες την Ιταλία. Εκεί μελέτησε το έργο των σπουδαιότερων Ιταλών ζωγράφων και επισκέφθηκε τη Φλωρεντία και τη Νάπολη. Αργότερα επέστρεψε στη Βέρνη, όπου ξεκίνησε να παρακολουθεί μαθήματα ανατομίας (ειδικά για καλλιτέχνες) και ζωγραφικής.

Τα έτη 1903 ως 1905 ολοκλήρωσε έναν κύκλο έντεκα χαρακτηριστικών σε πλάκες ψευδαργύρου, τα οποία ονόμαζε εφευρέσεις. Ήταν τα πρώτα του έργα που εξέθεσε, στα οποία εικονογράφησε αρκετούς γκροτέσκους χαρακτήρες. Σχολίασε: «Αν και είμαι αρκετά ικανοποιημένος με τα χαρακτηριστικά μου, δεν μπορώ να συνεχίσω έτσι. Δεν είμαι ειδικός». Ο Κλέε εξακολουθούσε να μοιράζει τον χρόνο του με τη μουσική, παίζοντας βιολί σε ορχήστρα και γράφοντας κριτικές θεάτρου και συναυλιών.

Το 1906 παντρεύτηκε τη Βαυαρή πιανίστα Λίλι Στουμπφ με την οποία εγκαταστάθηκε αργότερα στο Μόναχο. Τον επόμενο χρόνο γεννήθηκε ο γιος τους Φέλιξ και ο Κλέε ανέλαβε την μεγαλύτερη ευθύνη για την ανατροφή του, καθώς η Στουμπφ εργαζόταν ως δασκάλα του πιάνου ή δίνοντας συναυλίες. Μεγάλο μέρος του χρόνου του τα επόμενα πέντε χρόνια ξοδευόταν σε υποχρεώσεις για την ανατροφή του Φέλιξ και τις καθημερινές οικογενειακές ανάγκες.

Το 1911 υπήρξε η χρονιά κατά την οποία ο Κλέε πραγματοποίησε σημαντικές επαφές με άλλους καλλιτέχνες, όπως τον Αουγκούστ Μάκε και κυρίως τον Βασίλι Καντίνσκι, ο οποίος τον σύστησε σε αρκετούς ζωγράφους της Νέας Καλλιτεχνικής Ένωσης του Μονάχου, μεταξύ των οποίων βρισκόταν ο Φραντς Μαρκ. Την ίδια περίοδο, ο Καντίνσκι και ο Μαρκ ετοίμαζαν την έκδοση «Ο Γαλάζιος Καβαλάρης», η οποία φιλοδοξούσαν να αποτελέσει ένα σημείο αναφοράς για κάθε τομέα της τέχνης.

Τον Φεβρουάριο του 1912 πραγματοποιήθηκε η δεύτερη έκθεση της ομάδας, στην οποία ο Κλέε συμμετείχε με 17 έργα του, ενώ τον επόμενο χρόνο ο Καντίνσκι και ο Μάκε του ανέθεσαν την εκπροσώπηση της Ελβετίας στο πρώτο Φθινοπωρινό Γερμανικό Σαλόνι που οργανώθηκε το 1913 στη γκαλερί Ντερ Στουρμ του Βερολίνου.

Το 1914, ο Κλέε ταξίδεψε στη Τυνησία. Το ταξίδι αυτό υπήρξε καθοριστικό στην εξέλιξη του έργου του, καθώς κατά τη διάρκειά του πειραματίστηκε με τη χρήση των χρωμάτων. Τον Απρίλιο ολοκλήρωσε τον πίνακα με τίτλο «Μπροστά στις πύλες του Καϊρουάν» και την ίδια ημέρα σημείωσε στο ημερολόγιο του «Το χρώμα και εγώ είμαστε ένα. Είμαι ζωγράφος».

Μερικές βδομάδες μετά άρχισε ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος που υπήρξε το κυρίαρχο θέμα σε αρκετούς από τους πίνακες που ολοκλήρωσε από το 1914, ωστόσο στα τέλη του 1915 φαίνεται πως σταδιακά εγκατέλειψε τη θεματολογία αυτή, επηρεασμένος και από τους θανάτους του Μάκε και του Μαρκ στο μέτωπο του πολέμου.

Το 1916 κρίθηκε στρατεύσιμος και κλήθηκε να υπηρετήσει στον γερμανικό στρατό. Ακολούθησε τη βασική εκπαίδευση και στη συνέχεια τοποθετήθηκε στο 2ο Εφεδρικό Σύνταγμα Πεζικού στο Μόναχο. Λίγους μήνες αργότερα μετατέθηκε σε μονάδα της αεροπορίας, όπου έβαφε τα γερμανικά αεροπλάνα για καμουφλάζ και συμμετείχε σε αεροπορικές μεταφορές, χωρίς να σταλεί ποτέ στο μέτωπο.

Παράλληλα δεν σταματούσε να ζωγραφίζει και τα έργα του είχαν αξιοσημείωτη επιτυχία. Στα τέλη της δεκαετίας του 1910 αποτελούσε έναν αναγνωρισμένο και καταξιωμένο καλλιτέχνη. Εξέλιξε την τεχνική του χρησιμοποιώντας ακουαρέλα σε γάζα και χαρτί με κιμωλία. Μια τεχνική η οποία δημιουργούσε μια πλούσια υφή τριγωνικών, κυκλικών και ημικυκλικών μοτίβων.

Τον Οκτώβριο του 1920, ο ιδρυτής της σχολής Μπαουχάους, Βάλτερ Γκρόπιους, πρότεινε στον Κλέε να διδάξει στη σχολή της Βαϊμάρης. Το Μπαουχάους ήταν καλλιτεχνική και αρχιτεκτονική σχολή που λειτούργησε κατά την περίοδο 1919 ως 1933 στη Γερμανία και έγινε διάσημη για την προσέγγιση του σχεδιασμού που δημοσιοποίησε και δίδασκε. Το ύφος της σχολής Μπαουχάους επέδρασε καταλυτικά στην εξέλιξη της σύγχρονης τέχνης, της αρχιτεκτονικής και του βιομηχανικού σχεδιασμού, ενώ τα έργα που παράχθηκαν μέσα από τα εργαστήρια της σχολής έγιναν αντικείμενα εκτεταμένης αναπαραγωγής και συλλογής.

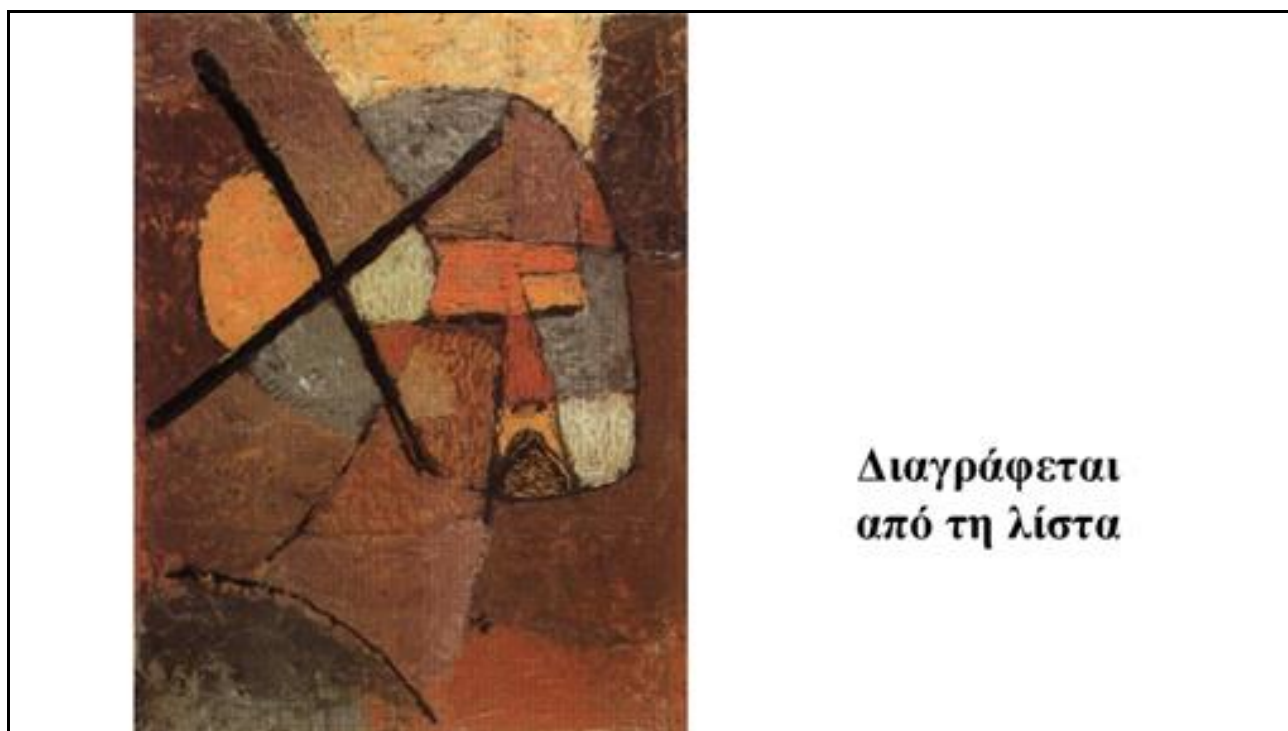

Ο Κλέε δίδαξε στο Μπάουχαους από τον Ιανουάριο του 1921 ως τον Απρίλιο του 1931. Ήταν δάσκαλος της «φόρμας» στα εργαστήρια βιβλιοδεσίας, βιτρώ και τοιχογραφίας και είχε δύο στούντιο. Το 1922 ο Καντίσκι εντάχθηκε στο προσωπικό και συνέχισε τη φιλία του με τον Κλέε. Αργότερα εκείνη τη χρονιά πραγματοποιήθηκε η πρώτη έκθεση και το φεστιβάλ του Μπάουχαους, για τα οποία ο Κλέε δημιούργησε αρκετά από τα διαφημιστικά υλικά.

Ο Κλέε ήταν επίσης μέλος της ομάδας «Οι τέσσερις μπλε» που δημιουργήθηκε το 1923. Έδωσαν διαλέξεις και εξέθεσαν μαζί στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1925. Την ίδια χρονιά, ο Κλέε είχε τα πρώτα του εκθέματα στο Παρίσι και συνδέθηκε με τους Γάλλους σουρρεαλιστές. Το 1929 δημοσιεύτηκε η πρώτη σημαντική μονογραφία για το έργο του Κλέε, γραμμένη από τον Γουίλ Γκρόμαν.

Από το 1931 ως το 1933 ο Κλέε δίδαξε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών του Ντύσελντορφ. Αλλά με την άνοδο του Ναζισμού έχασε τη θέση του γιατί κρίθηκε ικανός για μελλοντική δράση ενάντια στα συμφέροντα του εθνικοσοσιαλιστικού κράτους και μια ναζιστική εφημερίδα έγραψε πως είχε Εβραϊκή καταγωγή. Το σπίτι του το έψαξε η Γκεστάπο. Ανάμεσα στα πολλά έργα του αυτής της περιόδου ξεχωρίζει μια αυτοπροσωπογραφία του με τον τίτλο «Διαγράφεται από τη λίστα» που αναφέρεται στη διαγραφή του από την Ακαδημία αλλά και την καλλιτεχνική σκηνή της Γερμανίας γενικότερα, και απεικονίζει ένα μεγάλο Χ στο ένα μέρος του κεφαλιού. Τελικά με την οικογένειά του μετανάστευσε στην Ελβετία στα τέλη του 1933.

Το 1935, 2 χρόνια μετά τη μετακόμιση στην Ελβετία η εργασία του περιορίστηκε γιατί ο Κλέε ανέπτυξε σκληρόδερμα, μια αυτοάνοση ασθένεια με αποτέλεσμα τη σκλήρυνση των συνδετικών ιστών που πολλές φορές οδηγεί στον θάνατο.

Ένα από τα σημαντικότερα έργα αυτής της περιόδου αποτέλεσε ο πίνακας με τίτλο «Η επανάσταση των κοιλαδογεφυρών» που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό έργο και συμβολή του Κλέε στον αγώνα κατά του φασισμού. Ο Κλέε φιλοτέχνησε τον πίνακα αυτό το 1937, την ίδια χρονιά που διοργανώθηκε η έκθεση «Παρακμιακής Τέχνης» από το ναζιστικό καθεστώς.

**Η επανάσταση
των κοιλαδογεφυρών**

Ο Πάουλ Κλέε πέθανε στις 29 Ιουνίου του 1940, στο Λοκάρνο της Ελβετίας όπου βρισκόταν για θεραπεία. Ένας από τους τελευταίους του πίνακες με τίτλο «Θάνατος και φωτιά» δείχνει ένα κρανίο στο κέντρο με τη γερμανική λέξη για τον θάνατο «Tod», που εμφανίζεται ανακυκλωμένη στο πρόσωπο.

**Θάνατος
και φωτιά**

ΠΑΜΠΛΟ ΠΙΚΑΣΟ

Ο Πάμπλο Πικάσο (1881 - 1973) ήταν Ισπανός ζωγράφος, χαράκτης, γλύπτης, ποιητής και σκηνογράφος. Είναι ένας από τους κυριότερους εκπρόσωπους της τέχνης του 20ού αιώνα, με σημαντική συνεισφορά στη διαμόρφωση και εξέλιξη της σύγχρονης τέχνης.

Ο Πικάσο γεννήθηκε στις 25 Οκτωβρίου 1881 στη Μάλαγα της Ανδαλουσίας, στη νότια Ισπανία. Ήταν το πρώτο παιδί του Δον Χοσέ Ρουίθ και της Μαρίας Πικάσο. Η οικογένεια του Πικάσο ήταν μεσαίας τάξης. Ο πατέρας του ήταν ζωγράφος που ειδικεύτηκε στις νατουραλιστικές απεικονίσεις πουλιών.

Ο Πικάσο έδειξε πάθος και ικανότητα για σχεδίαση από μικρή ηλικία. Σύμφωνα με τη μητέρα του, οι πρώτες λέξεις του ήταν "πιζ, πιζ", μια συντόμευση της ισπανικής λέξης για το "μολύβι". Από την ηλικία των επτά χρόνων ο Πικάσο έπαιρνε καλλιτεχνική εκπαίδευση από τον πατέρα του στη ζωγραφική και την ελαιογραφία. Ο Ρουίθ ήταν ένας παραδοσιακός ακαδημαϊκός καλλιτέχνης και εκπαιδευτής, ο οποίος πίστευε ότι η σωστή εκπαίδευση απαιτούσε πειθαρχημένη αντιγραφή σημαντικών έργων και σχεδίαση του ανθρώπινου σώματος παρατηρώντας γύψινα έργα και ζωντανά μοντέλα.

**Ο Πικάσο
με την
αδελφή του
το 1889**

Η οικογένεια μετακόμισε στη Λα Κορούνια το 1891, όπου ο πατέρας του Πικάσο έγινε καθηγητής στη Σχολή Καλών Τεχνών. Έμειναν εκεί σχεδόν τέσσερα χρόνια. Σε μια περίπτωση, ο πατέρας βρήκε τον γιο του να ζωγραφίζει πάνω στο δικό του ημιτελές σκίτσο ενός περιστεριού. Παρατηρώντας την ακρίβεια της τεχνικής του γιου του, λέγεται πως ο Ρουίθ θεώρησε ότι ο δεκατριάχρονος Πικάσο τον είχε ξεπεράσει και ορκίστηκε να εγκαταλείψει εκείνος τη ζωγραφική, αν και υπάρχουν πίνακές του και από τα επόμενα χρόνια.

Το 1895 η επτάχρονη αδερφή του Πικάσο, Κοντσίτα, πέθανε από διφθερίτιδα, πράγμα που του κόστισε πολύ συναισθηματικά. Μετά τον θάνατό της, η οικογένεια μετακόμισε στη Βαρκελώνη, όπου ο Ρουίθ πήρε θέση στη Σχολή Καλών Τεχνών της. Ο Ρουίθ έπεισε τους αξιωματούχους της Ακαδημίας να επιτρέψουν στον γιο του να συμμετάσχει στις εξετάσεις για την προχωρημένη τάξη. Αυτή η διαδικασία έπαιρνε συχνά στους μαθητές ένα μήνα, αλλά ο Πικάσο την ολοκλήρωσε σε μια εβδομάδα και η κριτική επιτροπή τον αποδέχτηκε,

σε ηλικία μόλις 13 ετών. Ως μαθητής, ο Πικάσο δεν είχε πειθαρχία, αλλά έκανε φιλίες που θα τον επηρέαζαν αργότερα. Ο πατέρας του ενοικίασε ένα μικρό δωμάτιο κοντά στο σπίτι τους, ώστε να μπορεί να εργαστεί μόνος του, αλλά τον έλεγχε πολλές φορές την ημέρα, κρίνοντας τα σχέδιά του. Οι δυο τους διαφωνούσαν συχνά.

Η οικογένεια ήλπιζε ότι ο γιος της θα σημείωνε επιτυχία ως ακαδημαϊκός ζωγράφος και το 1897 η μελλοντική φήμη του στην Ισπανία φαινόταν εξασφαλισμένη. Τον ίδιο χρόνο το έργο του «Επιστήμη και συμπόνοια», όπου για το πρόσωπο του γιατρού είχε ποζάρει ο πατέρας του, έτυχε διάκρισης στην Έκθεση Καλών Τεχνών της Μαδρίτης.

**Επιστήμη
και
συμπόνοια**

Ο Πικάσο έφυγε για τη Μαδρίτη το φθινόπωρο του 1897 και έγινε δεκτός στη βασιλική ακαδημία του Σαν Φερνάντο. Βρίσκοντας όμως τη διδασκαλία εκεί χωρίς νόημα, περνούσε όλο και περισσότερο τον καιρό του αποτυπώνοντας τη ζωή γύρω του, στα καφενεία, στους δρόμους, στα πορνεία και στο μουσείο του Πράδο, όπου ανακάλυψε την ισπανική ζωγραφική.

**Μουσείο
του
Πράδο**

Έγραψε: «Ο Βελάσκεθ είναι πρώτης κατηγορίας, ο Ελ Γκρέκο έχει ζωγραφίσει μερικά υπέροχα κεφάλια, ο Μουρίγιο δεν με πείθει σε όλα του τα έργα». Τα έργα αυτών και άλλων καλλιτεχνών, όπως λ.χ., του Γκόγια, θα αιχμαλωτίσουν τη φαντασία του Πικάσο σε διάφορες περιόδους της μακρόχρονης σταδιοδρομίας του.

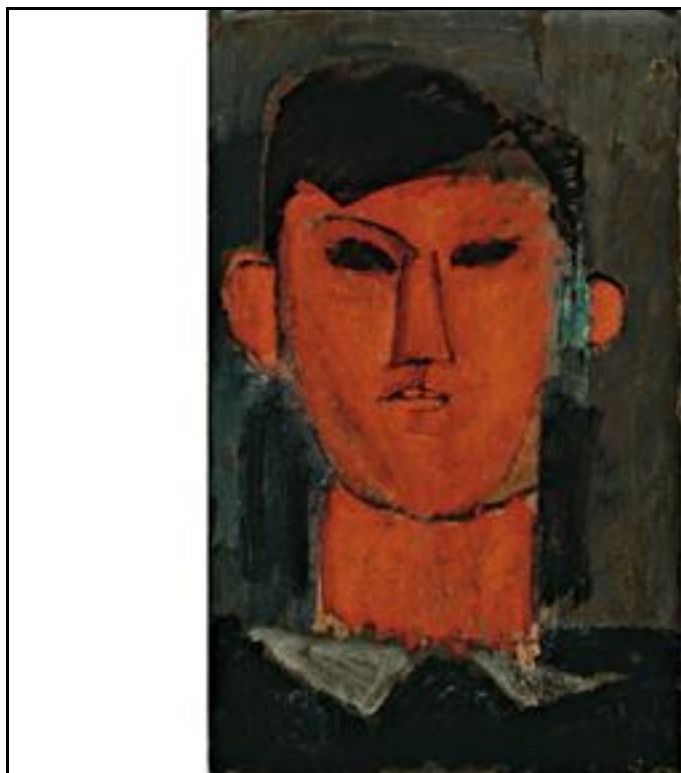
Ο Πικάσο αρρώστησε την άνοιξη του 1898 από οστρακιά και πέρασε την υπόλοιπη χρονιά αναρρώνοντας σε ένα Καταλανικό χωριό. Όταν ο Πικάσο επέστρεψε στη Βαρκελώνη στις αρχές του 1899 ήταν άλλος άνθρωπος, είχε παχύνει, είχε μάθει να ζει μόνος του στην ύπαιθρο, μιλούσε Καταλανικά, και, το σπουδαιότερο, είχε πάρει την απόφαση να διακόψει την καλλιτεχνική του εκπαίδευση σε σχολές ζωγραφικής και να αγνοήσει τα σχέδια της οικογένειάς του για το μέλλον του. Άρχισε ακόμα να δείχνει σαφή προτίμηση στο επίθετο της μητέρας του και υπέγραφε πιο συχνά τα έργα του ως Πικάσο (και από τα τέλη του 1901 εγκατέλειψε εντελώς το επίθετο Ρουίθ).

Ο Πικάσο έκανε το πρώτο του ταξίδι στο Παρίσι, στην καλλιτεχνική τότε πρωτεύουσα της Ευρώπης, το 1900. Εκεί, συνάντησε τον πρώτο Παρισινό φίλο του, δημοσιογράφο και ποιητή Μαξ Γιάκομπ, ο οποίος βοήθησε τον Πικάσο να μάθει τη γλώσσα και τη λογοτεχνία. Σύντομα μοιράστηκαν ένα διαμέρισμα. Ο Μαξ κοιμόταν τη νύχτα ενώ ο Πικάσο κοιμόταν κατά τη διάρκεια της ημέρας και δούλευε τη νύχτα. Ήταν περίοδος σοβαρής φτώχειας, κρύου και απελπισίας. Μεγάλο μέρος της δουλειάς του κάηκε για να διατηρήσει το μικρό δωμάτιο ζεστό. Οι δυο τους έμειναν φίλοι σε όλη τους τη ζωή – και ο Πικάσο τον περιέλαβε αργότερα στον πίνακά του «Οι τρεις μουσικοί».

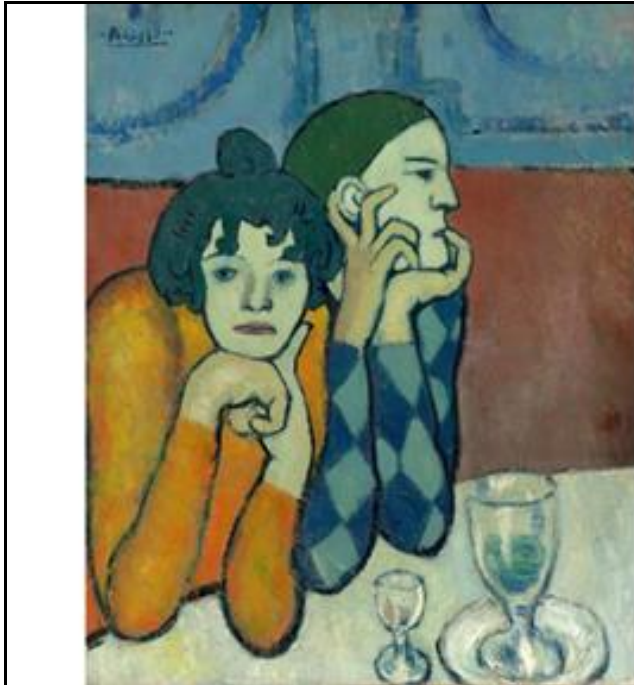
**Οι τρεις
μουσικοί
(1921)**

Ο Γιάκομπ του γνώρισε τον Γκιγιόμ Απολινέρ, ο οποίος στη συνέχεια τον έφερε σε επαφή με τον Ζωρζ Μπρακ. Ο Πικάσο έγινε στενός φίλος του Ζαν Κοκτώ και του Αμεντέο Μοντιλιάνι, που ζωγράφισε αργότερα το πορτρέτο του.

**Το πορτρέτο
του Πικάσο
από τον
Αμεντέο
Μοντιλιάνι
(1915)**

Η Γαλάζια περίοδος (1901 ως 1904). Οι πίνακες του Πικάσο αυτής της περιόδου χαρακτηρίζονται από το μπλε χρώμα ή αποχρώσεις του και συμβολίζουν μια συναισθηματικά φορτισμένη περίοδο της ζωής του. Μερικά από τα πιο γνωστά έργα του ανήκουν σε αυτή την περίοδο, απεικονίζοντας ακροβάτες, αρλεκίνους, πόρνες, επαίτες και καλλιτέχνες.

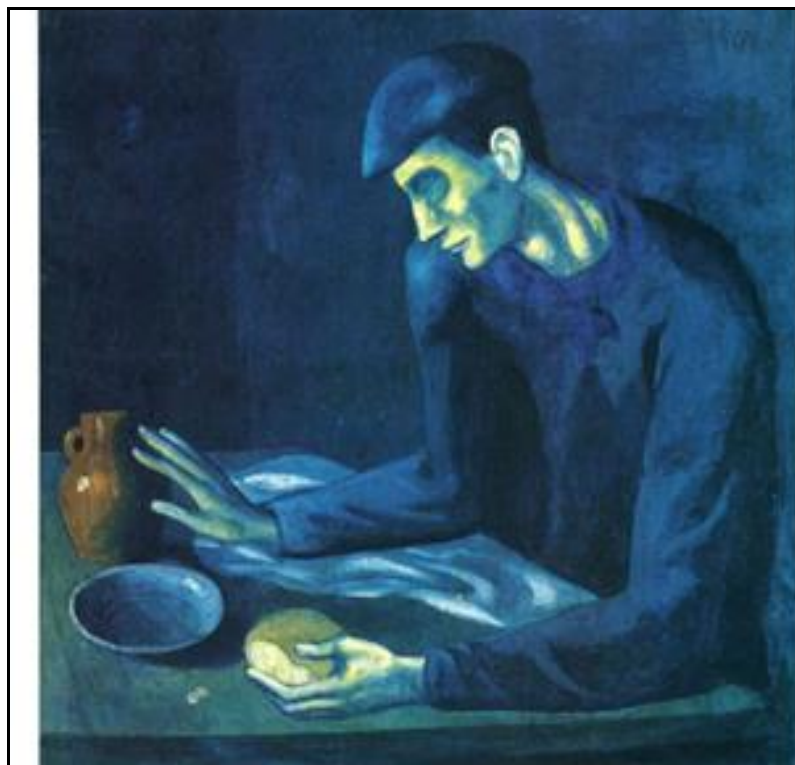
**Ο Αρλεκίνος
και η
σύντροφός του
(1901)**

Ο Πικάσο επηρεάστηκε από ένα ταξίδι του στην Ισπανία και από την αυτοκτονία του φίλου του Κάρλος Κασαγκέμας, ζωγράφου και ποιητή, που πέθανε μετά από διαδοχικές απόπειρες αυτοκτονίας εξαιτίας ενός ανεκπλήρωτου έρωτά του.

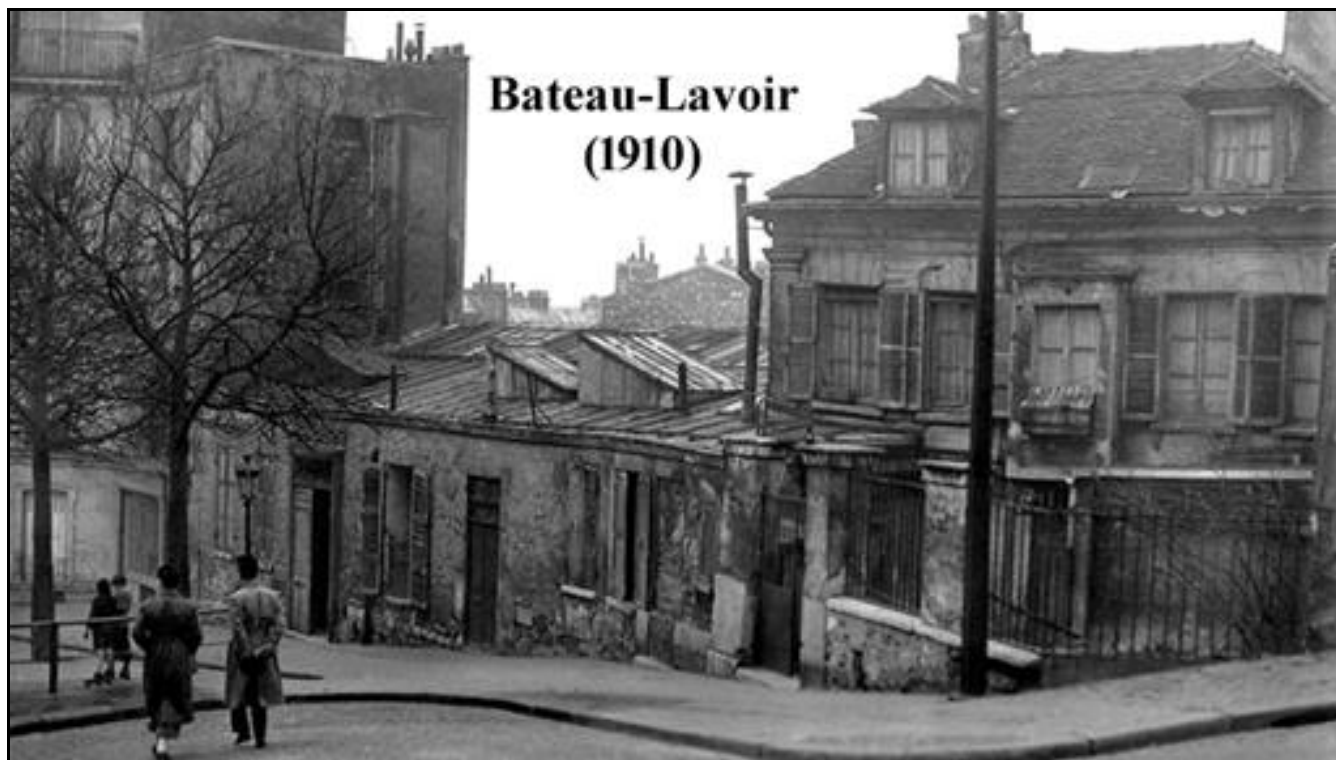
**Ο γέρος
κιθαρίστας
(1903)**

Η τύφλωση είναι ένα από τα επαναλαμβανόμενα θέματα του Πικάσο αυτής της περιόδου.

**Το γεύμα
του τυφλού
(1903)**

Η ροζ περίοδος (1904 ως 1906). Η περίοδος αυτή αντιπροσωπεύει μια σημαντική εποχή στη ζωή και το έργο του Πικάσο και είχε μεγάλο αντίκτυπο στις εξελίξεις της σύγχρονης τέχνης. Ξεκίνησε το 1904 σε μια εποχή που ο Πικάσο εγκαταστάθηκε στη Μονμάρτρη στο Bateau-Lavoir ανάμεσα σε μποέμ ποιητές, καλλιτέχνες και συγγραφείς.

Μετά την Μπλε Περίοδο του Πικάσο, που απεικονίζει θέματα φτώχειας, μοναξιάς και απελπισίας σε ζοφερούς τόνους, η Ροζ Περίοδος του Πικάσο αντιπροσωπεύει πιο ευχάριστα θέματα από κλόουν, αρλεκίνους και καρναβάλια, που απεικονίζονται σε χαρούμενες ζωηρές αποχρώσεις κόκκινου, πορτοκαλί, ροζ και γήινες.

Αφρικανική τέχνη και πριμιτιβισμός (1907 ως 1909). Ήταν η περίοδος κατά την οποία ο Πικάσο ζωγράφιζε σε στυλ που επηρεάστηκε έντονα από την αφρικανική γλυπτική, ιδιαίτερα από τις παραδοσιακές αφρικανικές μάσκες και την τέχνη της αρχαίας Αιγύπτου. Εκτός από τις αφρικανικές επιρροές, είχε επηρεαστεί από την Ιβηρική γλυπτική και την τέχνη του Πωλ Σεζάν και του Ελ Γκρέκο.

Τον Ιούλιο του 1907 ζωγράφισε τις «Δεσποινίδες της Αβινιόν», με τις δύο μορφές στα δεξιά επηρεασμένες από την Αφρικανική τέχνη. Όταν έδειξε αυτόν τον πίνακα στον φίλο του, σημαντικό ζωγράφο, Ανρί Ματίς, εκείνος σοκαρίστηκε και θεώρησε πως ήταν απλώς μια φάρσα. Ο Πικάσο εξέθεσε επίσημα αυτόν τον πίνακα το 1916.

**Οι δεσποινίδες
της Αβινιόν
(1907)**

Το 1909 είναι και η περίοδος του πρωτο-κυβισμού με έργα όπως αυτό το εργοστάσιο κατασκευής τούβλων.

**Εργοστάσιο
κατασκευής
τούβλων
(1909)**

Αναλυτικός κυβισμός (1909 ως 1912). Είναι ένα στυλ ζωγραφικής του Πικάσο που αναπτύχθηκε μαζί με τον Ζωρζ Μπρακ, χρησιμοποιώντας μονόχρωμες καφέ και ουδέτερες αποχρώσεις. Και οι δύο καλλιτέχνες χώριζαν αντικείμενα και τα «ανέλυαν» με βάση τα σχήματά τους. Οι πίνακες του Πικάσο και του Μπράκ εκείνη την περίοδο είχαν πολλές ομοιότητες.

Κορίτσι με μαντολίνο.

Το 1911 ο Πικάσο συνελήφθη και ανακρίθηκε για την κλοπή της Μόνα Λίζα από το Λούβρο. Η υποψία για το έγκλημα είχε αρχικά πέσει στον Απολινέρ λόγω των συνδέσεών του με τον Πιερρέ, έναν καλλιτέχνη με ιστορία κλοπών από γκαλερί. Ο Απολινέρ με τη σειρά του έμπλεξε τον στενό του φίλο Πικάσο. Φοβούμενος πως μια τέτοια κατηγορία θα μπορούσε να οδηγήσει στην απέλασή του στην Ισπανία, ο Πικάσο σταμάτησε οποιαδήποτε επαφή με τον Απολινέρ. Και οι δύο, βέβαια, απαλλάχθηκαν αργότερα από οποιαδήποτε εμπλοκή τους στην εξαφάνιση του πίνακα. Η Μόνα Λίζα είχε κλαπεί από τον Βιντσέντσο Περούτζια, υπάλληλο του Λούβρου.

Συνθετικός κυβισμός (1912 ως 1915). Ήταν μια εξέλιξη του κυβισμού, στην οποία κομμένα κομμάτια χαρτιού –συχνά από ταπετσαρίες ή τμήματα σελίδων εφημερίδων– επικολλούνταν σε συνθέσεις, σηματοδοτώντας την πρώτη χρήση του κολάζ στην τέχνη. «Χρειαζόμαστε ένα νέο όνομα για να τα ορίσουμε, έγραψε ο Πικάσο. Κι αυτό ήταν «κρυσταλλικός κυβισμός».

**Σύνθεση
με κιθάρα
(1914)**

Αφού απέκτησε κάποια φήμη και περιουσία, ο Πικάσο δημιούργησε μια σχέση με τη Μαρσέλ Χάμπερτ, την οποία ονόμασε Εύα Γκουέλ. Ο Πικάσο έβαζε δηλώσεις για την αγάπη του για την Εύα σε πολλά κυβιστικά έργα του. Κατέρρευσε με τον πρόωρο θάνατό της από αρρώστια στην ηλικία των 30 χρόνων το 1915.

Όταν άρχισε ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος, τον Αύγουστο του 1914, ο Πικάσο ζούσε στην Αβινιόν. Στη διάρκεια του πολέμου μπορούσε να συνεχίσει να ζωγραφίζει σε αντίθεση με τους Παριζιάνους φίλους του. Οι πίνακές του έγιναν πιο μελαγχολικοί. Την Άνοιξη του 1916 ο Απολινέρ γύρισε από το μέτωπο τραυματισμένος και ανανέωσε τη φιλία του με τον Πικάσο.

**Ζώντας
ακόμα
(1916)**

Στο τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Πικάσο συνεργάστηκε με τα Ρωσικά Μπαλέτα του Σεργκέι Ντιαγκίλεφ. Το καλοκαίρι του 1918 ο Πικάσο παντρεύτηκε την Όλγα Κοκλόβα, μια μπαλαρίνα του θιάσου του Σεργκέι Ντιαγκίλεφ, για τον οποίο ο Πικάσο σκηνογράφησε ένα μπαλέτο, την «Παρέλαση» του Ερίκ Σατί, στη Ρώμη. Η σχέση του με την Κοκλόβα εξελίχθηκε αρνητικά γιατί εκείνη διαφωνούσε με την μποέμικη ζωή του Πικάσο και ήθελε σχέσεις με την αριστοκρατική κοινωνία. Έμειναν τυπικά παντρεμένοι μέχρι το 1955 που η Κοκλόβα πέθανε.

Το 1920 ο Πικάσο και ο Ιγκόρ Στραβίνσκι συνεργάστηκαν στο μπαλέτο «Πουλτσινέα». Ο Πικάσο εκμεταλλεύτηκε την ευκαιρία να κάνει πολλά σκίτσα του συνθέτη.

Μετά το 1919 ο Πικάσο κάνει έργα που επιστρέφουν στον Νεοκλασικισμό, όπως και αρκετοί άλλοι συνάδελφοί του εκείνη την περίοδο.

Το 1925 ο σουρεαλιστής συγγραφέας και ποιητής Αντρέ Μπρετόν ανακηρύσσει τον Πικάσο ως «δικό μας» σε άρθρο του με τίτλο «Ο Σουρεαλισμός».

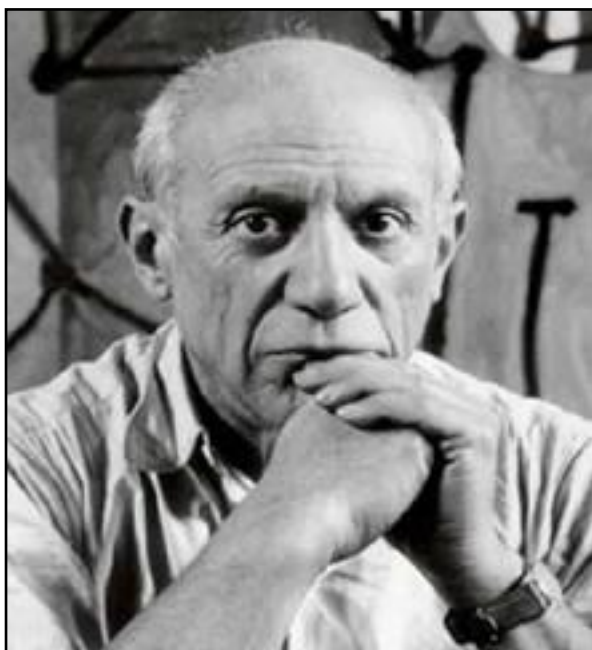
Ένα
κορίτσι
πετάει
μια
πέτρα
(1931)

Στη διάρκεια της δεκαετίας του 1930, ο Πικάσο αντικαθιστά τον Αρλεκίνο με τον μινώταυρο ως κοινό μοτίβο στο έργο του. Η χρήση του μινώταυρου προήλθε εν μέρει από την επαφή του με τους σουρεαλιστές, οι οποίοι το χρησιμοποιούσαν συχνά ως σύμβολό τους.

Ο
Μινώταυρος
με μια
νεκρή
φοράδα
(1935)

Αναμφισβήτητα το πιο διάσημο έργο του Πικάσο είναι η απεικόνιση του γερμανικού βομβαρδισμού στη Γκουέρνικα κατά τη διάρκεια του Ισπανικού εμφυλίου πολέμου. Αυτός ο μεγάλος καμβάς ενσωματώνει την απανθρωπιά, τη βαρβαρότητα και την απελπισία του πολέμου. Η Γκουέρνικα εκτέθηκε τον Ιούλιο του 1937 στο Ισπανικό Περίπτερο στη Διεθνή Έκθεση του Παρισιού. Μετά τη νίκη του Φράνκο στην Ισπανία, ο πίνακας στάλθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες για να συγκεντρώσει κεφάλαια και να στηρίξει τους Ισπανούς πρόσφυγες. Μέχρι το 1981 ανατέθηκε στο Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης, καθώς ήταν η εκφρασμένη επιθυμία του Πικάσο να μην παραδοθεί ο πίνακας στην Ισπανία ως ότου εδραιωθεί η ελευθερία και η δημοκρατία στη χώρα.

Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Πικάσο παρέμεινε στο Παρίσι ενώ οι Γερμανοί κατέλαβαν την πόλη. Το καλλιτεχνικό στίλ του Πικάσο δεν ταίριαζε, φυσικά, με το ναζιστικό ιδανικό της τέχνης, οπότε δεν έκανε καμιά έκθεση κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Συχνά παρενοχλήθηκε από τη Γκεστάπο. Κατά τη διάρκεια μιας αναζήτησης στο διαμέρισμά του, ένας αξιωματικός είδε μια φωτογραφία της Γκουέρνικα. «Εσύ έκανες αυτό;» ρώτησε ο Γερμανός τον Πικάσο. «Όχι», εκείνος απάντησε. «Κι όμως, εσύ το έκανες», είπε ο Γερμανός.

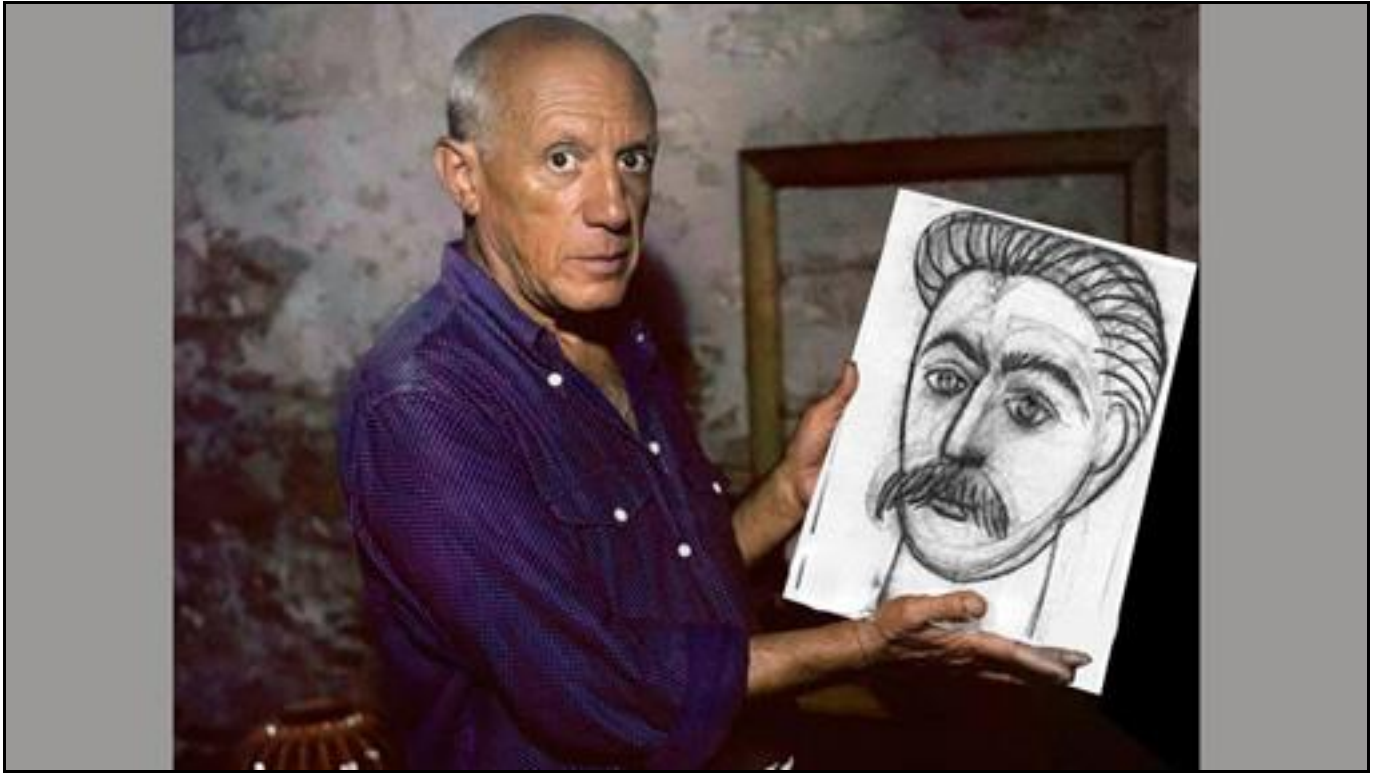
Ο Πικάσο είχε σχέσεις με αρκετές γυναίκες πολύ μικρότερές του σε ηλικία. Η Ζακλίν Ροκ εργαζόταν στο κεραμουργείο Μαντούρα στη Γαλλική Ριβιέρα, όπου ο Πικάσο έφτιαχνε και ζωγράφιζε κεραμικά. Έγινε η εραστής του και στη συνέχεια η δεύτερη σύζυγός του το 1961. Οι δύο ήταν μαζί για το υπόλοιπο της ζωής του Πικάσο που πέθανε στις 8 Απριλίου 1973 σε ηλικία 92 ετών.

Ο Πικάσο είναι ο δημιουργός του Περιστεριού της Ειρήνης, ζωγραφίζοντάς το και δίνοντάς του τη σημασία που έχει σήμερα. Σύμβολο της Ειρήνης από την Παλαιά Διαθήκη, το περιστέρι φέρνει το μήνυμα της ύπαρξης στεριάς στον Νώε. Ο Πικάσο του δίνει ζωή ξανά στον μοντέρνο πια δικό του κόσμο μέσα από μια λιθογραφία που εμφανίζεται για πρώτη φορά δημόσια στην αφίσα για το Παγκόσμιο Συνέδριο Ειρήνης, που θα λάμβανε χώρα στο Παρίσι το 1949.

Αν και υπήρξε κομμουνιστής, εξέφρασε πολλές φορές την αντίθεσή του σε διάφορες πρακτικές του Σοβιετικού μπλοκ, όπως η Σοβιετική επέμβαση στην Ουγγαρία το 1956 και στην Τσεχοσλοβακία το 1968, χωρίς όμως να διαγραφεί από το κόμμα. Μετά από πιέσεις των συντρόφων του είχε δημιουργήσει ένα πορτρέτο που να αναπαριστά τον Στάλιν, το οποίο όμως προκάλεσε σάλο στους ηγέτες του κόμματος, διότι στο πορτρέτο διαφαινόταν μια σατιρική ματιά για τον Στάλιν, μια διαπεραστική ειρωνεία.

ΖΩΡΖ ΜΠΡΑΚ

Ο Ζωρζ Μπρακ (1882 - 1963) ήταν Γάλλος ζωγράφος, γλύπτης, χαράκτης και σκηνογράφος, από τις σημαντικές φυσιογνωμίες της εικαστικής δημιουργίας του 20ού αιώνα και ένας από τους θεμελιωτές του κινήματος του κυβισμού μαζί με τον Πάμπλο Πικάσο.

Ο Ζωρζ Μπρακ γεννήθηκε στις 13 Μαΐου 1882 στο Αρζαντέιγ της Γαλλίας, αλλά μεγάλωσε στη Χάβρη και εκπαιδεύτηκε για να γίνει διακοσμητής σπιτιών όπως ο πατέρας και ο παππούς του. Ωστόσο σπούδασε, επίσης, καλλιτεχνική ζωγραφική τα βράδια στη Σχολή Καλών Τεχνών την περίοδο 1897 - 1899.

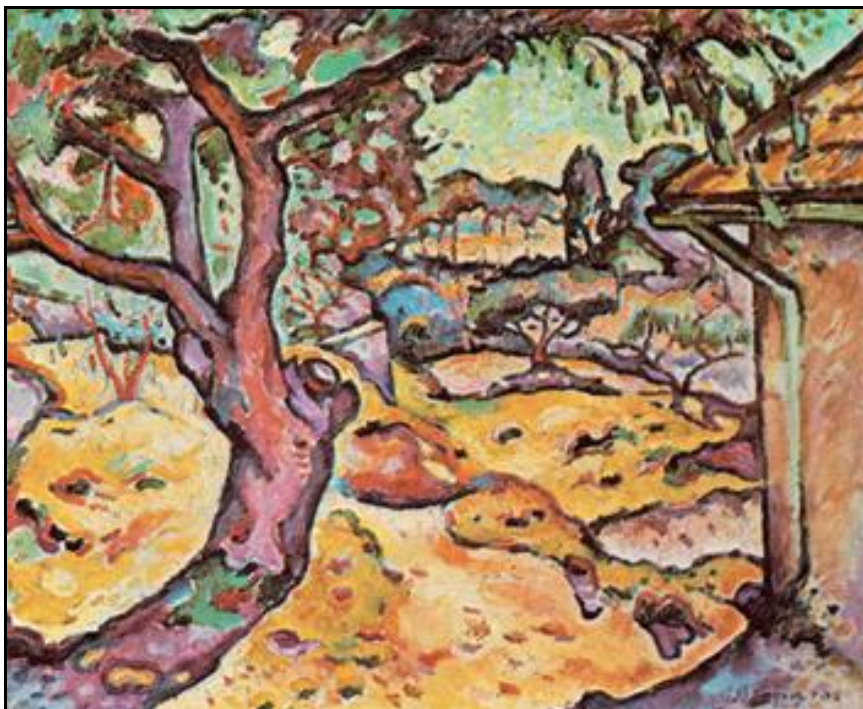

Στη συνέχεια, στο Παρίσι, μαθήτευσε σε έναν διακοσμητή και του απονεμήθηκε το πιστοποιητικό του το 1902. Τον επόμενο χρόνο, φοίτησε στην Ακαντεμί Λα Παλέτ, επίσης στο Παρίσι, και ζωγράφιζε εκεί μέχρι το 1904.

Académie La Palette

Τα πρώτα έργα του Μπρακ χαρακτηρίζονται ως μπρεσιονιστικά αλλά σύντομα το ύφος του δανείζεται στοιχεία και από το κίνημα των φωβιστών, ιδρυτής του οποίου θεωρείται ο Ανρί Ματίς. Οι φωβιστές χρησιμοποιούσαν λαμπερά χρώματα για να αναπαραστήσουν τη συναισθηματική αντίδραση.

**Η ελιά
(1906)**

Οι πίνακες του Μπρακ του 1908-1912 αντανakλούσαν το νέο του ενδιαφέρον για τη γεωμετρία και την ταυτόχρονη προοπτική. Διεξήγαγε μια εντατική μελέτη των επιδράσεων του φωτός και της προοπτικής και των τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούν οι ζωγράφοι για να αναπαραστήσουν αυτά τα εφέ, αμφισβητώντας τις πιο τυπικές καλλιτεχνικές συμβάσεις. Στις σκηνές του χωριού, για παράδειγμα, ο Μπρακ συχνά μείωνε μια αρχιτεκτονική δομή σε μια γεωμετρική μορφή που έμοιαζε με έναν κύβο, αλλά έδινε τη σκιά της έτσι ώστε να φαίνεται ταυτόχρονα επίπεδη και τρισδιάστατη, διασπώντας την εικόνα.

Ξεκινώντας το 1909, ο Μπρακ άρχισε να συνεργάζεται στενά με τον Πάμπλο Πικάσο, ο οποίος ανέπτυξε ένα παρόμοιο πρωτοκυβιστικό στυλ ζωγραφικής. Η εφεύρεση του κυβισμού ήταν μια κοινή προσπάθεια μεταξύ του Πικάσο και του Μπρακ, που έμεναν τότε στη Μονμάρτρη του Παρισιού.

**Εργοστάσιο
κατασκευής
τούβλων
(Πικάσο 1909)**

Μια αποφασιστική στιγμή της ανάπτυξης του κυβισμού συνέβη το καλοκαίρι του 1911, όταν ο Ζωρζ Μπρακ και ο Πάμπλο Πικάσο ζωγράφιζαν δίπλα-δίπλα στα γαλλικά Πυρηναία. Κάθε καλλιτέχνης δημιουργούσε πίνακες που ήταν δύσκολο για έναν τρίτο να διακρίνει ποιανού καλλιτέχνη είναι ο κάθε πίνακας.

Η παραγωγική συνεργασία των δύο καλλιτεχνών συνεχίστηκε και συνεργάστηκαν στενά μέχρι την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου το 1914, όταν ο Μπρακ κατατάχθηκε στον Γαλλικό Στρατό. Τον Μάιο του 1915, ο Μπρακ είχε έναν σοβαρό τραυματισμό στο κεφάλι σε μάχη και έπαθε προσωρινή τύφλωση. Υπέστη τρυπανισμό του κρανίου και χρειάστηκε μια μακρά περίοδο ανάρρωσης.

**Φρούτα και ποτήρι
(Μπρακ 1912)**

Ο Μπρακ ξανάρχισε να ζωγραφίζει στα τέλη του 1916. Δουλεύοντας μόνος του, άρχισε να μετριάζει σιγά-σιγά τη σκληρή αφαίρεση του κυβισμού. Ανέπτυξε ένα πιο προσωπικό στυλ που χαρακτηρίζεται από λαμπερό χρώμα και ανάγλυφες επιφάνειες.

**Ρούμι
και κιθάρα
(1918)**

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ζωγράφισε πολλά θέματα νεκρής φύσης, διατηρώντας την έμφαση στη δομή. Ένα παράδειγμα είναι το έργο του 1943 «Μπλε κιθάρα». Κατά την ανάρρωσή του έγινε στενός φίλος του κυβιστή καλλιτέχνη Χουάν Γκρι.

**Μπλε κιθάρα
(1943)**

Συνέχισε να εργάζεται στο υπόλοιπο της ζωής του, παράγοντας σημαντικό αριθμό έργων ζωγραφικής, γραφικών και γλυπτών. Το 1962 ο Μπρακ εργάστηκε για να δημιουργήσει τη σειρά από χαρακτηριστικά του με τίτλο «Η σειρά των πουλιών», η οποία συνοδεύτηκε από κείμενα του ποιητή Σεν-Τζον Πέρς.

Ο Ζωρζ Μπρακ πέθανε στις 31 Αυγούστου 1963 στο Παρίσι, σε ηλικία 81 χρόνων. Το έργο του βρίσκεται στα περισσότερα μεγάλα μουσεία σε όλο τον κόσμο.

ΤΖΟΡΤΖΙΟ ΝΤΕ ΚΙΡΙΚΟ

Ο Τζόρτζιο ντε Κίρικο (1888 - 1978) ήταν σημαντικός Ιταλός ζωγράφος και συγγραφέας, γεννημένος στην Ελλάδα – στον Βόλο. Είναι γνωστός ως ένας από τους καλλιτέχνες που διαμόρφωσαν τη Μεταφυσική Ζωγραφική, αλλά και για την επιρροή που άσκησε σε καλλιτεχνικά ρεύματα του 20ού αιώνα, όπως ο υπερρεαλισμός.

Ο ντε Κίρικο γεννήθηκε στον Βόλο και ήταν ο πρωτότοκος γιος του Εβαρίστο και της Τζέμα ντε Κίρικο. Οι πρόγονοί του ήταν ιταλικής καταγωγής που εγκαταστάθηκαν και κατοικούσαν στην ανατολική Μεσόγειο αρκετές γενιές πριν. Ο πατέρας του εργαζόταν ως μηχανικός και επέβλεπε την κατασκευή του Θεσσαλικού σιδηροδρομικού δικτύου το 1881, ενώ η μητέρα του ήταν πρώην τραγουδίστρια της όπερας.

**Ο
Σιδηροδρομικός
Σταθμός Βόλου
έργο του
Εβαρίστο
ντε Κίρικο**

Το ελληνικό περιβάλλον και ο ελληνικός πολιτισμός, μέσα στον οποίο μεγάλωσε ο ντε Κίρικο, υπήρξε πηγή έμπνευσης για εκείνον. Σε ένα αυτοβιογραφικό του κείμενο, περιέγραψε τα παιδικά του χρόνια με αναφορά στην αρχαία ελληνική μυθολογία και ειδικότερα στον μύθο της Αργοναυτικής εκστρατείας με αφετηρία τον Βόλο, γράφοντας για τον εαυτό του: «Πέρασε τα πρώτα χρόνια της ζωής του στη γη του Κλασικισμού, έπαιξε στις ακτές που είδαν την Αργώ να ξεκινάει το ταξίδι της, στους πρόποδες του βουνού που ήταν μάρτυρας στη γέννηση του γοργοπόδαρου Αχιλλέα και στις σοφές νουθεσίες τού δασκάλου του, του Κένταυρου».

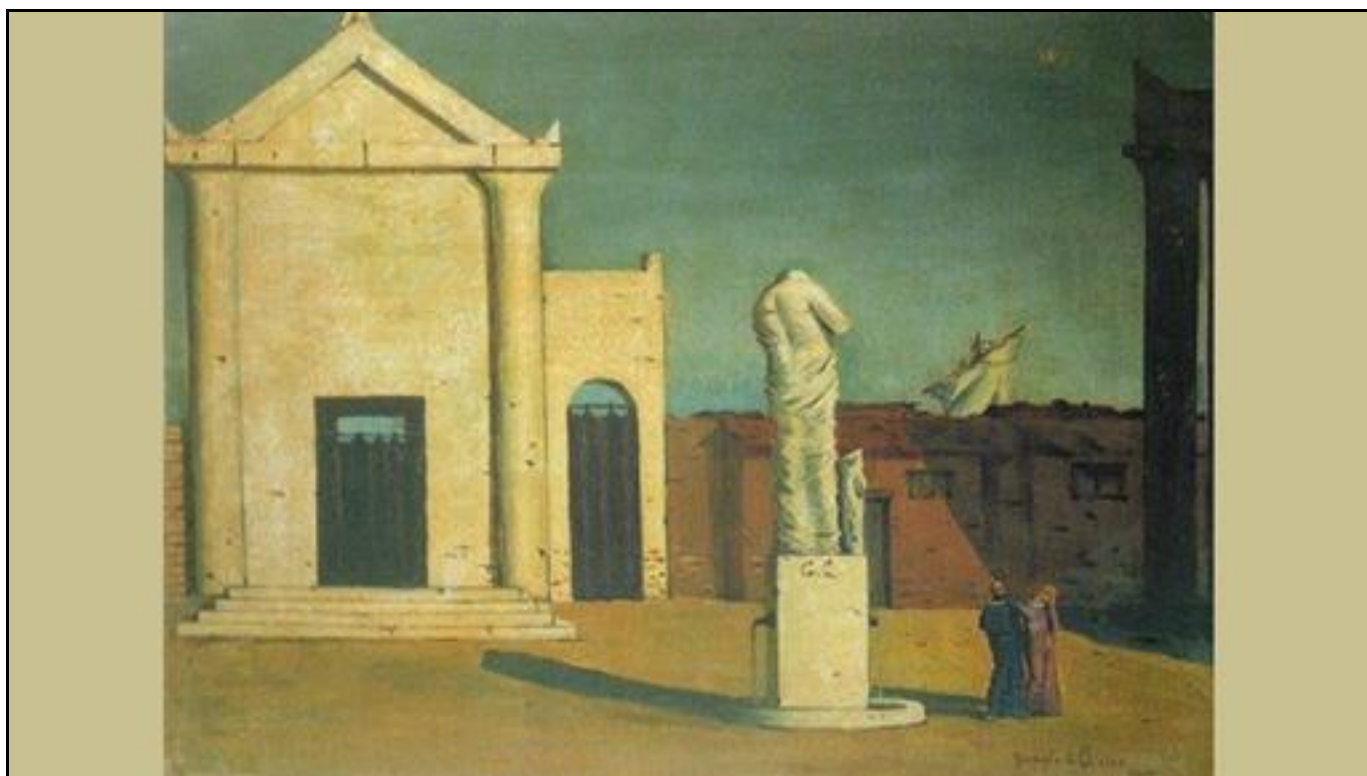
Πρώτος δάσκαλος του ντε Κίρικο υπήρξε ένας νέος Έλληνας ζωγράφος από την Τεργέστη, ονόματι Μαυρουδής. Αργότερα, την περίοδο 1903-1905, φοίτησε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών του Πολυτεχνείου της Αθήνας.

Το 1905 πέθανε ο πατέρας του και το 1906 εγκαταστάθηκε με τη μητέρα του και τον αδελφό του στο Μόναχο, όπου ξεκίνησε σπουδές στην Ακαδημία Καλών Τεχνών, παρακολουθώντας μαθήματα σχεδίου και ζωγραφικής. Ταυτόχρονα διάβαζε Νίτσε και Σοπενχάουερ.

Το 1909 αποχώρησε από την Ακαδημία πριν ολοκληρώσει τις σπουδές του και πήγε στην Ιταλία περνώντας από το Μιλάνο, τη Φλωρεντία και το Τορίνο. Στη Φλωρεντία ζωγράφησε τον πρώτο του πίνακα της μεταφυσικής περιόδου: «Το αίνιγμα ενός φθινοπωρινού απογεύματος».

Το 1911 μετακόμισε στο Παρίσι. Ο Γκιγιόμ Απολλιναίρ, σημαντική μορφή του καλλιτεχνικού κόσμου στο Παρίσι, υπήρξε από τους πρώτους ένθερμους υποστηρικτές του έργου του και σύντομα ο ντε Κίρικο εντάχθηκε σε έναν ευρύτερο κύκλο καλλιτεχνών που περιλάμβανε διάσημους ζωγράφους όπως τον Πάμπλο Πικάσο.

Οι πίνακες του ντε Κίρικο που έγιναν μεταξύ 1909 και 1919, στη μεταφυσική του περίοδο, χαρακτηρίζονται από στοιχειωμένες, ζοφερές διαθέσεις που προκαλούνται από τις εικόνες τους. Στην αρχή αυτής της περιόδου, τα θέματά του ήταν ακίνητα αστικά τοπία εμπνευσμένα από το έντονο φως των μεσογειακών πόλεων...

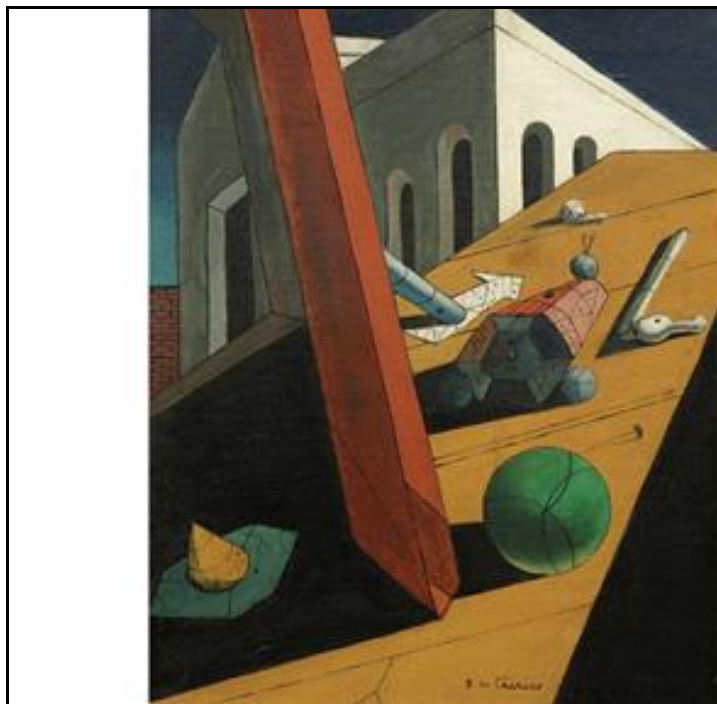
**Ο κόκκινος
πύργος**

... αλλά σταδιακά έστρεψε την προσοχή του σε μελέτες με υβριδικές μορφές σαν κούκλες σε βιτρίνες.

Ο Έκτορας και η Ανδρομάχη.

Κατά την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, επέστρεψε στην Ιταλία. Τον Μάιο του 1915 στρατολογήθηκε, αλλά θεωρήθηκε ακατάλληλος για πολεμική δραστηριότητα και τοποθετήθηκε στο νοσοκομείο της Φεράρα. Συνέχισε να ζωγραφίζει και το 1918 πήγε στη Ρώμη.

Η σατανική
ιδιοφυΐα
ενός βασιλιά

Στις αρχές της δεκαετίας του 1920 ο σουρεαλιστής συγγραφέας Αντρέ Μπρετόν ανακάλυψε έναν από τους μεταφυσικούς πίνακες του ντε Κίρικο που ήταν στη γκαλερί του Παρισιού «Γκιγιόμ» και γοητεύτηκε. Πολλοί νεαροί καλλιτέχνες που επηρεάστηκαν παρόμοια από τις εικόνες του ντε Κίρικο έγιναν ο πυρήνας της ομάδας των Σουρεαλιστών του Παρισιού με επίκεντρο τον Μπρετόν.

Ένα μεγάλο
μεταφυσικό
εσωτερικό

Ο ντε Κίρικο έλεγε πως το έργο τέχνης δεν πρέπει να έχει λόγο, ούτε λογική. Με αυτό τον τρόπο προσεγγίζει το όνειρο και το μυαλό του παιδιού.

Οι ανησυχητικές μούσες.

Αλλά στα τέλη του 1919 έγινε μέσα του μια βαθιά αλλαγή. Σταμάτησε τη μεταφυσική τέχνη και άρχισε να μιμείται το ύφος των μεγάλων ζωγράφων της Αναγέννησης, αναπτύσσοντας ένα νεοκλασικό ύφος, σημαντικά διαφοροποιημένο από τις προγενέστερες δημιουργίες του. Την ίδια περίπου εποχή, τα «μεταφυσικά» έργα του ήταν αντικείμενα θαυμασμού από τους υπερρεαλιστές, οι οποίοι όμως αργότερα τον αποκήρυξαν εξαιτίας της στροφής του στο νεοκλασικό και νεορομαντικό ύφος.

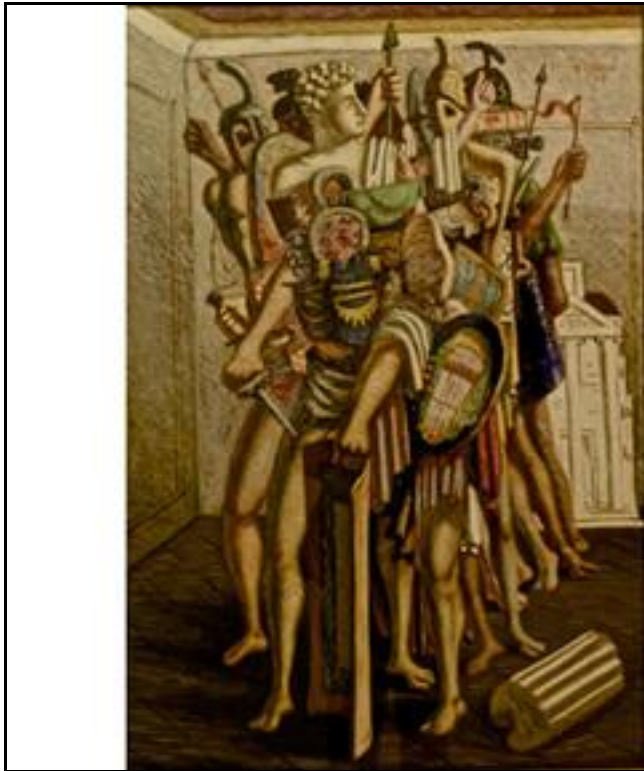

**Το σπίτι -
Μουσείο
του
ντε Κίρικο**

Το 1925 γνώρισε και παντρεύτηκε τη Ρωσίδα μπαλαρίνα Ράισα Γκούριεβιτς και μαζί μετακόμισαν στο Παρίσι.

Η δεύτερη παραμονή του στο Παρίσι διήρκεσε μέχρι το 1929, χρονιά κατά την οποία ολοκλήρωσε μια παραγγελία για τη διακόσμηση του σπιτιού του Λέονς Ρόζενμπεργκ, με σκηνές μάχης μεταξύ Ρωμαίων μονομάχων. Την ίδια περίοδο εκδόθηκε το μυθιστόρημά του με τίτλο Εβδομέρος.

Η ανίκητη ομάδα

Το 1930, ο ντε Κίρικο γνώρισε τη δεύτερη σύζυγό του, Ιζαμπέλα Φαρ, Ρωσίδα, με την οποία θα παραμείνει μαζί για το υπόλοιπο της ζωής του. Μετακόμισαν στην Ιταλία το 1932 και στις ΗΠΑ το 1936. Τελικά εγκαταστάθηκαν στη Ρώμη το 1944.

Συνομιλία.

Ο ντε Κίρικο πέθανε στις 20 Νοεμβρίου του 1978 στη Ρώμη, σε ηλικία 90 ετών. Το 1986 ιδρύθηκε το Ίδρυμα Τζόρτζιο και Ίζα ντε Κίρικο με σκοπό τη διαφύλαξη του έργου του.

ΜΑΞ ΕΡΝΣΤ

Ο Μαξ Ερνστ (1891 - 1976) ήταν Γερμανός ζωγράφος και γλύπτης. Θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες του κινήματος του σουρεαλισμού και γενικά της μοντέρνας τέχνης. Η τέχνη του χαρακτηρίστηκε από πρωτοποριακά και ρηξικέλευθα στοιχεία. Επιπλέον, ο Μαξ Ερνστ διακρίθηκε για τον συνδυασμό διαφορετικών τεχνικών που χρησιμοποίησε, καθώς και από μια διαρκή αναζήτηση νέων μεθόδων σύνθεσης.

Ο Μαξ Ερνστ γεννήθηκε στις 2 Απριλίου 1891 στην πόλη Μπρυλ κοντά στην Κολωνία. Ήταν το τρίτο από τα εννιά παιδιά μιας μεσαίας τάξης καθολικής οικογένειας. Ο πατέρας του Φίλιππος

ήταν δάσκαλος κωφών και ερασιτέχνης ζωγράφος, πιστός χριστιανός και αυστηρός πειθαρχικός. Ενέπνευσε στον Μαξ μια τάση να αψηφά την εξουσία, ενώ το ενδιαφέρον του για τη ζωγραφική και το σκίτσο στη φύση επηρέασε τον Μαξ να ασχοληθεί με τη ζωγραφική.

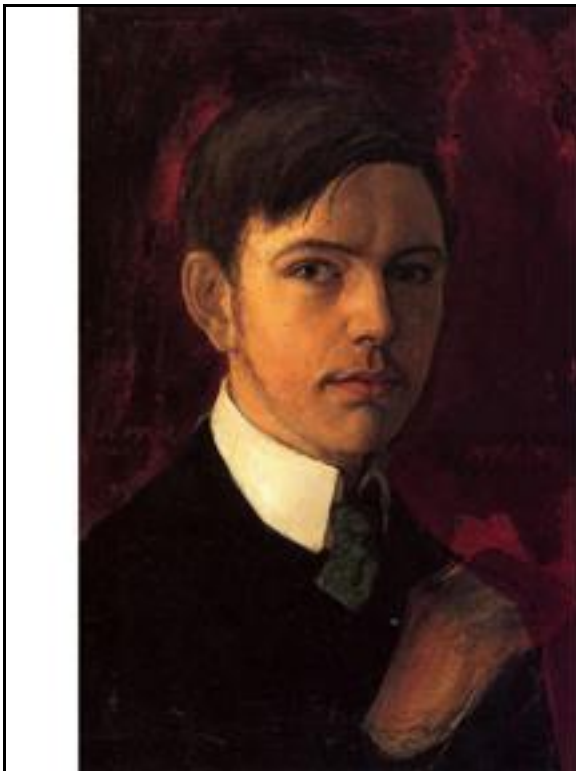
**Το μουσείο για τον Μαξ Ερνστ
στη γενέτειρα πόλη του Μπρυλ**

Το 1909 ο Ερνστ γράφηκε στο Πανεπιστήμιο της Βόννης για να μελετήσει φιλοσοφία, ιστορία της τέχνης, λογοτεχνία, ψυχολογία και ψυχιατρική. Επισκεπτόταν άσυλα και γοητεύτηκε με τα έργα τέχνης των διανοητικά ασθενών. Άρχισε επίσης να ζωγραφίζει εκείνη τη χρονιά, δημιουργώντας σκίτσα στον κήπο του κάστρου της Μπρυλ και πορτρέτα της αδελφής του και του εαυτού του.

Το Πανεπιστήμιο της Βόννης

Το 1911 ο Ερνστ έγινε φίλος του Όγκουστ Μάκε και έγινε μέλος σε μια ομάδα εξπρεσιονιστών, αποφασίζοντας να γίνει καλλιτέχνης. Και εγκατέλειψε το πανεπιστήμιο.

Όγκουστ Μάκε

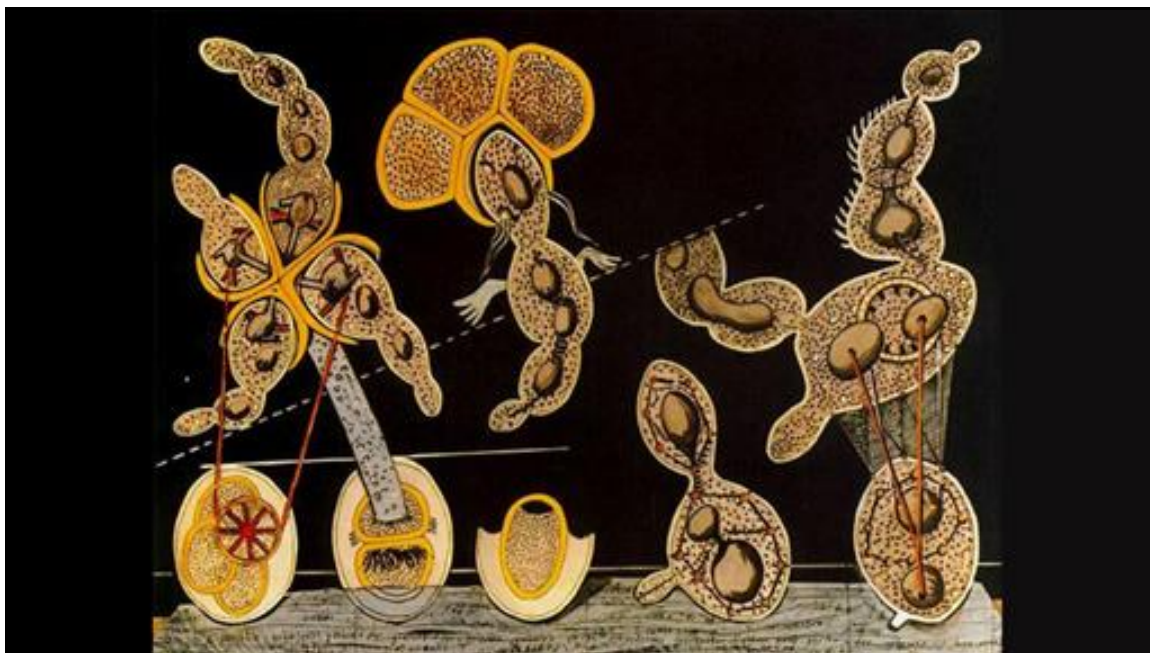
Το 1912 επισκέφτηκε μια έκθεση στην Κολωνία, όπου έργα του Πάμπλο Πικάσο και μετα-ιμπρεσιονιστών όπως ο Βίνσεντ Βαν Γκογκ και ο Πωλ Γκαγκέν τον επηρέασαν βαθιά. Τα έργα του εκτέθηκαν εκείνη τη χρονιά στην Κολωνία και στη συνέχεια σε πολλές ομαδικές εκθέσεις το 1913. Στους πίνακές του αυτής της περιόδου, ο Ερνστ υιοθέτησε ένα ειρωνικό ύφος που αντιπαραθέτει γκροτέσκα στοιχεία μαζί με μοτίβα του κυβισμού και του εξπρεσιονισμού.

Το 1914, ο Ερνστ γνώρισε τον Χανς Αρπ στην Κολωνία. Οι δυο τους έγιναν φίλοι και η σχέση τους κράτησε πενήντα χρόνια. Η ζωή του Ερνστ διακόπηκε από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο Ερνστ επιστρατεύτηκε και υπηρέτησε τόσο στο Δυτικό όσο και στο Ανατολικό Μέτωπο. Ο ίδιος είχε γράψει: «Την πρώτη Αυγούστου 1914 ο Μαξ Ερνστ πέθανε. Αναστήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 1918».

Μετά το τέλος του πολέμου, επιστρέφει στην Κολωνία, όπου πραγματοποιεί τα πρώτα του έργα κολάζ ενώ συμμετέχει ενεργά και στη σύσταση της ντανταϊστικής ομάδας στην Κολωνία. Το 1921 εκθέτει για πρώτη φορά έργα του στο Παρίσι και την ίδια περίπου περίοδο αναμειγνύεται στις δραστηριότητες των Γάλλων υπερρεαλιστών.

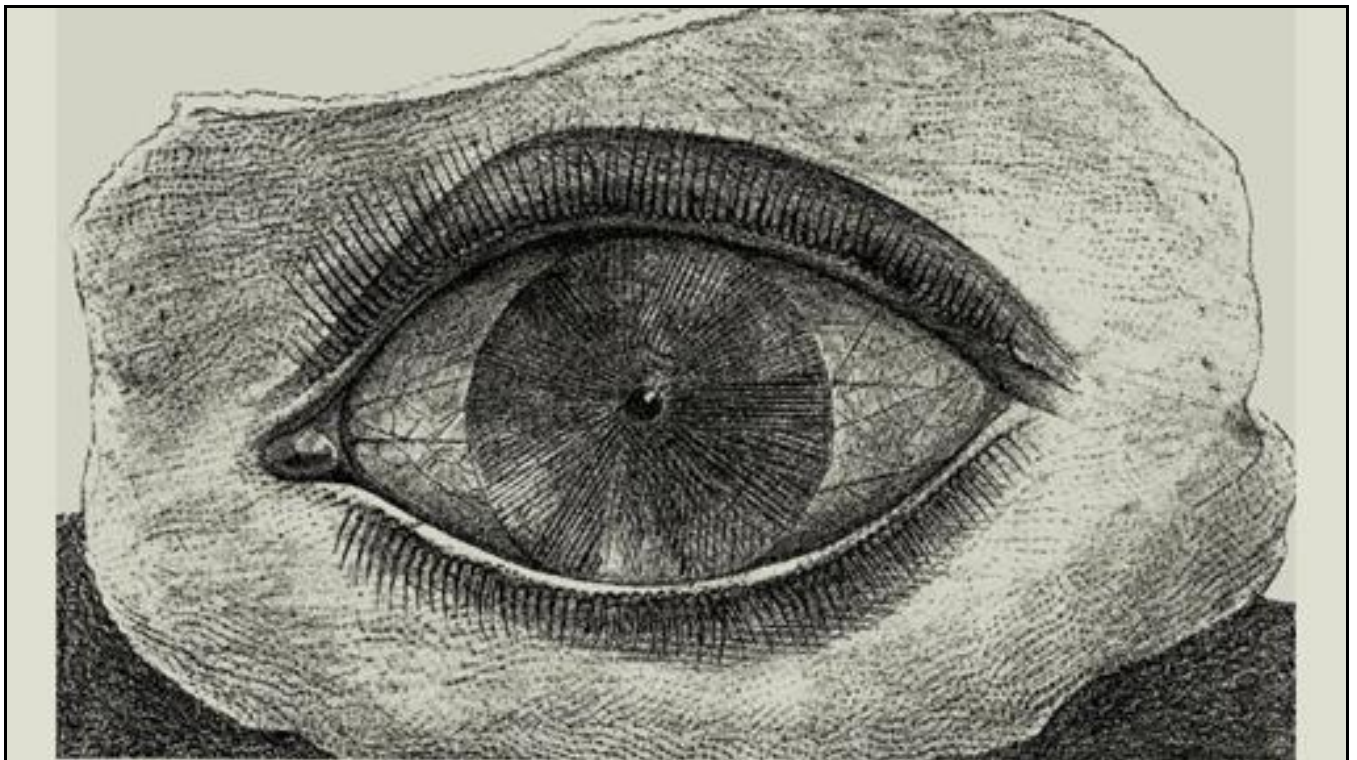
Ο Ερνστ γνώρισε τον Πωλ Ελύαρ, ο οποίος έγινε φίλος σε όλη τη ζωή του. Ο Ελύαρ αγόρασε δύο από τους πίνακες του Ερνστ (Διασημότητες και Βασιλιάς Οιδίπους) και επέλεξε έξι κολάζ για να εικονογραφήσει την ποιητική του συλλογή «Επαναλήψεις». Ένα χρόνο αργότερα οι δυο τους συνεργάστηκαν και με τον Αντρέ Μπρετόν στο περιοδικό Littérature.

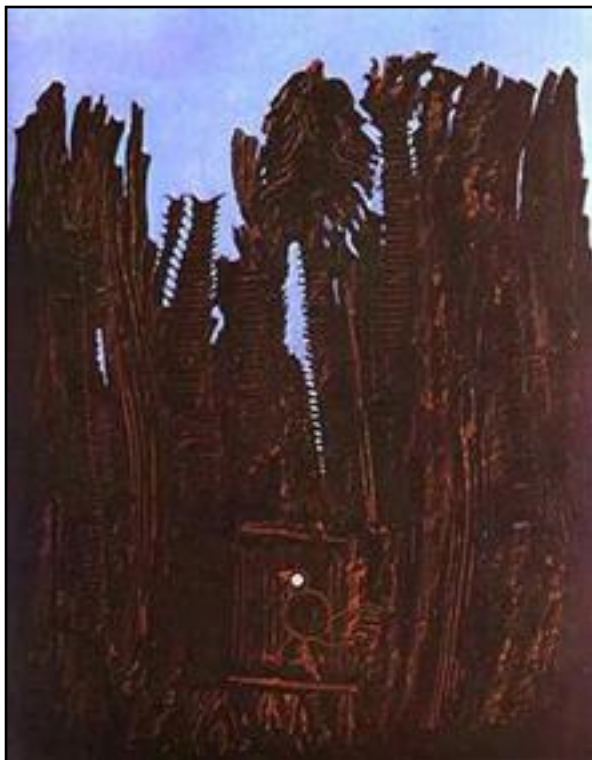

Ο Ερνστ το 1923 εκθέτει σε διάφορες πόλεις σουρεαλιστικά έργα όπως αυτά στη φωτογραφία. Ο βασιλιάς Υμπού εμπνέεται από το ομώνυμο θεατρικό έργο του 1896.

Το 1925 ο Ερνστ δημιούργησε μια τεχνική ζωγραφικής που ονομάζεται φροτάζ, η οποία χρησιμοποιεί τρίψιμο με μολύβι πάνω σε σχέδια ως πηγή νέων εικόνων. Στη φωτογραφία ο πίνακας «τροχός του φωτός».

Δημιούργησε επίσης την τεχνική γκρατάζ, στην οποία η μπογιά ξύνεται στον καμβά για να αποκαλύψει τα αποτυπώματα των αντικειμένων που τοποθετούνται από κάτω. Χρησιμοποίησε αυτή την τεχνική στον πίνακά του «Δάσος και Περιστέρι». Επίσης, εξερεύνησε την τεχνική που περιλαμβάνει το πάτημα του χρώματος μεταξύ δύο επιφανειών.

Δάσος και περιστέρι.

Η χίμαιρα, ένα από τα έργα του Ερνστ το 1928.

Η χίμαιρα

Το 1929 εκδίδει το πρώτο του μυθιστόρημα-κολάζ με τίτλο «Η γυναίκα με τα 100 κεφάλια».

Το 1930 ξεκινά μια σειρά με θέμα το alter ego του Ερνστ, που είναι το Λοπλόπ, το καλύτερο από τα πουλιά. Στη φωτογραφία ο Λοπλόπ παρουσιάζει τον εαυτό του.

Δύο από τους πίνακες του Ερνστ τη δεκαετία του 1930.

Το 1940, μετά την κατάκτηση της Γαλλίας από τους Γερμανούς συνελήφθη από την Γκεστάπο, αλλά κατάφερε να δραπετεύσει και πήγε στις Ηνωμένες Πολιτείες.

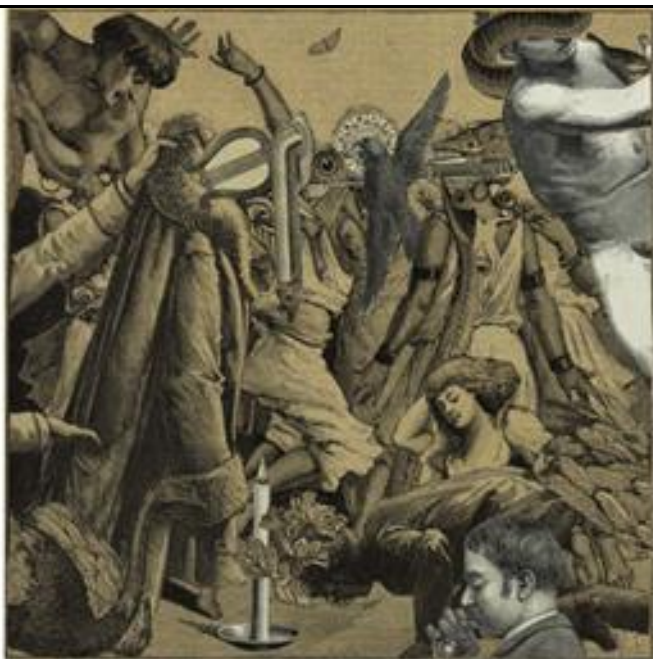
Με τη γυναίκα του Δωροθέα Τάνινγκ (που ήταν και εκείνη ζωγράφος και γλύπτρια) έφτιαξε το σπίτι του στη Σεντόνα της Αριζόνα από το 1946 ως το 1953, όπου τα ψηλά τοπία της ερήμου τους ενέπνευσαν και θυμήθηκαν τις προηγούμενες εικόνες του Ερνστ. Παρά το γεγονός ότι η Σεντόνα ήταν απομακρυσμένη και κατοικείτο από λιγότερους από 400 κτηνοτρόφους, εργάτες οπωρώνων, εμπόρους και μικρές κοινότητες ιθαγενών Αμερικανών, η παρουσία τους βοήθησε να ξεκινήσει αυτό που θα γινόταν στη συνέχεια μια αποικία Αμερικανών καλλιτεχνών.

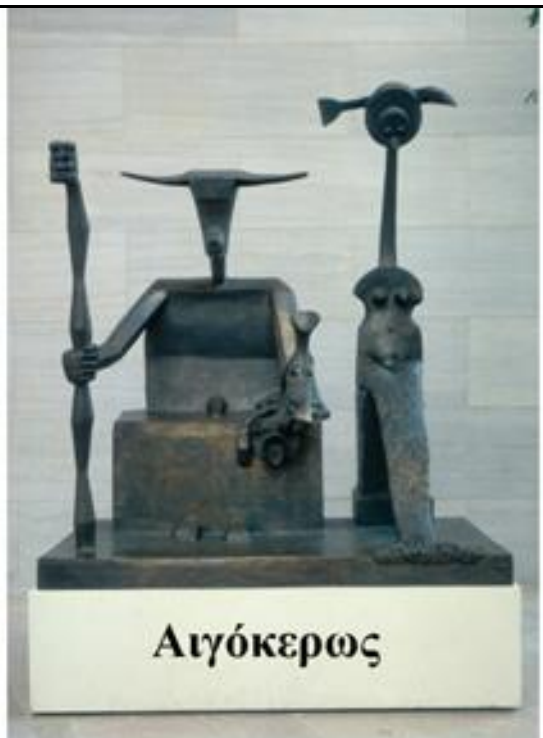
Ανάμεσα στους μνημειώδεις κόκκινους βράχους, ο Ερνστ με τη γυναίκα του έχτισαν ένα μικρό εξοχικό σπίτι με τα χέρια τους και φιλοξένησαν διανοούμενους και Ευρωπαίους καλλιτέχνες.

Η περιοχή της Σεντόνα αποδείχθηκε έμπνευση για τους καλλιτέχνες και για τον Ernst, ο οποίος ολοκλήρωσε το βιβλίο του «Πέρα από τη ζωγραφική» και δημιούργησε το γλυπτό του Αιγόκερου. Ως αποτέλεσμα του βιβλίου και της δημοσιότητάς του, ο Ερνστ άρχισε να σημειώνει οικονομική επιτυχία.

Πέρα από τη ζωγραφική

Από τη δεκαετία του 1950 και ύστερα ο Ερνστ ζούσε κυρίως στη Γαλλία. Το 1954 του απονεμήθηκε το πρώτο βραβείο ζωγραφικής στη Μπιενάλε της Βενετίας.

Ο Μαξ Ερνστ πέθανε στο Παρίσι την 1η Απριλίου 1976 σε ηλικία 85 χρόνων.

**Ο Μαξ
Ερνστ
μαζί με
τον Βίλλυ
Μπραντ
(1972)**

ΧΟΥΑΝ ΜΙΡΟ

Ο Χουάν Μιρό (1893 - 1983) ήταν Καταλανός ζωγράφος και γλύπτης και θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους υπερρεαλιστές καλλιτέχνες του 20ού αιώνα. Το όνομά του στα Κατάλαντα προφέρεται Ζουάν Μιρό.

Ο Χουάν Μιρό γεννήθηκε στις 20 Απριλίου 1893 στη Βαρκελώνη. Ο πατέρας του, Μιγκουέλ Μιρό, γιος σιδηρουργού, ήταν χρυσοχόος και είχε κατάστημα κοσμημάτων και ωρολογοποιίας. Μητέρα του ήταν η Ντολорές Φερά. Ο Χουάν, που είχε μια αδελφή η οποία ονομαζόταν κι αυτή Ντολорές, άρχισε να ζωγραφίζει σε ηλικία οκτώ ετών.

Ο Μιρό σεβάστηκε τις επιθυμίες του πατέρα του και ξεκίνησε εμπορικές σπουδές το 1907, προκειμένου να έχει καλή εκπαίδευση και να πετύχει να είναι «κάποιος στη ζωή». Ωστόσο, παράλληλα παρακολουθούσε κρυφά βραδινά μαθήματα στη Σχολή Καλών Τεχνών.

Τα σχέδια του 1907 φυλάσσονται στο Ίδρυμα Χουάν Μιρό στη Βαρκελώνη.

**Το Ίδρυμα
Χουάν Μιρό**

Στα δεκαεπτά του, ο Μιρό εργάστηκε για δύο χρόνια ως υπάλληλος σε αποικιακό κατάστημα τροφίμων, μέχρι που το 1911 προσβλήθηκε από τύφο και αναγκάστηκε να αποσυρθεί σε μια οικογενειακή φάρμα κοντά στην Ταραγκόνα. Εκεί συνειδητοποίησε την προσκόλλησή του στην Καταλανική γη. Το 1911 πήγε στη Σχολή Τέχνης που είχε ο Φρανσίσκο Γκάλι στη Βαρκελώνη, αποφασίζοντας να γίνει ζωγράφος. Παρά την απροθυμία του, ο πατέρας του τον υποστηρίζει. Στη Σχολή Τέχνης ανακαλύπτει τις τελευταίες ευρωπαϊκές καλλιτεχνικές τάσεις. Παρακολούθησε τα μαθήματά του μέχρι να κλείσει το κέντρο το 1915.

Francesc d'Assís Galí i Fabra

Ο Μιρό ανακαλύπτει τη μοντέρνα ζωγραφική στη γκαλερί Νταλμώ της Βαρκελώνης, η οποία εκθέτει ιμπρεσιονιστικούς, φοβιστικούς και κυβιστικούς πίνακες από το 1912. Το 1915 ο Μιρό αποφασίζει να εγκατασταθεί σε ένα εργαστήριο, το οποίο μοιράστηκε με έναν φίλο του.

Ένας από τους πίνακες αυτής της περιόδου που προσελκύει περισσότερο την προσοχή είναι ο Βορράς-Νότος, που πήρε το όνομά του από μια γαλλική κριτική του 1917 για τον κυβισμό. Σε αυτό το έργο, ο Μιρό αναμινγνύει χαρακτηριστικά του Σεζάν με σύμβολα ζωγραφισμένα στο ύφος των κυβιστών. Ο πίνακας Πορτρέτο του Νουμπιόλα δείχνει τη συγχώνευση του κυβισμού με τα επιθετικά χρώματα του φωβισμού.

Βορράς - Νότος

Το πορτρέτο του Νουμπιόλα

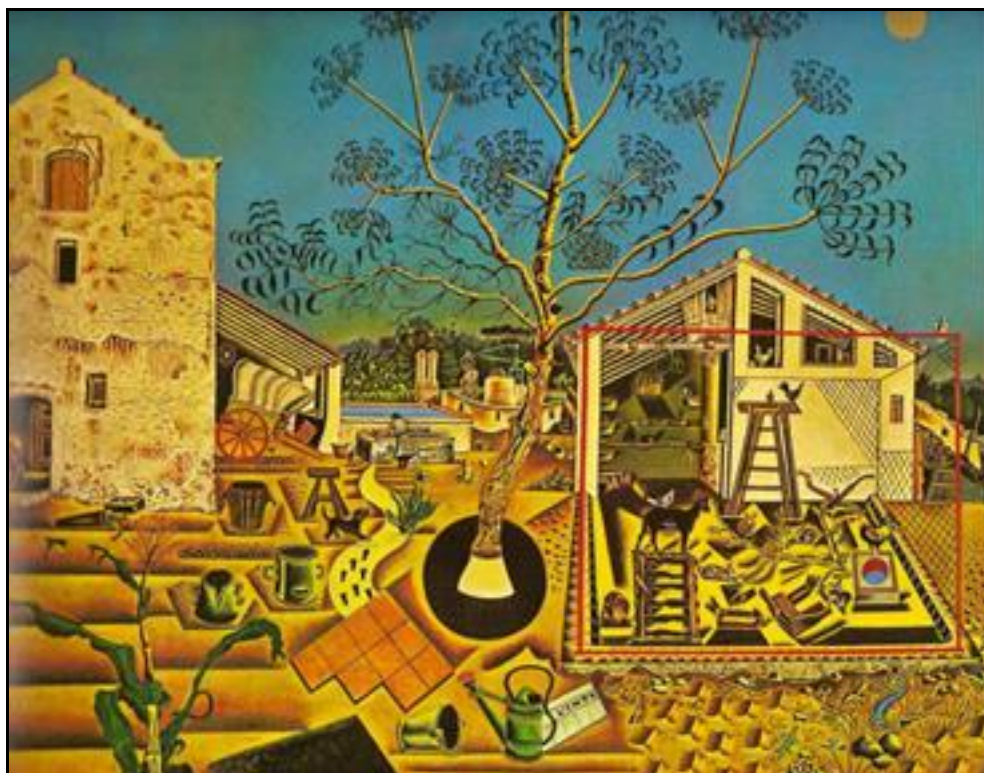
Η γκαλερί Νταλμώ στη Βαρκελώνη φιλοξενεί την πρώτη ατομική έκθεση του Χουάν Μιρό τον Φεβρουάριο του 1918. Οι πρώτοι πίνακές του υποδηλώνουν μια σαφή επίδραση της γαλλικής μετα-ιμπρεσιονιστικής τάσης, του φωβισμού και του κυβισμού. Οι πίνακες του 1917, η Σιουρανά, το χωριό, και η Σιουρανά, η εκκλησία, δείχνουν μια εγγύτητα στα χρώματα του Van Gogh και στα τοπία του Cézanne, όλα ενισχυμένα από μια σκοτεινή γκάμα χρωμάτων.

Σιουρανά,
η εκκλησία

Το 1920 μετακόμισε στο Παρίσι όπου συμμετείχε στους καλλιτεχνικούς κύκλους της Μονμάρτρης και γνωρίστηκε αρχικά με το κίνημα του ντανταϊσμού και αργότερα με τους υπερρεαλιστές, κάτω από την επίδραση των οποίων άρχισε να διαμορφώνει ένα ιδιαίτερο και προσωπικό ύφος στη ζωγραφική του.

Από το 1921 ως το 1922 ο Μιρό εργάστηκε στο έργο «Το αγρόκτημα», το οποίο ήταν το κύριο έργο αυτής της εποχής που ονομάζεται «λεπτομερειακή». Είναι ένα βασικό έργο, ένα έργο-κλειδί, μια σύνθεση μιας ολόκληρης περιόδου. Η μυθική σχέση που διατηρεί ο ζωγράφος με τη γη συνοψίζεται σε αυτόν τον πίνακα που αντιπροσωπεύει το αγρόκτημα της οικογένειάς του. Διαχωρίζει τα ευρηματικά και ρεαλιστικά γραφικά αντικειμένων, κατοικίδιων ζώων, φυτών με τα οποία εργάζονται οι άνθρωποι και καθημερινά ανθρώπινα αντικείμενα. Όλα μελετώνται μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια, που αποτελεί την αφετηρία του σουρεαλισμού του Μιρό τα επόμενα χρόνια.

**Το
αγρόκτημα**

Τα τελευταία έργα της ρεαλιστικής περιόδου του Μιρό που ολοκληρώθηκαν το 1923: Εσωτερικό, Λουλούδια και πεταλούδα και άλλα.

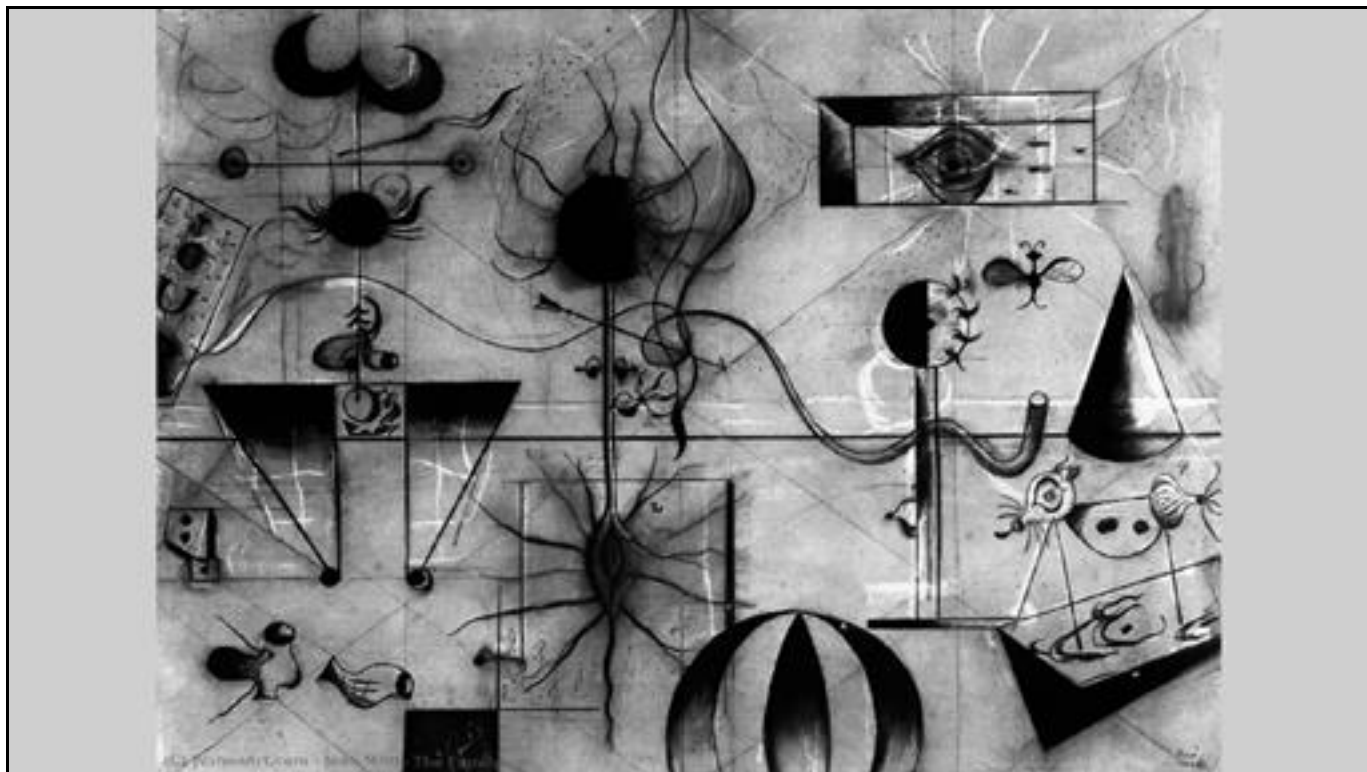

Το 1924 ο Μιρό συνάντησε σουρρεαλιστές ποιητές, όπως τον Λουί Αραγκόν, τον Αντρέ Μπρετόν και τον Πολ Ελύαρ. Ο Μιρό παρουσιάζεται στην ομάδα τους. Ο Μπρετόν ορίζει τον σουρρεαλισμό σε σχέση με τη ζωγραφική ως «μια πλήρως κενή θέση, μια απόλυτη κρίση του παλιού μοντέλου». Αυτό που θα το διαδεχθεί δεν έχει ακόμα ανακαλυφθεί. Εκείνη την περίοδο ο Μιρό βίωνε μια προσωπική κρίση. Η εξωτερική πραγματικότητα δεν τον εμπνέει πια. Πρέπει τώρα να πολεμήσει τον ρεαλισμό, την παράδοση, τη σύμβαση, τον ακαδημαϊσμό και τον κυβισμό, και να κάνει τον δικό του δρόμο για να εφεύρει μια νέα γλώσσα. Η παρουσία αξιόπιστων φίλων που είναι αφοσιωμένοι στην ίδια περιπέτεια επιταχύνει την αποφασιστική ρήξη που βρίσκεται μέσα του. Ο Μιρό υπέγραψε το μανιφέστο του σουρρεαλισμού μαζί τους. Ο Αντρέ Μπρετόν επιβεβαιώνει ότι ο Μιρό είναι «ο πιο σουρρεαλιστής από εμάς».

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο ζωγράφος εγκαταλείπει το λεπτομερές στυλ του. Εργάζεται στη σύνθεση των μαγικών στοιχείων που υπάρχουν ήδη στα προηγούμενα έργα του. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 1924 τελειοποίησε τη σχηματοποίηση των μορφών του, κυρίως με το Καταλανικό τοπίο, όπου η ζωγραφική του έγινε όλο και πιο γεωμετρική. Υπάρχουν απλά σχήματα: ο δίσκος, ο κώνος, το τετράγωνο και το τρίγωνο. Μειώνει το αντικείμενο σε μια γραμμή που μπορεί να είναι ευθεία, καμπύλη ή διακεκομμένη.

Ο «αυθόρμητος λυρισμός της ζωντανής γραμμής, με προοδευτική διείσδυση στο θαυμαστό» καταλήγει στο ιδεόγραμμα σε έναν εξωπραγματικό χώρο και σε αυτούς τους «πίνακες που πρέπει να αποκρυπτογραφηθούν», από τους οποίους ο Μιρό προσεγγίζει τη σειρά που για ευκολία θα ονομάσουμε «Τα γκρίζα φόντα», στα οποία υπάρχουν πίνακες όπως είναι «Η οικογένεια»...

... «Το Πορτρέτο της Δεσποινίδας Κάπα», κλπ. Για τον Αντρέ Μπρετόν, ο Μιρό αποτελεί μια επιλογή στρατιώτη για το σουρρεαλιστικό κίνημα. Έγραψε: «Η πολυτάραχη είσοδος του Μιρό το 1924 σηματοδοτεί μια σημαντική ημερομηνία στη σουρρεαλιστική τέχνη. Ο Μιρό πήδηξε πάνω από τα τελευταία οδοφράγματα που θα μπορούσαν ακόμα να εμποδίσουν τον απόλυτο αυθορμητισμό της έκφρασης. Μπορεί να υποστηριχθεί ότι η επιρροή του στον Πικάσο, ο οποίος προσέγγισε τον σουρρεαλισμό δύο χρόνια αργότερα, ήταν σε μεγάλο βαθμό καθοριστική».

Ο Μιρό βρίσκει στο ασυνείδητο και στο ονειρικό –υλικά που προσφέρονται στις σουρεαλιστικές τεχνικές– την έμπνευση για τα μελλοντικά του έργα. Αυτές οι τάσεις εμφανίζονται ιδιαίτερα στον «Οργωμένο αγρό». Είναι ένας υπαινιγμός για το «Αγρόκτημα», στο οποίο προστίθενται σουρεαλιστικά στοιχεία, όπως ένα μάτι και ένα αντί δίπλα σε ένα δέντρο.

Το 1926 ο Χουάν Μιρό συνεργάστηκε με τον Μαξ Ερνστ για το έργο Ρωμαίος και Ιουλιέττα του Σεργκέι Ντιαγκίλεφ από τα Ρωσικά μπαλέτα. Η πρεμιέρα έγινε στις 4 Μαΐου 1926 στο Μόντε Κάρλο και παίχτηκε στις 18 Μαΐου στο θέατρο «Σάρα Μπερνάρ» στο Παρίσι. Φήμες έλεγαν ότι το έργο αλλάζει τις απόψεις των σουρεαλιστών και των κομμουνιστών. Αναπτύσσεται ένα κίνημα για το μποϊκοτάζ του «αστού» Ντιαγκίλεφ και των «προδοτών» Ερνστ και Μιρό. Η πρώτη παράσταση γίνεται με σφυρίγματα και με μια βροχή από κόκκινα φύλλα. Ο Αραγκόν και ο Μπρετόν υπογράφουν ένα κείμενο διαμαρτυρίας κατά της παράστασης. Ωστόσο, τα γεγονότα σταματούν εκεί και, λίγο μετά, το περιοδικό «Η σουρεαλιστική επανάσταση», που επιμελείται ο Μπρετόν, συνεχίζει να δημοσιεύει τα έργα των καλλιτεχνών.

Ένας από τους πιο ενδιαφέροντες πίνακες αυτής της περιόδου είναι αναμφίβολα το «Καρναβάλι του Αρλεκίνου» (το 1925). Πρόκειται για έναν εντελώς σουρρεαλιστικό καμβά. Αυτός ο πίνακας θεωρείται το αποκορύφωμα της σουρρεαλιστικής περιόδου του Χουάν Μιρό. Πραγματοποιήθηκε από το 1924 έως το 1925. Ο ζωγράφος το εκτελεί σε μια περίοδο της οικονομικά δύσκολης ζωής του, όταν υποφέρει, μεταξύ άλλων, από έλλειψη τροφής και με το οποίο συνδέεται το θέμα της εργασίας: Είπε: «Προσπάθησα να μεταφράσω τις ψευδαισθήσεις που παράγονται από την πείνα. Δεν ζωγράφισα αυτό που έβλεπα στα όνειρα, αλλά αυτό που παρήγαγε η πείνα».

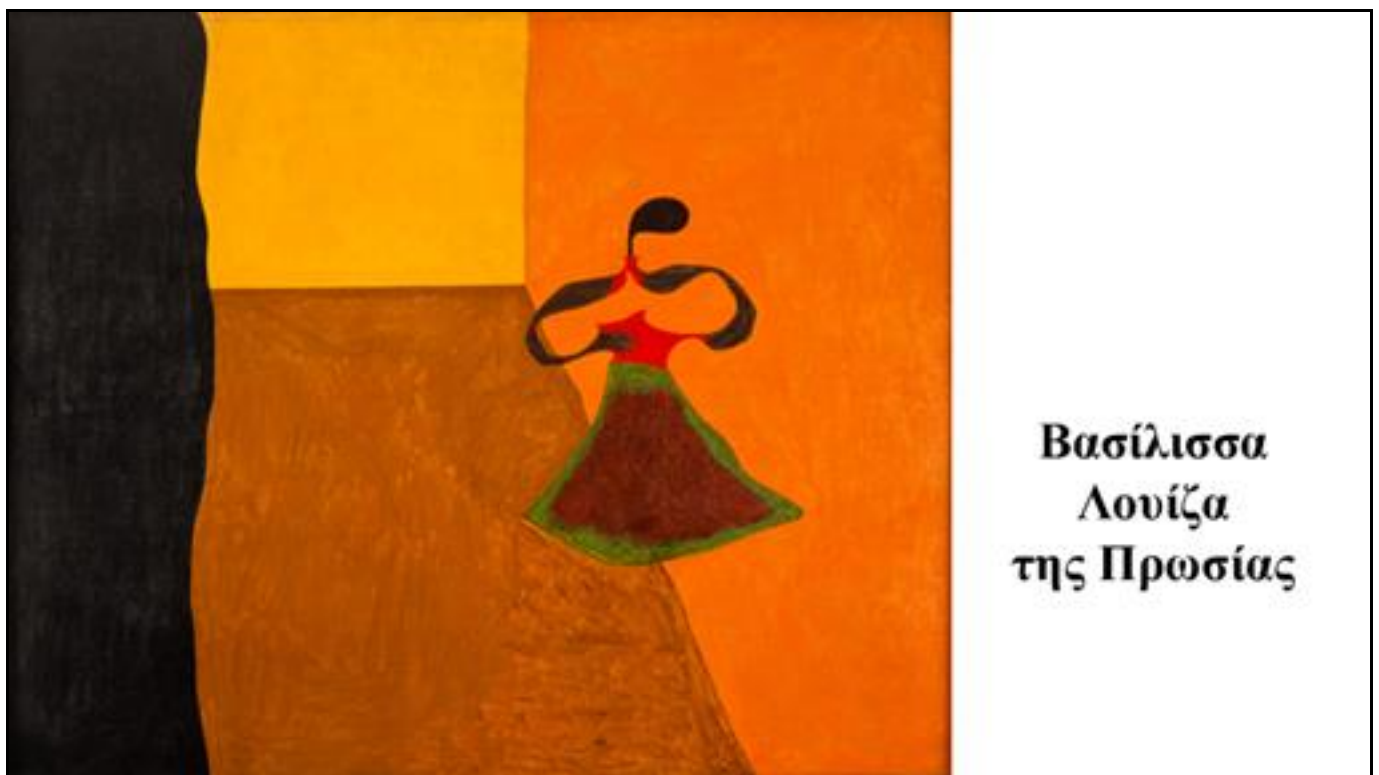

Το
καρναβάλι
του
Αρλεκίνου

Το 1928 ο Μιρό ταξίδεψε στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες, όπου επισκέφτηκε τα κύρια μουσεία σε αυτές τις χώρες. Εντυπωσιάστηκε από τον Βερμέερ και τους ζωγράφους του 18ου αιώνα. Όταν επέστρεψε στο Παρίσι, ο Μιρό δούλεψε σε μια σειρά γνωστή ως Γερμανικά εσωτερικά. Σε αυτή τη σειρά, ο Μιρό εγκαταλείπει τη ζωγραφική των σουρεαλιστικών ονείρων του. Χρησιμοποιεί κενούς χώρους με προσεγμένα γραφικά και επανασυνδέεται με προοπτικές και αναλυμένες μορφές.

Ένα άλλο έργο του Μιρό προέρχεται από μια διαφήμιση για έναν κινητήρα ντίζελ. Ο Μιρό πραγματοποιεί μια μεταμόρφωση της διαφήμισης την οποία ολοκληρώνει σε μια γυναικεία φιγούρα που ονομάζεται Βασίλισσα Λουίζα της Πρωσίας.

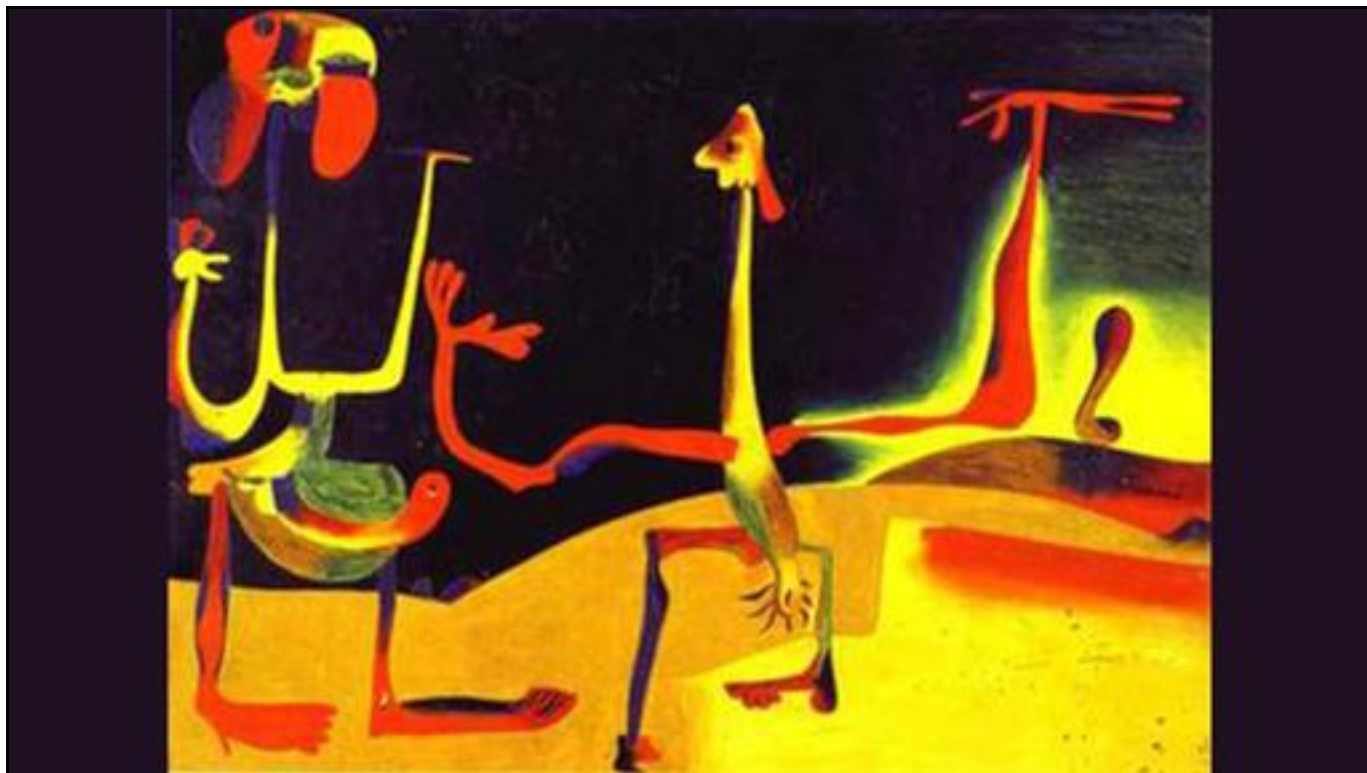
Ο Μιρό παντρεύτηκε την Πιλάρ Γιουνκόζα, στην Πάλμα της Μαγιόρκα στις 12 Οκτωβρίου 1929 και μετακόμισε στο Παρίσι σε χώρους αρκετά μεγάλους για να φιλοξενήσει το διαμέρισμα του ζευγαριού και το στούντιό του. Η κόρη τους γεννήθηκε το 1930. Μια περίοδος προβληματισμού και ερωτήσεων ξεκίνησε για τον Μιρό. Προσπαθεί να ξεπεράσει αυτά που έχουν δώσει το κύρος στα έργα του: το έντονο χρώμα και το γεωμετρικό σχέδιο.

Από εκεί και πέρα, ο Μιρό σχεδιάζει και εργάζεται έντονα σε μια νέα τεχνική, το κολάζ. Τα σχήματα του Μιρό είναι χωρίς ακρίβεια, αφήνει τα κομμάτια του στηρίγματος να ξεχειλίσουν και τα ενώνει με γραφικά. Αυτή η έρευνα δεν είναι άχρηστη και ανοίγει τις πόρτες στα γλυπτά στα οποία θα αρχίσει αργότερα να εργάζεται.

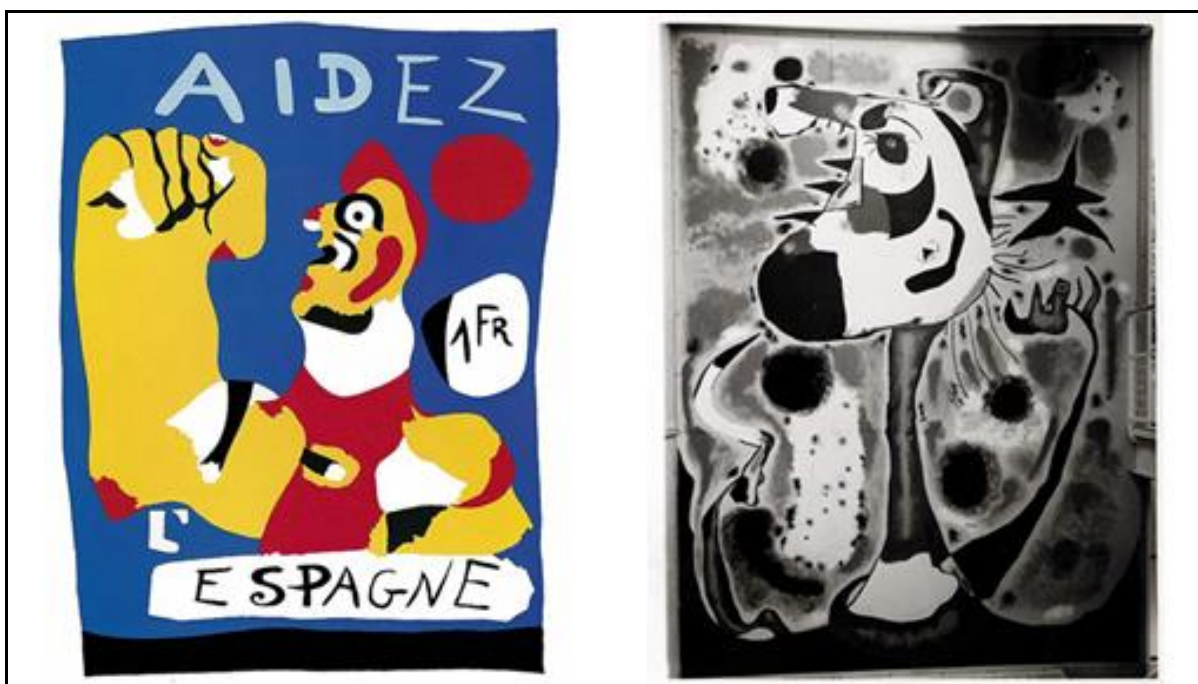
Ο Μιρό δημιουργεί νέους χαρακτήρες που φέρουν μια δραματική έκφραση. Τα φόντα είναι γενικά σκούρα, ζωγραφισμένα σε χοντρό χαρτί, όπως φαίνεται στον πίνακα «Άνδρας και γυναίκα που αντιμετωπίζουν ένα βουνό περιττωμάτων» (1935). Αυτοί οι πίνακες πιθανώς αντικατοπτρίζουν τα συναισθήματα του καλλιτέχνη λίγο πριν τον Ισπανικό Εμφύλιο Πόλεμο και τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 1936, ο ζωγράφος πηγαίνει με την οικογένειά του στο Παρίσι και τα γεγονότα στην Ισπανία τον αποθάρρυναν να επιστρέψει για ολόκληρη την περίοδο 1936-1940. Υποστηρίζει τη Δημοκρατική Ισπανία χωρίς επιφυλάξεις.

Με το δράμα του πολέμου στην Ισπανία ένωσε την ανάγκη να ζωγραφίσει ξανά «από τη φύση». Στον πίνακά του «Νεκρή φύση με παλιό παπούτσι» υπάρχει μια σύνδεση μεταξύ του παπουτσιού και του υπόλοιπου γεύματος σε ένα τραπέζι, του ποτηριού, του πιρουνιού και ενός κομματιού ψωμιού. Η επεξεργασία του χρώματος συμβάλλει στην επίδραση της μεγαλύτερης επιθετικότητας με όξινους και βίαιους τόνους.

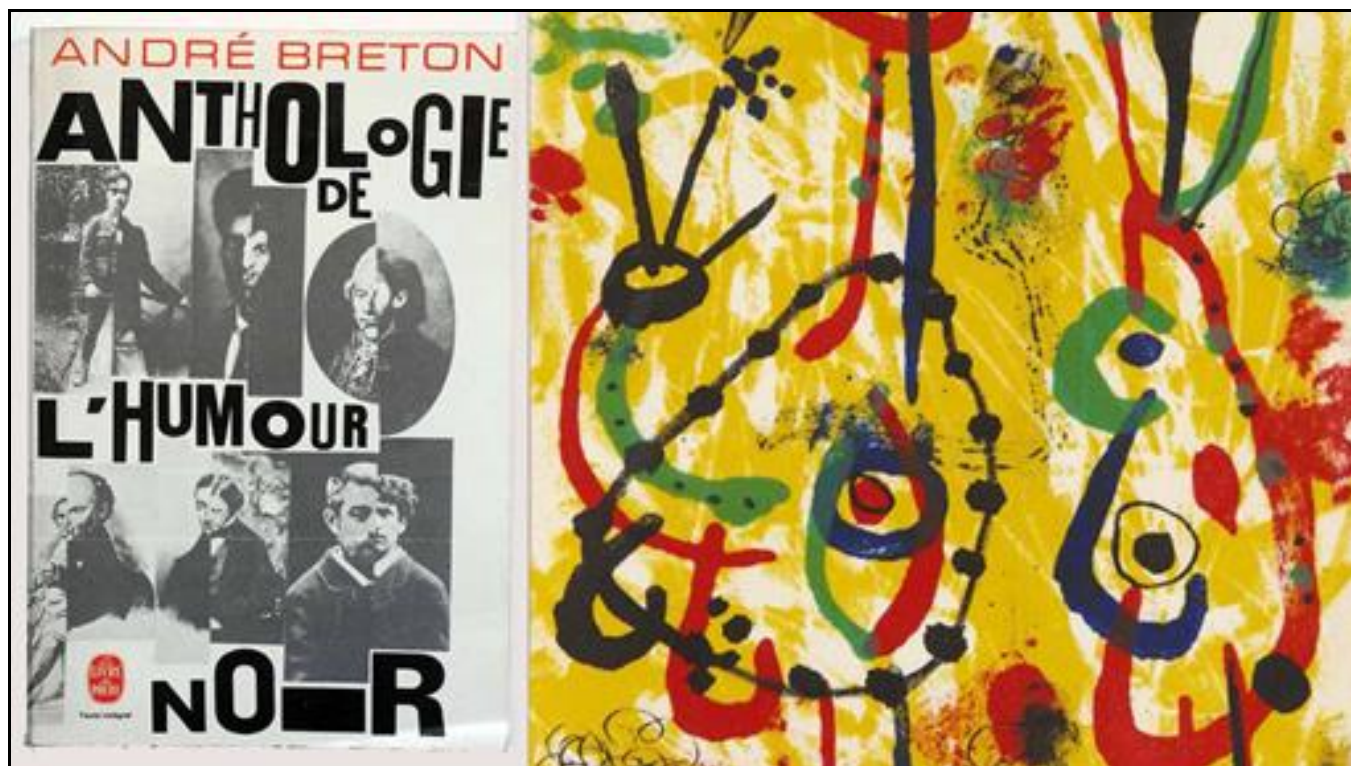
Αφού έφτιαξε την αφίσα «Βοήθεια Ισπανίας», για την έκδοση γραμματόσημου που προοριζόταν να βοηθήσει την Ισπανική Δημοκρατική κυβέρνηση, ο Μιρό ανέλαβε να ζωγραφίσει έργα μεγάλης κλίμακας για το περίπτερο της Δεύτερης Ισπανικής Δημοκρατίας, στη Διεθνή Έκθεση του Παρισιού το 1937. Το περίπτερο φιλοξένησε επίσης κομμάτια άλλων καλλιτεχνών, όπως την Γκουέρνικα του Πικάσο. Ο Μιρό παρουσιάζει τον El Segador, έναν Καταλανό αγρότη που αντιπροσωπεύεται με ένα δρεπάνι στη γροθιά του, σύμβολο ενός λαού που αγωνίζεται, εμπνευσμένο από το Καταλανικό εθνικό τραγούδι. Όταν η ναζιστική Γερμανία εισέβαλε στη Γαλλία, ο Μιρό πήγε στην Ισπανία και εγκαταστάθηκε στη Βαρκελώνη από το 1942 ως το 1944.

Εκεί ζωγράφισε μια σειρά από πίνακες με θέμα «Η γυναίκα, το πουλί, το άστρο». Επίσης, έναν πίνακα με κεντρική μορφή έναν ταύρο.

Το 1945 ο Μιρό άρχισε να δημιουργεί έργα σε νέες μορφές: γκραβούρες, κεραμικά και γλυπτά. Μεταξύ άλλων εικονογράφησε το βιβλίο του Αντρέ Μπρετόν «Ανθολογία του Μαύρου Χιούμορ».

Δημιούργησε μεγάλα κεραμικά έργα, όπως αυτό στη Μαδρίτη...

... Και αυτό στο Λούντβιχσάφεν.

Ο Μιρό μετά το 1960 έκανε αρκετά γλυπτά κυρίως από μπρούντζο.

Το 1964 δημιουργήθηκε στη Γαλλία το Ίδρυμα Μαγκ, στο οποίο παρουσιάζονται πολλά έργα του Χουάν Μιρό.

**Ίδρυμα
Maeght**

Το 1975 δημιουργήθηκε το Ίδρυμα Χουάν Μιρό στο Κέντρο Σπουδών Σύγχρονης Τέχνης στη Βαρκελώνη. Ο ίδιος ο Μιρό δώρισε στο ίδρυμα περίπου 5000 σχέδιά του.

Ο Χουάν Μιρό πέθανε το 1983 στη Μαγιόρκα, σε ηλικία 90 ετών.

ΡΕΝΕ ΜΑΓΚΡΙΤ

Ο Ρενέ Μαγκρίτ (1898 - 1967) ήταν Βέλγος σουρεαλιστής καλλιτέχνης, ο οποίος έγινε γνωστός για τη δημιουργία πνευματωδών και στοχαστικών εικόνων. Συχνά απεικονίζοντας συνηθισμένα αντικείμενα σε ένα ασυνήθιστο πλαίσιο, το έργο του αμφισβητεί τις προκαθορισμένες αντιλήψεις των παρατηρητών για την πραγματικότητα. Οι εικόνες του έχουν επηρεάσει την ποπ αρτ.

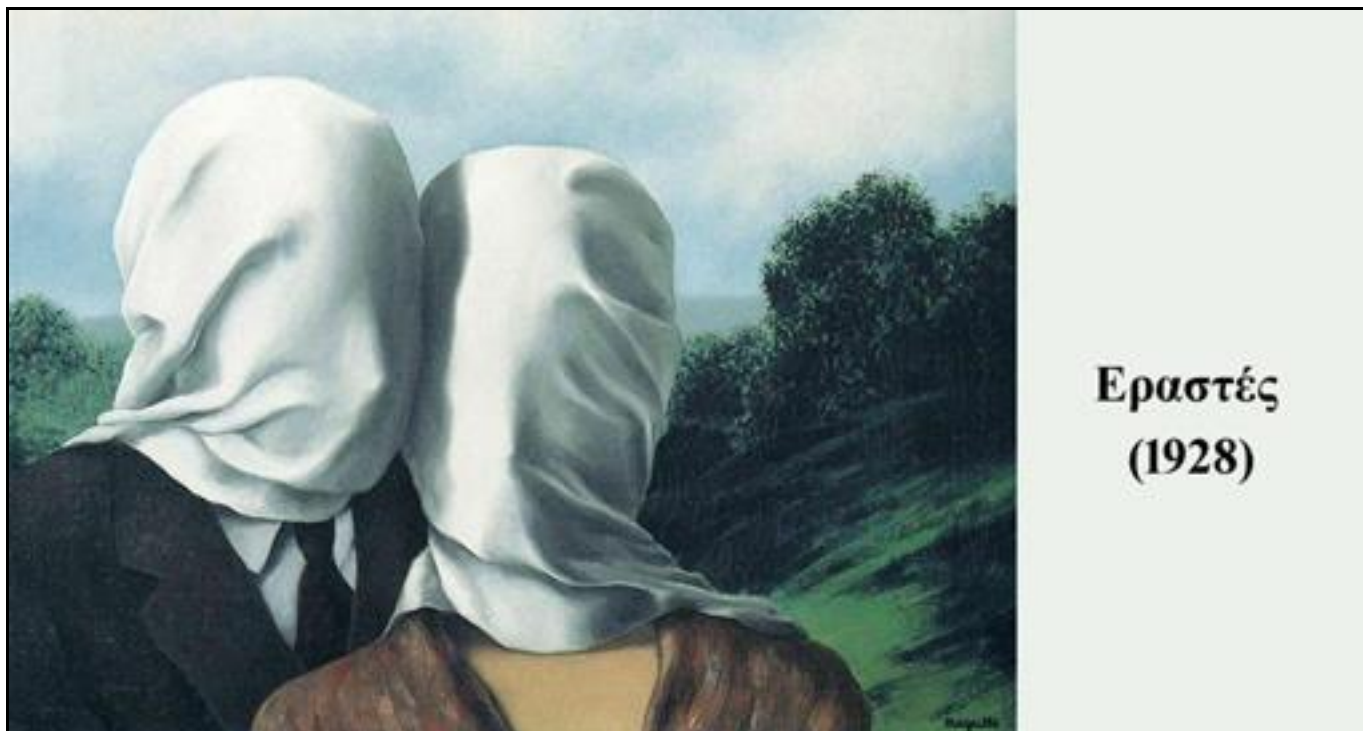
Ο Ρενέ Μαγκρίτ γεννήθηκε σε μια μικρή πόλη του Βελγίου στις 21 Νοεμβρίου 1898. Ήταν ο μεγαλύτερος γιος ενός ράφτη και εμπόρου υφασμάτων. Λίγα είναι γνωστά για την παιδική ζωή του Μαγκρίτ. Ξεκίνησε μαθήματα σχεδίου όταν ήταν 12 χρόνων.

**Ο Ρενέ Μαγκρίτ
με τους δύο μικρότερους
αδελφούς του**

Όταν έγινε 14 χρόνων η μητέρα του αυτοκτόνησε πέφτοντας σε ένα ποτάμι. Το σώμα της ανακαλύφθηκε αργότερα περίπου ένα μίλι πιο κάτω στο ποτάμι. Υποτίθεται ότι όταν

βρέθηκε η μητέρα του το φόρεμά της κάλυπτε το πρόσωπό της, μια εικόνα που έχει προταθεί ως πηγή αρκετών από τους πίνακες του Μαγκρίτ το 1927-1928 με ανθρώπους στους οποίους ύφασμα κρύβει τα πρόσωπά τους, συμπεριλαμβανομένης της σειράς «Εραστές».

Σπούδασε για δύο χρόνια στη Βασιλική Ακαδημία Καλών Τεχνών των Βρυξελλών, από το 1916 ως το 1918. Οι πίνακες που ζωγράφισε κατά την περίοδο 1918 ως 1924 ήταν επηρεασμένοι από τον φουτουρισμό.

Στην Ακαδημία γνωρίστηκε με την Ζωρζέτ Μπερζέ με την οποία παντρεύτηκε το 1922.

Ζωρζέτ Μπερζέ

Το 1926 ο Μαγκρίτ ζωγράφησε τον πρώτο του σουρεαλιστικό πίνακα, «Ο χαμένος τζόκεϊ», και έκανε την πρώτη του έκθεση στις Βρυξέλλες το 1927. Οι κριτικοί τού επιτέθηκαν μαζικά. Απογοητευμένος με την αποτυχία του μετακόμισε στο Παρίσι, όπου έγινε φίλος με τον Αντρέ Μπρετόν και έγινε μέλος της ομάδας των σουρεαλιστών.

**Ο
χαμένος
τζόκεϊ**

Μέχρι το 1929 παρουσίαζε τα έργα του στη μικρή Γκαλερί Γκοεμάν. Έργα όπως «Οι μύες του ουρανού» ...

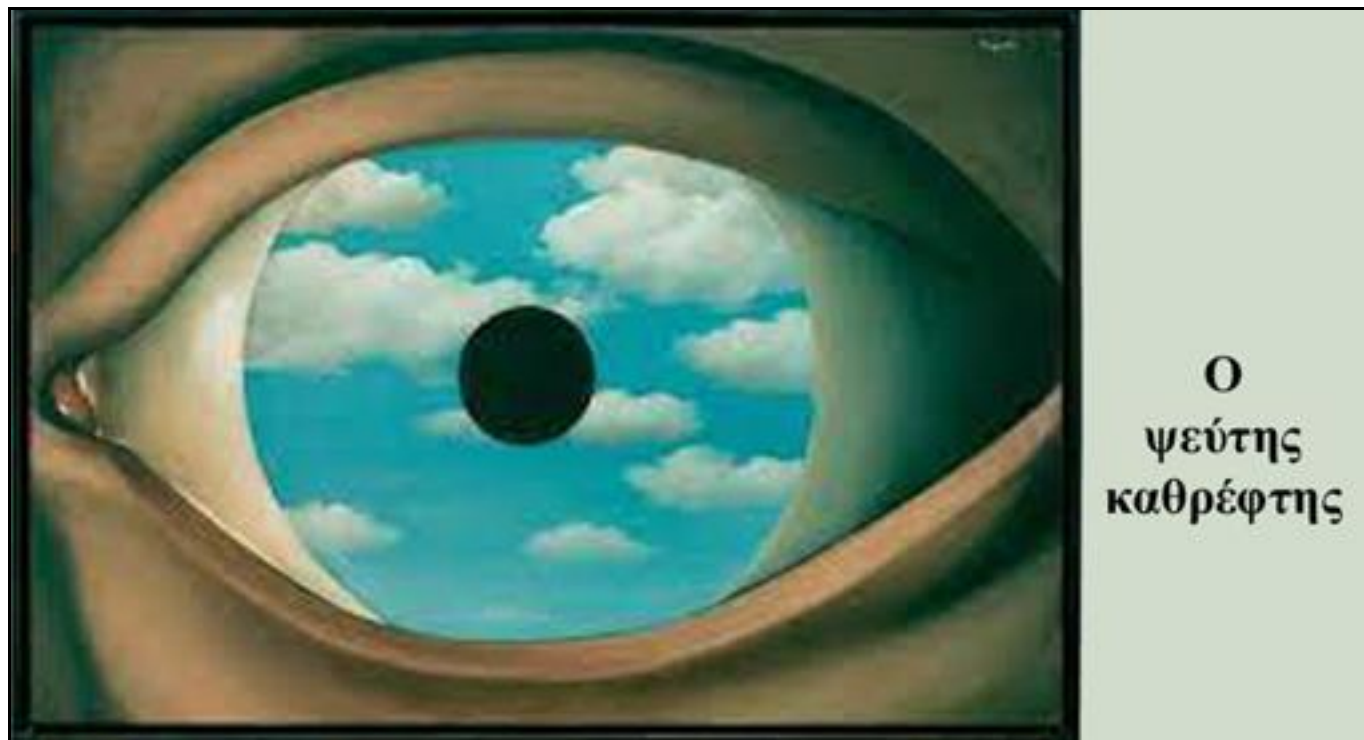
**Οι μύες
του
ουρανού**

... «Το άρωμα της Αβύσσου» ...

**Το
άρωμα
της
Αβύσσου**

... και «Ο ψεύτης καθρέφτης».

Στις 15 Δεκεμβρίου 1929 συμμετείχε στην τελευταία έκδοση του περιοδικού «Η επανάσταση των σουρεαλιστών», τεύχος 12, στο οποίο δημοσίευσε το δοκίμιό του «Οι λέξεις και οι εικόνες», όπου οι λέξεις παίζουν με τις εικόνες σε συγχρονισμό με το έργο του «Η προδοσία των εικόνων».

Το 1937 φιλοξενήθηκε στο Λονδίνο από τον Βρετανό σουρεαλιστή Έντουαρντ Τζέιμς, τον οποίο εμφανίζει σε δύο έργα του: «Η αρχή της απόλαυσης» και «Η απαγορευμένη αναπαραγωγή».

Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής του Βελγίου στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο παρέμεινε στις Βρυξέλλες. Την περίοδο 1943-1945 ο Μαγκρίτ αισθάνθηκε την επικείμενη κατάρρευση της ναζιστικής Γερμανίας και υιοθέτησε τον αισθησιασμό των όψιμων έργων του Ρενουάρ με έμφαση, όπως έλεγε, σε «όλη την παραδοσιακή σειρά απολαυστικών πραγμάτων: γυναίκες, πουλιά, λουλούδια, δέντρα και μια ατμόσφαιρα ευτυχίας».

Στα τέλη του 1948 ο Μαγκρίτ επέστρεψε στο στυλ και στα θέματα της προπολεμικής σουρεαλιστικής τέχνης του. Στη φωτογραφία ο πίνακάς του με τίτλο: «Μια άλλη αντίληψη για τον πίνακα Μαντάμ Ρεκαμιέ του Νταβίντ».

Το ενδιαφέρον του κοινού για το έργο του Μαγκρίτ αυξήθηκε σημαντικά τη δεκαετία του 1960 και επηρέασε αρκετούς τομείς της τέχνης.

Ο Μαγκρίτ πέθανε από καρκίνο στις 15 Αυγούστου του 1967, σε ηλικία 69 ετών. Πολλοί από τους γνωστότερους πίνακες του καλλιτέχνη εκτίθενται στο Μουσείο Καλών Τεχνών στις Βρυξέλλες, καθώς η συλλογή περιλαμβάνει συνολικά 200 έργα του.

